

Libet

formali et itur in magis mālīa sed potius eoduerfo. inci-
piē. n. a magis māli et itur i magis formalia. et qz pbant
statum in talibus predicatis quorum pcessus diuersis
respectibus et sursum et deorsum non curauit ibi distin-
guere sursum et deorsum. sed in eo qd dicit sursum in-
tellexit et deorsum. hic autē ipse pdicatū vbi est per se
accipe sursum et deorsum distinguit vnu ab alio. Deinde
cū dicit. (Sed sursum.) ostēdit qd i talibus p se pdicatis
nō solū ē status i deorsū vtruta si pōeret qd aliqd sit p se
subm alicuius ppetat et illa ppetas p se subm alterius
ppetat et sic i infinitū. s. ē t i talibus p se pdicatis ē sta-
tus in sursum tam ex pte pdicatioz qz ex pte subiectoz
circa quod duo faciunt qd duplīr pbat itentū. nā pmo
pbat hoc ex pte diffinitōis supponēdo qd cōtingat talia
p se diffiniri. 2. ex pte scie supponēdo qd cōtingat aliqua
scire. ibi. (Adhuc autē alius) Propter primū sciendū
qd pcedere in sursum i talibus hoc mō cōtingit supra sub-
iectū et supra pdicatū vt si simū p se pdicat de naso i hac
ppōne p se nasus est simus pcederet i sursum accipiēdo
supra nasū et supra simū vt accipiēdo sup nasus corpus
supra corpus substantiā. et h mō pcedendo et accipiēdo
supra simū cauū. et supra cauū qle. q. litas. n. est supra ca-
uitatē et hoc mō pcedēdo. nullo. n. istoz modoz ē pces-
sus i infinitū. nā oīa q sunt supra nasus ponunt i diffini-
tōe nasi. si q i talibus eēt pcessus i infinitū eēt pcessus i i-
finitū i diffinitōibus. sic ē oīa q ponūt sup simū ponūt
i diffinitōe simi et nō solū q sup supra simū ponunt i diffi-
nitōe simi s. et q sunt supra nasus sunt diffinitia simi eo
qd ipse nasus est qd diffinitiuū eius. qre si i talibus esset
pcessus i infinitū eēt i diffinitōibus pcessus i infinitum.
hoc est ergo quod dicit. (S. i sursum ipsa) sup. subiecta
(et etiā accidētia vtraqz) tā subiecta qz accidentia (non
sunt infinita necesse ē qd aliqd qd de alio pdicet pmo)
vtruta simū pmo et p se pdicat de naso (et hoc) vtruta
de simo pdicat (aliud) vtruta cauū vel q. l. (et stare
erit). i. deuenire ad aliqd ex pte ipsius cauū de q nō pdi-
cat vltērius aliqd pns nec aliqd supius. et subdit qd (et
aliqd) supple cōtingit ex parte subiecti vt ex parte nasi
(quod nō amplius nec de alio pōri nec de illo aliud pns
pdicet). q. d. qd ex pte nasi erit deuenire ad aliqd quod
nō dicet amplius de alio pōri nec de illo aliqd prius.
vtruta si de naso dicit corpus et de corpore substantia. subā
nō dē de aliquo pōri qz de corpore. nihil. n. est mediū in-
ter corpus et subā. nec de subā dē aliqd pns. (Unus qd
dem g. modus demonstratōis) qd nō sit pcessus i infinitū
i sursum i pōnibus p se nec ex pte subiecti nec ex parte
pdicati (hic ē). Notādū āt qd itayr pbo eē p se mediū
qd talia accepta i sursum vt accepta supra nasum vel su-
pra simū sunt p se diffinitia simi vel nasi qd supponēdo
status i diffinitōibus supponit nō eē pcessus i infinitū.
vnde sic est supplēda lra qd si aliqd pdicat de aliq pmo
et p se. vtruta simū de naso. et de hoc. s. simo pdicet aliud
et de illo aliud necesse est hic stare. qz diffinitia simi non
pnt eē infinita. sic etiam ex parte nasi necesse ē dare aliqd
quod nō dicat de alio pōri nec de illo aliud prius. q. d. qd
nō ē dare pcessū i infinitū ex pte nasi qd supplēdam est
iō cōtingere qz diffinitia nasi infinita eē non pnt qd si eēt
infinita diffinitia nasi eēt et infinita diffinitia simi. oīa
n. diffinitia nasi sunt et diffinitia simi. Unus g. modus
pbandi statū i talibus ē hic q. s. sumit ex pte diffinitōis
Notādū etiā qd supius dicta magl pbat statū ex parte
diffinitōis i subālibus. hic āt i accētalibus. quod g. d. h
ex pte nasi qd talia diffinitia nō vadūt i infinitū magis
referēda sunt ad simū qz ad nasus et ad passionem qz ad

Primus

subm. nā oīa diffinitia subm sunt diffinitia passiones
i infinitū nō vadūt. Notādū autē qd cū pbus prius
dixisset qd nec i sursum nec i deorsū itur i infinitū cū nūc
spaliter pbauit qd nō itur i infinitū i sursum dedit itell-
gere qd primo pbauerit qd i pdicatū p se nō eēt i infinitū
deorsū. Dubitaret forte aliqs qre pbs cū voluit pba-
re statū i pdicatū p se resumpsit hoc verbū vnus de vno
.d. qd vnu de vno nec i sursum nec i deorsū dicit eē pces-
sus i infinitū. Dicedum qd pdicari vnus de vno p antho-
nomasiā repit i pdicatis p se. i pdicatis. n. cōibus et vnū
de pluribus et plura de vno. albus. n. et i cigno et i niue re-
pitur. qz nulli eoz ictū s. m. q. h. ppter quod vnus et idē
hō pdicatū reperitur i pluribus. sic et plura dicuntur de
vno vt album et dulce de pomo. hic. n. plura vt plura de
eodem pdicatur. albus enī et dulce relata ad pomus sūt
plura vt plura. qz neutruz illoz ictū mediāte alio. si enī
i pomo dulce esset p se causa albi nō repiret pomū onl-
ce nō albus et si album eēt p se causa dulcis non repiret
pomum albū nō dulce. talia ergo pdicata per accidens
et cōia et vnū pluribus et plura vni i eo qd plura in cē pnt.
sed in his que isunt p se et pmo nec vnu plibus nec plura
in eo qd plura eidē insunt. qd aut in talibus vnū nō possit
in eē pluribus p. nā qz tale pdicatū cum insit per se
et pmo pueribile ē cū eo cui inest. idē aut plibus diuer-
sis in eē pueribile ē est impole. Rursus in talibus plura
vt plura nō insunt vni. nā et si inueniant plures p se p-
prietates in eē eidē subiecto. vtruta hē tres et hē angulū
extrinsecū inesse triangulo hoc nō erit plura vt plura s. z
vnū p se. p. p. ierit mediāte alio. vt hē tres inest p hē
angulū extrinsecū. i talibus g. p anthonomasiā dē vnus
de vno. Sic g. poterit exponi lra pcedēs qd neqz qū vnū
de vno. i. neqz qū p se pdicatū dē de p se subiecto. neqz. s.
i talibus in qbus p anthonomasiā dē de vno nec i sursum
nec i deorsum dicit eē pcessus in infinitū. Deinde cū
dicit. (Adhuc autē alius) ostēdit hoc idē. v. s. qd sit status i
sursum i pdicatis p se supponēdo qd cōtingat aliquid scire.
Circa quod qtuor facit. qz pmo ait qd posteriora sciunt
p pōra. 2. dicit qd nō pnt sciri posteriora ignoratis pōri-
bus. 3. ex his qd dixerat concludit qd si cōtingit aliquid
scire simplr p demōstrationē qd oīa eē statū in pdicatis. 4.
vltimo hoc qd dixerat declarat et manifestat. scōda ibi.
(Si autē hoc.) tertia ibi (Si g. ē aliqd) q. rta ibi (Si. n. nō
steterit.) Dicit g. qd (ad huc alius) su. modus ē ad pban-
dū eē statū i pdicatis. ad quē modū declarādū pmo su-
memus hanc veritatē. qd q. cūqz hnt aliq pōra qd illoz ē
demōstratio p pōra illa. et qd nō cōtingit talia posteriora scire
nisi p demōstratōez ex pōribus. idē ait. qd (si. n. de qbus p-
ōra qdē pdicant erit hoz demōstratio) su. p talia pōra. Et
addit qd (non pnt aliq se hē potius). i. melius (ad ipsa)
posteriora (qz scire) ipsa (nec est). i. nec cōtingit ipsa scire
(sine demōstratōe). q. d. qd si cōcedat nobis veritas hec qd
posteriora demōstrant p pōra. et qd h mō bii nos habe-
mus ad posteriora si sciuerimus ea demonstrare p pōra
hac veritate pcessa ostēdemus qd ē alius modus pbandi
statū i pdicatis amoto statu superius tacto. Deinde cū
dicit. (Si autē h) pposita hac veritate qd posteriora sci-
unt p pōra pponit veritatē aliā qd nō cōtingit scire po-
steriora ignoratis pōribus. ideo ait. (Si autē h). i. si ali-
qd posterius (est notū p hec). i. p aliqua pōra (hec autē)
.i. illa pōra (nescimus nec melius nos habemus ad ipsa
qz scire hoc posito neqz sciemus notū p hoc). i. neqz scie-
mus illud posterius qd dicit eē notū p illa pōra. q. d. qd
ignoratis pōribus necesse ē ignorare posteriora. Notādū
āt qd si volumus scire aliquid posterius vel aliqua

Posteriozum

posterioza nece est nos scire p̄ora. vel nece ē nos h̄re ad ip̄as melius q̄ scire. nā p̄ora illa vel sūt simplr̄ p̄ima r̄ idemfabilia. r̄ tunc ad ea nos habemus melius q̄ scire. Taliū. n. non est scia sed intellectus. ip̄e aut̄ intellectus. i. p̄ncipiozum habitus ē potior q̄ scientia. si v̄o illa p̄iora habeant supra se alia p̄iora tunc poterunt p̄ illa p̄iora sciri r̄ dem̄fari. est enī intentio p̄hi q̄ non contingit p̄sterioza scire nisi de p̄ioribus habeamus sciam vel intellectus qui est p̄ior q̄ scia. ¶ Dubitaret forte aliquis quia non videtur hoc possibile si aliqua sunt vere p̄ncipia q̄ ad ea non habeamus melius q̄ scire r̄ q̄ de eis non habeamus intellectus qui est potior q̄ scia cuius talia sint sicut locus ianue in domo quem nullus ignorat.

¶ Dicendū q̄ dictum p̄hi tripliciter potest habere veritatē primo vt hoc sit dictū ex datis ab aduersario. nā si aduersarius dicat q̄ oīum sit dem̄stratio. vel q̄ dem̄strationes vadant in infinitū p̄ns erit vt nulla sit p̄positio imediata vt nulla sit p̄positio simpliciter p̄ima. ad nihil ergo nos h̄bimus melius q̄ scire r̄ nullius rei erit intellectus. ex hoc ergo sequet̄ q̄ nō sciemus p̄sterioza cognoscēdo p̄iora p̄ sciētias. quia tūc oportet r̄ finita scire cum positum sit talia ī infinitū ire. Rursus non sciemus p̄sterioza cognoscēdo p̄iora p̄ intellectū siue p̄ melius q̄ p̄ sciam q̄ nihil erit cognoscibile sic cū nihil ponat̄ simplr̄ p̄mus. supponendo q̄ dicta aduersarij videtur p̄hs loqui. Secūdo dicere possumus q̄ hoc videt̄ veritatē h̄re q̄tum ad eos q̄ carent aliquo sensu vel qui nō fuerūt vs̄ h̄ sensu. tales. n. nō p̄nt scire p̄sterioza cognoscendo p̄ora p̄ sciam vel p̄ intellectū. nam cū intellectus siue p̄ncipioz̄ habitus aggeneretur ī nobis via sensus memorie r̄ exp̄ientie deficiēte sensu deficit intellectus p̄ncipioz̄. r̄ p̄ p̄ns deficit scientia aliozum. fm̄ hoc sic aptabimus hanc litterā. q̄ sicut deficientes ī sensu nō possunt scire p̄sterioza p̄ p̄ora. ideo oīz̄ q̄ deficiat eis scia fm̄ illum sensū sic ponentes dem̄stratōes ire ī infinitum. quia hoc posito oīz̄ ignorare p̄ora cū non contigat ī finita p̄transire p̄ns est fm̄ q̄ nihil contingat scire. quod q̄ dicitur q̄ talia p̄ncipia sunt sicut locus ianue ī domo itelligendum est q̄tum ad bene dispositos nō deficientes ī sensu. Vel possumus dicere q̄ sicut locus ianue ī domo si cōsiderent̄ fm̄ se. nō aut̄ sūt sicut locus ianue nec sic patētiat̄ ī ea resolunt̄ p̄sterioza. r̄ hoc mō est nobilissimū scire p̄ncipia put̄ ī ea resoluet̄ p̄ncipia. Vel possumus dicere q̄ nō valēt ī dem̄stratōe p̄ncipia q̄ sūt sic nota. vnde ex hoc ē eoz̄ nobilissima cognitio. Tertio pōt hoc solui distinguendo de p̄ncipys. nā aliud est assentire p̄ncipys oblat̄is. r̄ aliud ē scire p̄sterioza ī talia p̄ncipia resoluerē. quīz̄ enī rusticus si offerant̄ ei p̄ncipia dū t̄n̄ intelligat qd̄ ē qd̄ d̄r̄ p̄ nomen nisi deficiat ī sensu statim assentit eis. p̄sterioza resoluerē t̄n̄ ī talia p̄ncipia nō est ideotaz̄ s̄z̄ scientiū. vult ergo p̄hs q̄ nō possumus scire p̄sterioza nisi sciamus ea resoluerē ī p̄ora que oīz̄ cognoscere vel p̄ sciam si nō sint p̄ora simplr̄. vl̄ per intellectū si sint simplr̄ p̄ma. quia q̄ ponentes p̄cessus ī infinitū nō p̄nt ponere q̄ sciamus p̄sterioza resoluedo ea ī p̄ora quoz̄ habeamus cognēz̄ p̄ sciam vel per intellectū. hoc. n. posito p̄oz̄ non erit scia nec intellectus. r̄ p̄ns nihil p̄tingit scire. ¶ Deinde cum dicit (Si igit̄ est aliquid) ex his que dixerat p̄cludit. q̄ si contingit aliquid scire simplr̄ p̄ dem̄strationē q̄ oīz̄ esse statū ī p̄dicatis dicens. (Si q̄ est). i. si p̄tingit (aliquid scire simplr̄ r̄ p̄ dem̄strationē nō ex aliquibus nec ex sup̄pone manifestū ē p̄dicata media vl̄ p̄dicamēta media stare). i. nō p̄cedere ī infinitū. ¶ Notādū aut̄ q̄ aliqui p̄tingit

dem̄strare ex datis sicut fit ī dem̄stratōe ad impossibile vbi ex p̄cessis ab aduersario fillogicat̄. vel sicut fit ī q̄cūq̄ argumētatōe si nō arguat̄ ex simplr̄ p̄mis sed ex datis r̄ concessis. Aliquando aut̄ contigit dem̄strare ex sup̄pone sicut scia subalternata dem̄strat sup̄ponēdo aliqua declarata ī sup̄iori scientia. si q̄ eēt infinita media r̄ si nō eēt status ī sursum ascēdendo nihil p̄tinget̄ scire ex dem̄stratōe simplr̄. s̄z̄ si hoc eēt vel eēt ex aliquibus datis vel ex sup̄pone. nunq̄. n. eēt dem̄stratio ex per se nota. nec eēt resolvable ī p̄ se nota. quia nulla eēt p̄ma simplr̄. ¶ Deinde cum dicit. (Si enim non steterint.) declarat qd̄ dixerat dicēs (Si. n. nō steterit s̄z̄ ē semp̄ acceptio ī sup̄ius) vel vt h̄z̄ alia l̄ra (si oī accepto semp̄ est aliqd̄ sup̄ius oīuz̄ erit dem̄stratio. q̄re si ī finita nō cōtingit p̄rāsire nō coḡscimus p̄ dem̄stratōez̄ ea q̄z̄ nō ē dem̄stratō) q̄ nō cōtingit ea scire (si q̄ neḡ habemus nos ad ipsa melius q̄ scire) si h̄z̄ p̄ora nō coḡscimus nec p̄ sciaz̄ nec p̄ intellectū q̄ ē melior q̄ scia (nō erit aliqd̄ scire). i. nihil cōtinget̄ scire (p̄ dem̄stratōez̄ simplr̄ s̄z̄ ex sup̄pone) declaratū est qd̄ sup̄ius dicebat̄. v̄z̄. q̄ si eēt p̄cessus ī infinitum nec eēt status ī sursum q̄ nihil p̄tingeret scire p̄ dem̄stratōez̄ simplr̄. ¶ Notādū aut̄ q̄ scia p̄supponit̄ intellectū. itellectus aut̄ nō ē nisi p̄moz̄ r̄ immediatoz̄. si q̄ nō eēt status ī sursum non eēt deuenire ad aliq̄ imediata. nulloz̄ q̄ eēt intellectus r̄ p̄ cōsequēs nullius eēt scia. hoc q̄ posito p̄ora nō sciremus. q̄ nō eēt ea resoluerē ī imediata. nec haberemus d̄ p̄oribus nobilioz̄ cognitōez̄ q̄ sciaz̄ vtputa intellectū. q̄ nō eēt dare p̄us nisi ī respectu. nihil q̄ eēt p̄mū simplr̄. poss̄ forte eē vnū p̄us altero sicut posuerūt p̄hi ī ḡnatōe hoīuz̄ q̄ nō eēt dare p̄mū hoīez̄ simplr̄ sed eēt dare vnū hoīez̄ p̄ore alio. hoc q̄ posito ignoraremus p̄ora q̄bus ignorat̄ nihil cōtingeret scire. ¶ Deinde cū dicit (Logice qd̄ē.) epiloga circa determinata. d. q̄. (Logice qd̄ē). i. p̄ rōnes logicas (ex his vtiq̄). i. ex dict̄ (crederet aliqs̄ de eo quod dictum est). v̄z̄. q̄ si h̄z̄ status.

Maletice aut̄. ¶ Postq̄ p̄hs pbauit eē statū ī p̄dicatis logice r̄ p̄ quedā p̄sequētia. hic pbat̄ h̄z̄ statū analectice r̄ magis p̄ p̄ria. Circa quod duo facit. quia p̄mo facit quod dictū est. 2. quod dixerat d̄ extrenis adaptat ad media ibi (Si aut̄ sic est) Circa p̄mū duo facit. q̄ p̄mo p̄ponit qd̄ itēdit. 2. declarat p̄positū ibi (Dem̄stratio qd̄em) Dicit q̄ q̄ (analectice aut̄). i. p̄ rōnes magis p̄pas (velocit̄). i. citius (manifestū ē p̄ hoc). i. per dicēda (q̄ nec ī sursum nec ī deorsum p̄tingit eē infinita p̄dicata ī dem̄stratiuis sciētys de q̄bus) dem̄stratiuis sciētys (est intentio) su. n̄a. q̄s̄. d. q̄ cū nos nō intēdamus de oībus fillis sed de dem̄stratōibus volumus sp̄aliter oīdere ī dem̄stratōibus q̄ ī talibus sit status ī p̄dicatis. ¶ Dubitaret forte aliquis q̄re pbatōes p̄cedētes dicant̄ logice r̄ sequentes analectice. i. resolutorie. Dicendū q̄ resoluerē est ī p̄pa p̄ncipia logice. arguerē est p̄ quedā cōia. q̄ q̄ sup̄ius pbatus est status cōiter ī oībus p̄dicatis. rursus si pbatus fuit status ī p̄ se p̄dicatis h̄z̄ fuit p̄ qd̄az̄ cōia non descēdēdo ad sp̄ales terminos. hic aut̄ q̄ sp̄alr̄ pbat̄ status ī per se p̄dicatis r̄ pbat̄ sp̄alr̄ descēdendo ad sp̄ales terminos dicunt̄ h̄z̄ rōnes magis resolutorie r̄ magis sp̄ales r̄ p̄rie. ¶ Deinde cū dicit (Dem̄stratio qd̄em) exequit̄ de intento. Circa quod duo facit. q̄ p̄mo ait de quibus est dem̄stratio. r̄ exequit̄ de vnoquoq̄ illoz̄ modoz̄. 2. pbat̄ q̄ circa nullū tale sit p̄cessus ī infinitū. ibi (Dox̄ aut̄ neutra) Circa p̄mū tria facit. q̄ p̄mo p̄ponit q̄ dem̄stratio est ex his que sunt per se. 2. distinguit modos per se. 3. determinat de vnoquoq̄ illoz̄ modoz̄.

scda ibi (fm seipā) tertia ibi (vt in numero) Dicit ergo q̄ (demrātio est eorū quecunq; ipsa fm seipā siue p se ipsa insunt rebus). ¶ Deide cū dicit (Secundus seipā) Distīgnit duos mōs dicēdi p se. Nā p̄mus modus ē q̄ p̄dicatū ponit i diffinitōe subiecti. Scds q̄ ecōuersio. iō ait q̄ (fm seipā vero). i. p se (duplr) d̄r vel dupliciter sunt. vno. n. mō sūt p se (q̄cūq; vero) p̄dicata (sūt i illis) .i. i subiectis (i eo q̄ qd ē). i. i diffinitōe eorū. q. d. q̄ p se p̄dicata sunt fm p̄mū modū dicēdi p se que ponunt i diffinitōe subiectoꝝ (r) su. sunt p̄dicata p se (i q̄bus) p̄dicatis (ipsa) subiecta (insunt ipsis) p̄dicatis (i eo q̄ qd) .i. i diffinitōe ipsoꝝ. ¶ Deide cum dicit. (Ut i numero) exēplificat de vtroq; mō p se. r p̄mo de 2° mō. d. (vt in numero ipar qd) ipar (est qd ē numero) su. i scdo mō dicēdi p se. r iō subdit. q̄ (est aut ipse numerus i rōne). i. i diffinitōe (ipsius) iparis (r itēz multitudo aut diuisibile est in rōne). i. in diffinitione (numeri) r iō p se insunt numero. numerus ergo p se cōparat ad ipar q̄tum ad 2° modū. qz ingredit diffinitionē iparis. Rursus numerus p se cōparat ad multitudinē r ad diuisibile. i. ad q̄tītātē discretā. s; hoc est i p̄mo mō dicēdi p se. qz multitudo vel q̄tītās discretā ponitur in diffinitione numeri. ¶ Deide cū dicit. (Dox aut neutra) ostendit q̄ i nullo istoꝝ modoꝝ dicēdi p se r̄tigit esse p̄cessum i ifinitū. Circa qd̄ tria facit. qz p̄mo ostendit hoc de 2° mō dicēdi p se. 2° de p̄mo. 3° ex his que dixerat cōcludit q̄ nullo mō in his q̄ sunt p se ē p̄cessus in ifinitū. scda ibi (Nec tñ q̄cūq;) tertia ibi (Quare si p̄dicātia) Circa p̄mū duo facit. fm q̄ duas rōnes adducit ad p̄positū. scda ibi (At vero) dicit ergo q̄ (hōz autē) modoꝝ p se (neutra cōtigit eē ifinita) r p̄mo descendit ad 2° modū dicēs (nec) su. r̄tigit eē p̄cessus i ifinitū (vt ip̄fectū) .i. vt ipar. vt h; alia lra (numeri) sup. est p̄p̄ria passio. r subdit q̄ (itez. n. si ipari ist qd) .i. ist p̄p̄ria passio (cui) impari ierat. i. ponat iesse (ex̄nti). i. tanq̄ ex̄nti r tanq̄ p̄p̄rio subiecto (hoc aut si est p̄mū numerus. ierit bis q̄ ifunt ipsi) sup. ipari. q. d. q̄ si ipar est. p̄p̄ria passio numeri si rursus ipari ist aligd tanq̄ p̄p̄ria passio. o; q̄ r numerus q̄ ponit subiectū p̄mū ponat in diffinitōe illius p̄p̄rietatis q̄ ponit iesse ipsi ipari (si ergo non r̄tigit h; diffiniētia esse ifinita i imo) .i. i deorsū (nec i sursum ifinita erūt). q. d. q̄ si ponat p̄cessus i ifinitū i p se passionibus vt q̄ ipar sit p se passio numeri r iparis sit p se passio alia qz oia p̄za ponentur i diffinitōe posteriorū. n̄ is erit q̄ diffinitiuā alicuius sint ifinita. si ergo hoc ē ip̄osibile nullo mō i talibus est p̄cessus in ifinitū. ¶ Deide cū dicit. (At vō) adducit ad hoc idē scdaz rōnem dicēs (At vero necesse est oia). i. oēs h; p se passiones. iesse p̄mo). i. subiecto (vtputa numero r i illis). i. in diffinitōe (oiz illoꝝ numeroꝝ) sup. o; esse (quare ouertibilia erūt s; non excedētia). q. d. q̄ nō possunt poni p se multe tales passiones nisi ifint subiecto r subiectū sit in diffinitōe illoꝝ. ergo oia talia sunt ouertibilia. nō ergo sunt excedētia. nō ergo i talibus locū h; q̄stio de sursum r deorsū. qz nihil est ibi nec sursum nec deorsū s; totū est ouertibile. ¶ Dubitaret forte aliq; vñ seqtur hec d̄na q̄ si h; oēs passiones ifunt numero r numerus ponit i diffinitōe earū q̄ oia sunt ouertibilia. Dicendū q̄ si oēs h; passiones ifunt numero ergo numerus nō ē i plus q̄ q̄ libet taliū passionum. si. n. numerus excederet aliq̄ de h; passionibus tūc h; passio non iesset numero simplr s; alicui numero ergo ex eo q̄ tales passiones ifunt numero hētur q̄ numerus nō excedit h; passiones ex eo videt q̄ numerus est i illis. i. est i diffinitōe cuiuslibet

illoꝝ hētur q̄ nulla talis passio excedit numerū qz nullo diffinitū excedit suum diffinitiuū. s; qd̄ non excedit nec excedit est ouertibile. ergo o; oia ista esse ouertibilia. ¶ Alterius forte dubitaret aliq; vñ q̄stio de sursum a deorsū locū habeat i demrātibibus. Dicendū q̄ p̄ncipia demōstratōis vt superius dicebat quedā sunt transcēdētia r non igrediunt demonstrationē nisi fm virtutem r in talibus locum habet questio de sursum e deorsum. quia talia p̄ncipia non sumunt nisi ex generalibus terminis vt ex ente r ex ptibus entis. qdā aut sunt p̄ncipia p̄p̄ria que igrediunt demrātionē s; subaz r talia sunt ouertibilia r q̄tū ad hoc nō h; locū qd̄ p̄posita. ¶ Deide cū dicit (Nec tñ q̄cūq;) ostendit q̄ nō est p̄cessus in ifinitū in p se p̄dicatis q̄tū ad p̄mū modū. d. (nec tamen q̄cūq;) su. p̄dicata (sūt in eo q̄ qd est). i. ponunt in diffinitione subiectoꝝ. vtputa q̄ dicūtur in p̄mo mō dicēdi p se (nec hoc) siue (nec hec) q̄ sunt talia p̄dicata (ifinita sunt neq; enī esset diffinire). q. d. q̄ hoc p̄posito nihil r̄tigit diffinire. ¶ Deide cū dicit (Quare si p̄dicantia) ex his q̄ dixerat cōcludit q̄ nullo mō in his q̄ sunt p se r̄tigit ire in ifinitū. d. (q̄re si p̄dicantia qd̄ p se oia dicuntur) su. modis p̄dictis. v; vel quando p̄dicata ponuntur in diffinitōe subarum vel quādo ecōuerso (hec aut) sic diffinientia (nō sunt ifinita. stabūt vt q̄ p̄dicata in sursum. q̄re) si stant in sursum stabunt (r in deorsū). ¶ Dubitaret forte aliquis qz nō videt q̄ deberet p̄bare statū in p̄dicatis p se p̄mo mō s; solū in p̄dicatis per se 2° mō. nā per se passionū est demrātio. substantie aut nō est demōstratio. Dicendū q̄ s; sube nō est demrātio diffinitio tñ sube vt ilis est ad demrātionē vt in scdo patebit cū disputabit de medio demrātionis. Vel possumus dicere q̄ oia diffinientia subm sunt diffinientia passionē. si ergo esset p̄cessus i ifinitū in diffinitiuis ip̄iua subiecti eēt etiā ifinita diffinitiuā ipsius passionis q̄re nō r̄tingeret passionē ip̄ia scire. ¶ Deinde cui; dicit (Si autē sic) q̄ dixerat de extremis adaptat ad media. circa qd̄ duo facit. qz p̄mo facit quod dictū est. 2° ex his que dixerat de statu in extremis r in medijs ostendit q̄ o; dare aliqua esse p̄ncipia r esse p̄positiones aliquas p̄mas r immediatas r nō oium esse demrātionē. ibi (Si vero hoc est). Dicit ergo (Si autē sic est) q̄ non sit p̄cessus in ifinitū nec in sursum nec in deorsū (r que stant i medio duoz terminoz semp sunt finita). q. d. q̄ si p̄cederēt ab vno extremo ad aliud extremū non est p̄cessus i ifinitū o; media iter duo talia extrema finita ē. ¶ Notā dū aut v; eius qd̄ hic d̄r. v; q̄ media sint finita ex duobus posset colligi. v; ex superioribus dictis. v; q̄ motus in sursum r deorsū est finitus. vel ex his q̄ hic dicuntur nā semp in oī demōstratione est dare duos terminos. v; maiorē r minorē extremitatē. q̄ aut inter duos terminos ponant media ifinita est ponere oppositū in abiecto. v; q̄ ifinita sūt finita. nā que inter duos terminos claudunt ex oī pte sunt terminata. nullo ergo mō talia sunt ifinita. ¶ Deinde cū dicit (Si vero hec) ex his que dixerat ostendit q̄ est dare aliquas p̄positiones p̄mas r immediatas r q̄ non oiz est demrātio. Circa qd̄ tria facit. qz p̄mo facit quod d̄m est. 2° q̄ dixerat declarat in terminis. 3° dat artē ad iueniendū h; p̄positiones imediatas idemfabiles. scda ibi (Dōstratis autē his) tertia ibi (Cū autē idigeat) Circa p̄mū duo facit. quia p̄imo ex his que dixerat vt qz o; esse statū in demrātionibus ostendit q̄ o; dare aliqua p̄ncipia p̄ma r imediata. et q̄ non oium est demōstratio. 2° ostendit ecōuersā huius ibi (si enim sunt) dicit ergo (Si vero hoc est) v; q̄ nō

Posteriorum

sint media infinita & q̄ sit status in sursum & deorsum (manifestū ē iā q̄ necesse est & demonstratiōnū esse p̄ncipia & nō oīum esse demonstratiōnē quod vere diximus quosdā dicere iuxta p̄ncipiū). q. d. q̄ si vera sunt q̄ dicta sunt o3 ēē aliq̄ p̄ncipia dem̄fationū que sunt idem̄fabilia sic in p̄ncipio libri diximus quosdā dicere. ¶ Notandum aut̄ q̄ circa p̄ncipiū huius libri aī illā particulā. Circulo q̄d ipole est dem̄fate. Dixit p̄bus nō oīum ēē sciam dem̄fatiūā s3 hoc dixit in persona p̄p̄ia. hic aut̄ hoc ad alios refert. d. quosdā hoc dixisse & vere. ¶ Deinde cū dicit. (Si. n. sunt) q̄ dixerat q̄ ex eo q̄ erat status in demonstratiōibus oportebat aliqua p̄ncipia dem̄fationū esse & nō oīuz ēē dem̄fationē. hic p̄ponit p̄uersā huius v3. q̄ si sūt dem̄fationū p̄ncipia nō oīa sunt dem̄fabilia & o3 i talibus esse statū. Circa q̄d duo facit. q̄ p̄mo facit q̄d dem̄f. est. z. oīdit q̄ iconueniēs sequē si ponat̄ q̄dlibet hoz v3. nō sit status. vel q̄ oīuz sit dem̄fatio. v3 q̄ nō sit dare aliq̄ p̄ncipia dem̄fationū ibi (Esse. n. q̄dlibet) Dicit ergo (si. n. p̄ncipia sunt) su. dem̄fationū (non oīa sunt dem̄fabilia neq̄ i infinitū p̄t̄ ire) su. dem̄fationes. q. d. q̄ si vera sunt q̄ diximus q̄ sit status i demonstratiōibus o3 ēē aliqua p̄ncipia dem̄fationum & nō oīa ēē dem̄fabilia. & cōuerso si sint aliqua p̄ncipia dem̄fationum nō oīa sunt dem̄fabilia & est i dem̄fatiōibus stant. & nō p̄t̄ dem̄fatiōes in infinitū ire. ¶ Deinde cū dicit (Si enim q̄dlibet) oīdit q̄ iconueniēs sequitur si negent̄ ista & si ponat̄ q̄dlibet p̄dictoꝝ. Circa q̄d duo facit. s3 q̄ ad duplex iconueniēs adducit. nā adducit ad hoc iconueniēs q̄ nulla sit. pp̄o. z. q̄ iter duos terminos sint i finita media. ibi (Quare si hoc mō) Dicit ergo q̄ (q̄dlibet p̄dictoꝝ) triū si ponatur siue q̄ non sint aliqua p̄ncipia dem̄fationū. siue q̄ oīa sūt dem̄fabilia. siue q̄ dem̄fationes vadūt in infinitū (q̄dlibet. n. hoz si ponat̄ esse nihil aliud est q̄ nullū spaciū ēē sine medio & idiuisibile s3 oīa ēē diuisibilia). q. d. q̄cūq̄ hoz triū ponatur hoc ē ponere nullū spaciū. i. nullā pp̄oēz ēē idiuisibile & imediata q̄d declarat. d. (Intus. n. mittēdo terminū t̄m s3 nō assumēdo extra demonstrat̄ q̄d demonstrat̄). ¶ Notādū aut̄ q̄ mediū i demonstratiōe nō o3 ēē extraneū s3 o3 ēē iter duo extrema si ergo oīs pp̄o est demonstrabilis oīs pp̄o hēbit mediū. Ex hoc remouet cauillationē circa hoc fieri polem. nā s3 oē corpus est suba sit imediata q̄ nihil ē mediū iter subaz & corpus. p̄ mediū t̄m extraneū posset hoc fillogicari. v3puta p̄ ēē mobile. nā omne mobile ē suba oē corpus ē mobile ergo oē corpus ē substātia. assumēdo ergo mediū extraneū nihil est imediata. Ad hoc ergo remouēdū ait q̄ itus. i. iter maiorem & minorem extremitatē o3 assumi mediū nō extra. ¶ Deinde cū dicit. (Quare si hoc mō) adducit ad aliud iconueniēs. v3. q̄ iter duos terminos sint infinita media ideo q̄ si p̄cludēdo ifert̄ h̄ iconueniēs. d. (Quare si hoc mō in infinitum p̄tingit ire). v3. q̄ nulla sit pp̄o imediata vt q̄ iter. a. z. c. sit mediū. b. iter. a. z. b. aliud mediū & sic i infinitū. hoc posito (p̄tingit vtiq̄ esse infinita media interius duoz terminoz) erūt. n. fm̄ hec infinita media iter. a. z. c. (s3 hoc ē ipole si p̄dicata steterit superius & inferius. q̄ aut̄ stēt̄ h̄ p̄dicata superius & inferius (demonstratū est p̄us logice. nunc vō) est dem̄fatiū siue oīsū (analetice). ¶ Deinde cū dicit. (Mōstratis his) declarat q̄d dixerat i terminis. v3. q̄ est deuenire ad pp̄oēs imediatas. Circa q̄d duo facit fm̄ q̄ dupl̄r oīdit itētū. nā p̄mo oīdit hoc put̄ d̄ de pl̄ibus. z. put̄ vnū de vno. vel alr̄ & melius q̄ p̄mo dicit q̄ est deuenire ad imediatū fm̄ subiectū. z. q̄ ad imediatū fm̄ cāz. ibi (Manifestū est aut̄)

Circa p̄mū tria facit. q̄ p̄mo p̄ponit q̄d itendit. z. p̄bat q̄d dixerat. 3. remouet quādā cauillationē circa p̄dicata. scda ibi (Sit aut̄. b.) tertia ibi (In eodē aut̄ genere) Dicit ergo q̄ (mōstratis his). v3. q̄ nō p̄tingit ire in infinitū nec i sursum nec i deorsum & q̄ nō p̄tingit iter duos terminos ēē infinita media his mōstratis & oīsū (manifestuz est q̄ si aliquid idem̄ insit duobus vt si. a. idem̄ est in. c. & in. d. nō predicante altero de altero aut nullo mō aut nō de oī quod nō sp̄ fm̄ cōe aliqd̄ ierit). i. nō semp̄ p̄ceditur ab vno cōmuni ad aliud cōe in infinitū. q. d. q̄ si aliquid est in duobus p̄ aliqd̄ cōmune & illi cōmuni p̄ aliquid cōmune q̄ nō semp̄ sit p̄cedere s3 aliq̄n erit status (vt scalenoni & ysocheli duobus rectis equales habere fm̄ cōmune aliqd̄ iest. fm̄ eni q̄ figura q̄dā est) vt s3 q̄ triangulus (& nō fm̄ alterū iest. hoc aut̄ non sp̄ sic se h3) q̄ sp̄ sit accipe cōmune post cōe. ¶ Notādū aut̄ q̄ aliq̄n p̄t̄ aliqd̄ in eē aliq̄bus duobus mediante aliquo cōmuni que duo ita se hnt̄ q̄ nullo mō vnū p̄dicat̄ de alio vt corpus p̄dicat̄ de hoīe & de asino mediante aīali quozuz vnū vlr̄ remouetur ab alio. aliquādo enī illa duo sic se hnt̄ q̄ vnū vlr̄ nō remouetur ab alio. nec vlr̄ de se iūcē p̄dicantur sicut homo & masculus. nā nec omnis homo masculus nec ecōuerso. iō ait q̄ p̄t̄ aliqd̄ iesse duobus altero de altero p̄dicatē nullo sicut aīal iest hoī & asino. vel iesse duobus altero de altero p̄dicante non oī sicut aīal inest homini & masculo. ¶ Dubitaret forte aliquis q̄ vlr̄ sp̄ s3 esse verū q̄ si aliqd̄ iest duobus q̄ hoc iest per aliqd̄ cōmune s3 nō sp̄ illud cōmune sit nominatū. nam o3 vnā passionē p̄ se esse vnus subiecti. si ergo eadē passio iest pluribus. v3puta hēre tres scalenoni et ysocheli que sunt spēs nullum istozum erit per se secundum q̄ ipsum subiectum huius passionis cū p̄ se passio sp̄ req̄rat subiectū sibi eq̄tū q̄re sp̄ erit dare subiectū aliquod cōe. Dicēdum q̄ passio nunq̄ iest duobus nisi p̄ subm̄ cōe. s3 nō o3 q̄ illud subm̄ cōe hēat aliud cōe. vt p3 i exēplo posito. si hēre tres iest duabus spēsbus trianguli per triangulum si triāgulo iesser p̄ aliqd̄ aliud p̄ illud aliud in eēt̄ s3 spēsbus trianguli. & si adhuc illi alij in eēt̄ p̄ aliud adhuc p̄ illud aliud iest spēsbus triāguli. q̄ ergo sic p̄cedat̄ i infinitum. v3. q̄ sp̄ spēsbus triāguli iest p̄ aliud sp̄ p̄ aliud. hoc p̄bus negat. q̄dū ergo eadē passio iest pl̄ibus debemus venari subm̄ vnū illius passionis. s3 postq̄ venati sumus vnū subm̄ vnus passionis non o3 sp̄ venari aliud sp̄ aliud. sed est dare statū & est dare aliqd̄ subm̄ cui ita imediate iest illa passio q̄d nō iest ei p̄ aliud subiectū. ¶ Deinde cum dicit. (Si aut̄. b.) p̄bat q̄d dixerat v3. q̄ nō sp̄ sit accipe subiectū aliud semp̄ aliud. sed o3 aliq̄n deuenire ad subiectū imediatū. ideo ait (Sit aut̄ b.). i. subiectū mediū (sed q̄ est. a.). i. passio (in. c. & i. d.). i. i duobus aliq̄bus subiectis (manifestū est ergo q̄. b. i. c. & i. d. erit fm̄ q̄ cōmune est & illud s3 alteꝝ). q. d. q̄ si i talibus non est status illud cōe ierit fm̄ alteꝝ & aliud fm̄ alteꝝ (q̄re duoz terminoz icidēt̄ i finiti termini i medys s3 hoc est ipole. ergo fm̄ ēē aliqd̄ cōe). i. fm̄ accipere cōe su. aliud & aliud (non necesse est semp̄ idē pl̄ibus q̄ vere erunt imediata spacia). i. vere erit deuenire ad pp̄oēs imediatas. ¶ Notādū aut̄ vim huius rōis i hoc p̄sistere q̄ si. a. i. si passio. v3puta hēre tres iest. c. d. i. duabus spēsbus triāguli p̄. b. v3puta p̄ triāguli. b. erit mediū iter passionē & spēs triāguli. si iteꝝ. p. siue triāgulus non est imediatū subiectū illius passionis sed talis passio iest triāgulo p̄ aliud o3 i illud aliud ēē medium iter passionē & spēs triāguli. pbabit̄. n. passio de spēsbus triāguli p̄ illud aliud vt si spēs triāguli hnt̄ tres p̄ triā

gulu triangulus p figurā z spēs trianguli habebūt tres p figurā. quot ergo accipiunt talia subiecta tot accipiuntur media iter passionē datā z spēs trianguli cui cōpetit talis passio. si ergo p̄tigit semp accipe aliud z aliud subiectum sequet̄ hoc icōueniēs q̄ iter duo extrema erūt ifinita media. dicere aut̄ iter duos terminos eē ifinita est dicere in ifinita eē finita. qz eē inter duos terminos eē ex oī pte eē terminatū z finitū. iter duos ergo terminos nō p̄t eē ifinita nisi i potētia. sicut sunt ifinita p̄cta i linea. cum ergo hoc sit ipōse est deuenire ad imediata spacia. i. ad ppōnes imediatas siue ad imediatū subiectū cui assignata passio nō uest p subiectū aliud. ¶ Deinde cū dicit. (In eodē. n. genere) remouet quādā cauillationē circa p̄dicta. nā si accipemus mediū extraneū nunq̄ eēt deuenire ad imediata s̄z accipiendo ex eodē genere necesse est deuenire ad imediata. iō ait q̄ (i eodē. n. genere z ex eisdē athomis). i. ex eisdē indiuisibilibus siue ex eisdē terminis (necesse est accipe terminos. si qdē cōe) acceptū erit (ex his q̄ sunt p se nō eniz erat ex alio genere i aliud) genus (descēdētē dem̄fare). ¶ Notādū aut̄ q̄ vt pateat qd̄ hic d̄ ponemus i terminis. dicemus. n. q̄ eē palpabile uest hōi z leoni p corpus. accipiēdo ergo media nō extranea accipiemus ea que sunt iter corpus z spēs assignatas. dicemus. n. q̄ hō z leo sūt qd̄ palpabile p aīal qz sunt aīal s̄z adhuc nō hēmus imediatū subiectū passionis huius qd̄ est palpabile. s̄z vltorius dicemus q̄ aīal eē qd̄ palpabile qz est corpus aīatū corpus aut̄ aīatū est qd̄ palpabile qz eē corpus. nō p̄tigit aut̄ sic abire in ifinitū accipiendo ex eodē aut̄ genere z ea q̄ sunt p se. sed si accipemus extranea vt diceremus q̄ hō est qd̄ palpabile qz est pceptibilis discipline. nam oē pceptibile discipline est qd̄ palpabile. ¶ Rursus dicemus q̄ pceptibile discipline est qd̄ palpabile qz eē r̄fibile. nā oē r̄fibile est palpabile. accipiēdo. n. talia media p accōis z extranea nunq̄ veniremus ad imediata. ¶ Notādū est aut̄ q̄ athomis appellat maiorē z minorē extremitatē. terminos aut̄ ex eisdē athomis z ex eodē ḡne appellat ea q̄ vere cadūt media iter maiorē z extremitatē z minorē. qz ergo dem̄ratio nō descēdit de alio genere i aliud genus. i. qz non accipit media extranea necesse ē media p se q̄ accipit dem̄ratio finita esse.

m Manifestum est autem ꝛc.

¶ Postq̄ p̄hs oñdit quō sit deuenire ad ppōnes imediatas put vnus p̄dicat̄ de pluribus. In parte ista oñdit hoc idē put vnus p̄dicat̄ de vno. Vel possumus alr̄ otinuare z multo melius q̄ postq̄ p̄hs oñdit q̄ est deuenire ad imediatū q̄stū ad subiectū. In parte ista oñdit q̄ eē deuenire ad imediatū q̄stū ad cās. ¶ Propter qd̄ sciēdū q̄ q̄dū vna passio uest pluribus non habemus imediatū subiectus illius passionis. qñ aut̄ deuetū est ad vnū subiectū adhuc nō ōz q̄ hēamus pp̄ziū z imediatū subiectū illius passionis. attamē de necitate est deuenire ad imediatum subiectus cuiuslibet p se passionis. cū aut̄ deuetū est ad imediatū subiectū s̄z nō uest illi subiecto p aliud subiectū p̄t t̄i ueste p aliā cām vt cū deuetū est q̄ h̄e tres uest triangulo deuentū est ad imediatū z pp̄ziū subiectū passionis huius. nā hec passio nō uest triangulo p aliud subiectū non est t̄i deuentū ad imediatū s̄m cās. qz uest ei p aliā cās vt p h̄e angulū extrisecū. ad hoc aut̄ q̄ pp̄o sit indēm̄abilis ita q̄ post sit eē dem̄ratio p̄ncipiū nō celo nō sufficit q̄ sit imediata s̄m subiectū. s̄z ōz etiā q̄ sit imediata s̄m cām. q̄ n. triangulus h̄z tres est imediata s̄m subiectum. t̄i est

dem̄abilis. qz est mediata s̄m cās. dem̄fat. n. h̄e tres de triangulo p h̄e angulū extrisecū. hoc ergo vult venari p̄hs i hac parte quō sit deuenire ad imediatū s̄m cās. Circa qd̄ tria facit. qz p̄mo oñdit q̄ est deuenire ad tale imediatū i affirmatiuis. z. i. negatiuis. z. ex his q̄ dixerat q̄si p modū correlary isert q̄ sicut i affirmatiuis est dare aliqua p̄ncipia idēm̄abilia. ita z i negatiuis. sc̄da ibi (Sitr aut̄ erit) tertia ibi (Et sicut qd̄dā) Dicit ergo q̄ (manifestū aut̄ est q̄ cū. a. isit b. si qdē est aliq̄d mediū) su. iter. a. z. b. (est). i. p̄tigit (demōstrari q̄. a. isit. b. z elemēta) su. ad pbandū q̄. a. isit. b. (sunt bec). i. sunt illa q̄ sunt iter. a. z. b. (Et) talia elementa vel p̄ncipia (sunt iter) supple ad p̄bādū q̄. a. isit. b. (quot funt media) su. iter. a. z. b. z subdit q̄ (mediate enim ppōnes sunt elemēta). i. p̄ncipia dem̄rationū (aut oēs aut vles) z subdit q̄ (si vero nō est mediū). i. iter. a. z. b. (non amplius erit dem̄ratio. s̄z bec ē via i p̄ncipia). q. o. q̄ si iter a. z. b. ē aliq̄d mediū dem̄rari poterit q̄. a. isit. b. z p̄ tot p̄ncipia poterit h̄ dem̄rari q̄t sūt media iter a. z. b. Si vero iter. a. z. b. nō sit mediū erit pp̄o imediata z idēm̄strabilis. tales enim ppōnes imediate vel omnes vel saltē vles sunt p̄ncipia demōstrationū. z bec est via in p̄ncipia. ¶ Dubitaret forte aliq̄s quō ppōnes imediate vel oēs vel saltē vles sunt p̄ncipia demōstrationū. Dicendū q̄ hoc exponunt aliq̄ duplr̄. dicit enim q̄ hoc vno mō. p̄t referri ad ppōnes imediatas s̄m q̄ spēs p̄dicatur de idiuiduo. nā bec est imediata. s̄z. est hō. qz sicut spēs imediate est sub genere. ita indiuidū sub spē. bec aut̄ pp̄o. s̄z. est hō. s̄z sit imediata nullius t̄i demōstrationis p̄t eē p̄ncipium qz de singularibus nō est sc̄ia. z multo magis non erit sc̄ia p̄ singularia. cū ergo dicit q̄ ppōnes imediate sunt dem̄ratiois p̄ncipiū itelligēdū est nō de oibus sed de vlibus. p hoc ergo qd̄ p̄hs addidit oēs aut vles excludit ppōnes illas imediatas i gbus spēs p̄dicat̄ de indiuiduo. qz tales ppōnes vles esse nō p̄t. Sc̄do mō r̄idēt ad hoc s̄m eisdē q̄ p̄ncipia demōstrationū p̄t accipi vel i aliqua parte sc̄ie vel vlr̄ i sc̄ia. ppōnes aut̄ imediate oēs sunt p̄ncipia dem̄rationū in aliqua parte sc̄ie. sed ppōnes i mediate vles cuiusmodi sunt dignitates sunt p̄ncipia vlr̄ in sc̄ia. Vel possumus alr̄ dicere z melius forte q̄ duplex est dem̄ratio. vlis z p̄ricularis. Itē duplex ē imediatū. s̄m su b̄m. z s̄m cām. ¶ Propositio aut̄ imediata s̄m subiectū est p̄ncipium in demōstratione p̄riculari. vt bec propositio q̄ oīs triangulus h̄z tres est p̄ncipiū ad p̄bādū q̄ yfocheles habet tres. propositio autē imediata s̄m cās vel qñ accipitur vlis causa est p̄ncipiū i demōstratiōe vli. ppōnes vles ergo nō accipiuntur s̄m signum vle. nāz sic accipiendo vle oēs propositōes in demōstratione sunt vles etiam in particulari demōstratione. nam si probaretur habere tres de yfochele oēs ppōnes accepte eēt vles q̄stus ad signū. s̄z p̄t hic accipi vle s̄m cālitate vel s̄m inherentiā passionis ad sub̄z vt si vna passio uest sub̄o mediāte alia passione vt habere tres inest triangulo per habere angulū extrisecū. z alia mediāte alia qñ deuentū est ad passionē p̄mā. illa cū subiecto facit quoddā vle. qz facit p̄p̄o sitōem imediatā que est vlis cā omniū passionū seq̄ntiū. propositōes ergo imediate sunt p̄ncipia demōstrationū saltē p̄ricularium. qz qualitercūq̄ sint imediate. nā si nō eēt imediate nisi s̄z sub̄z adhuc tales propositōes eēt p̄ncipia dem̄rationū saltē p̄ricularium. s̄z propositōes vles s̄m vlitatē cause sūt p̄ncipia dem̄rationū simplr̄. v̄z. demōstrationū vlium. quomō autē differet demōstratio vlis z p̄ricularis i sequenti lectione dicef

129

Posteriorum

¶ Alterius forte dubitaret aliquis de eo quod in littera dicitur quod hec est via in principia. Contra ad principia non est ratio ut dicitur in ethicis. propterea dialecticus quod procedit probabiliter habet viam ad principia omnium methodorum. sed demonstrator quod procedit secundum rei veritatem non habet viam ad principia. quia secundum veritatem principia secundum se nulla sunt prima. Dicendum quod posteriorista non proprie demonstrat sed dat artem et modum demonstrandi. et dialectica non est proprie scia sed est modus sciendi et hic secundum artem datam non probatur principia. sed dat viam et modum deveniendi in principia. ut si accipiatur propositio mediata accipiat id quod est medium iterum utrumque extremum. si ad hoc autem iterum illud medium et extremitatem sit aliud medium accipiat illud aliud medium non prout autem talia media esse infinita. erit ergo devenire ad propositionem imediatam quod erit idem demonstrabilis et demonstrationis principium. ista est ergo via deveniendi in principia. id est deveniendi in propositionem imediatam quod habet rationem principii accipiendo semper medium inter extrema semper medium donec deveniamus ad immediatum. philosophus ergo cum docuisset accipere medium inter a. et b. iterum extrema donec non esset amplius medium. dixit quod hec est via in principia. id est deveniendi in principia. id est hoc ergo non probavit in principia sed dedit modum deveniendi in ea. Vel possumus aliter solvere quod demonstrare possumus quod sunt principia sed non propter quod sunt principia. quod ergo probat per propositiones imediatas et per effectus tamen oportet devenire ad propositiones imediatas et ad causas solam probat quod sunt aliquid principia. sed non demonstrat propter quod sunt principia. propositiones enim imediate et effectus non sunt propter quod propositionum imediate et causas. cum ergo dicitur quod ad principia non est ratio verum est dicens propter quod. sed potest esse ratio dicens quod et cum ulterius addit quod demonstrator non habet viam ad principia. eodem modo solvitur quod non habet viam dicens propter quod. ¶ Est tamen diligenter notandum quod ex verbis Aristotelis in textu positus colligitur quod hic intendit de immediato secundum causas. ait enim quod cum non est amplius medium non est amplius demonstratio. quod si intelligeret de immediato secundum subiectum falsum esset. quia non devenit ad immediatum secundum subiectum est adhuc propositio demonstrabilis. nam habet tres inest triangulo non per aliud subiectum et cum demonstrat de ipsa demonstratione potissime vult intelligendum est ergo hoc de immediato secundum causas ad quod cum devenitum sit cessat demonstratio. ¶ Deinde cum dicit. (Sicut autem) ostendit quod est devenire ad immediata in negativis dicens quod (sicut autem erit et si. a. i. b. non sit) et subdit quod (si quidem. n. aliquid autem est medium cui prius non est) si. a. (erit demonstratio) per illud medium quod a. non inest b. (si vero non est) aliquid medium suum non erit demonstratio (sed) tales propositiones accepte (sunt principia) sui demonstrationum. et subdit quod (et elementa) sui demonstrationum (tot sunt quot termini. nam et horum terminorum) (propositiones sunt principia demonstrationum). ¶ Notandum autem quod si dicatur nullum b. est. a. vtruta nullus habet est quantitas. quia hoc est medium iterum. a. et b. quod est ibi medium si bene poterit demonstrari quod nullum b. sit. a. i. quod nullus habet sit quantitas. hoc enim medium acceptum. si suba est tale cui prius non inest. a. i. a quo prius remouetur quantitas quod ab homine. sed si iterum. a. et b. non esset aliquid medium ut si diceret nulla suba est quantitas talis propositio esset idem demonstrabilis et habet se sic principium. ¶ Aduertendum tamen quod si substatie non sit demonstratio quia tamen exempli exemplificatum in terminis subalibus ubi magis clare apparet quod dicitur secundum n. veritate suba solam potest esse in se in demonstratione. non autem esse potest nec id quod demonstrat de subiecto. nec medium pro quod demonstrat. semper enim in demonstratione potissima demonstratur passio per passionem. ut habet tres per hunc angulum. donec devenitum sit ad passionem immediatam quod est idem demonstrabilis. Quidam tamen dicit eam posse demonstrari in demonstratione potissima quod

demonstratione subiecti. sed hi non considerant quod demonstratio potissima de qua loquimur oportet habere alteram causam a subiecto et a passione. definitio autem subiecti non est res altera a subiecto. ¶ Dubitaret forte aliquis quod tot sunt elementa quot sunt termini. Videtur enim hoc esse falsum. nam propositiones sunt elementa non autem sunt tot propositiones quot sunt termini cum terminus sit propositio. Dicendum quod hic philosophus loquitur de termino ut si iterum habet tres et triangulum cadit hoc medium habere angulum. istud medium erit elementum et principium ad probandum habere tres de triangulo. quod vero dicitur de propositio dicitur quod istud medium acceptum facit propositiones cum maiori et cum minori extremitate. propositiones horum terminorum mediorum. id est facte de talibus terminis mediis putat. tales termini communi sunt in premissis cum maiori et cum minori extremitate sunt principia demonstrationis quare tales propositiones in virtute medii termini demonstrationis concludit maior extremitas demonstrari siue sit affirmativa propositio siue negativa. si sit mediata semper medius terminus iterum extrema habet rationem elementum et principii respectu illius propositionis concludende. ¶ Deinde cum dicit. (Et sicut quidam) quasi per modum correlatiui feruntur sunt quidam principia idem demonstrabilia in propositionibus negativis sicut in affirmativis. ideo ait quod (sicut sunt quidam principia idem demonstrabilia) quod hoc sit illud quantum ad predicata essentialia (et quod hoc sit in illo) quantum ad per se passiones sic sunt. erunt principia idem demonstrabilia in negativis (quod non erit hoc illud) quantum ad ea que essentialiter remouentur (neque quod sit hoc in illo) quantum ad passiones que remouentur a subiecto (quare hec quidem) erunt principia (esse aliquid). id est in negativis. ¶ Notandum autem quod hic philosophus large loquitur de demonstratione et de propositionibus idem demonstrabilibus. nam aliqua sunt imediate quantum ad predicata subalia ut quod corpus est suba. aliqua vero quantum ad per se passiones ut cum imediata passio predicat de subiecto. id est affirmativis duo tetigit philosophus. quod hoc est illud quantum ad essentialia. et hoc est in illo quantum ad per se passiones. et sicut diximus in affirmativis. nam aliquid vna suba imediate remouetur ab alio. vtruta suba seorsim a corporea. et hoc est hoc non illud. aliquid autem aliqua passio imediate remouetur ab aliquo subiecto et hoc est hoc non esse in illo. quod autem hic philosophus large loquitur de demonstratione per quod substantie non esse demonstratio. predicatum enim subale non potest demonstrari de suo inferiori loquendo de demonstratione potissima quod est per causas alteras. large tamen loquendo de demonstratione omnis ratio necessaria potest dici demonstratio. ¶ Deinde cum dicit. (Cum autem idigeat) dat artem ad inveniendum habet propositiones imediatas. Circa quod duo facit. quia primo dat habet artem in affirmativis. et in negativis. ibi (In demonstrationis quidem) Circa primum tria facit. quia primo docet inuenire propositiones simplices et idem simplices. et ait quod tales propositiones simplices et idem simplices sunt in imediate. et per similitudinem in alijs ostendit tales propositiones simplices et imediate esse principia et mensuram propositionum demonstrationum et fillogismorum demonstrationum. scilicet ibi (Est autem vnum) tertia ibi (Et que admodum in alijs) dicit ergo (Cum autem) super aliquid idigeat demonstrare aliquid vtruta quod velit probare quod esse a. est. b. (accipiendo est quod de b. predicet primum) id est imediate (sicut. c.) Vel ut habet quidam textus (sicut. c. illud) id est de quo b. predicet primum (et de hoc sicut a) super predicet quod b. si debeat demonstrari omne b. est. a. vtruta omnis habet est suba. accipiet c. inter. b. et a. vtruta aial quod predicat de b. id est de homine imediate suum. et vlt et de hoc. id est de aiali sicut. id est vlt predicat. a. i. suba (et sic semper vadens). id est per accipiens iterum. b. et a. iterum hominem et substantiam (nequaquam propositio cadet extra) prefatos terminos. unde subdit quod (nec) extra

(ipsum a.) vel ut h3 alia translatio (nec ex ipsum a. accipiat ut demonstratur). q. d. terminus acceptus p medio nunq3 d3 ex extra subam vel extra pdicamentu substātie (s3 semp medium dēfēt quousq3 fiant idiuisibilia z vnum). i. quousq3 deueniat ad imediata q sunt idiuisibilia z vnum. ¶ Notādum at q si eēt aliqua corpora ordinata in aliquo spacio illa dicerent eē rara s3 plura pnt eē talia corpora i tali spacio fm tale ordinez q3 sint s3 tunc dicerent dēfari illa corpora qn tot ponerent ibi quot posset capere spaciū. ad huius at similitudinē pbs loqur. nā hoc appellat dēfari mediuz iter. a. z. b. vtpu ta iter hoiez z substātia qn nihil relinqtur de his q sunt media iter ea. Si ergo volēs pbare hoiem eē substātia acciperet statim p medio corpus relinqueret spaciū vacuū. qz magnū iteruallū est iter corpus z hoiem. nec imediate dēfcedere a corpore i hoiem. s3 si accipit aial qd pmū z imediatū pdicaf de hoie. z postea iter aial z subam recipiat aiatū corpus qd silr pmū. i. imediate z vlr pdicaf de aiali. z postea accipiat corpus sic dēfabit media q nullū dimittet spaciū vacuū. hoc mō deuenit ad imediata. v3. oē corpus sit suba q nō pōt demōstrari. sed loquēdo large de demfatioe p hāc demfabūtur alie. ¶ Deide cū dicit. (Est aut vnu) qz dederat arte deueniēdi i ppōnes q sunt vnu z idiuisibiles. declarat qd appellat ppōnes q sunt sic vnu dicēs tales ppōnes eē imediatas. ideo ait q (est aut vnu cū imediatū fia: z vna ppō simplex z imediata). i. illa est vna ppō simplex q est vna z imediata. ¶ Notādum aut q. ppō mediata s3 sit vna actu e ples potentia. nā ex quo mediata est dat itelligere mediū qd est iter ea qd mediū cū vna extremitate facit vnā ppōez z cum alia aliā. ita q. ppō mediata est quodā mō tres ppōes. vna q pficif ex ipsi3 extremitatibus z alia q fit de medio cū vna extremitate. z itez q fit de medio cū reliq3 extremitate. s3 imediata qn nullū h3 medium remanet simplex z vna vt non possit sic pficifari. ¶ Deide cū dicit. (Et quēadmodū i alijs) declarat p silē i alijs dicēs (Et quēadmodū i alijs simplex est pncipiū). i. h3 rōem pncipy. ita su. z i silis demfatiuis ppō imediata q est simplex h3 rōem pncipy. z subdit q (hoc aut). i. tale simplex qd h3 rōem pncipy (nō idē vtiq3 est) su. i. oibus. z ait (in pōdere qdē vncia). i. tale simplex in pōderibus vocaf vncia (in melodys). i. i. musica (tonus) vel vt h3 alia translatio (de ysis). i. diuisio toni siue semitonū (in mēbris diuisio). i. iunctura. illud ē. n. minimū mēbrū qd nō h3 diuisione in se. sed solū h3 diuisione z iūcturā ad aliud mēbrū. diuisio ergo. i. illud mēbrū ad qd stat diuisio. vel illud ad qd terminaf iunctura alterius mēbri ē minimū in mēbris. vel ad lraz illud vltimū vel illud qd ē. q. cartilago qd facit nā inter mēbrū z mēbrū qd est. q. iunctura mēbrorū est minimū in mēbris. sicut punctus q est iunctura z copulatio trinuoz est qd minimū in tali genere. z subdit (aliud at in alio). i. in alio gñe est dare aliud simplex qd est sicut mēsurā z pncipiū vt in coloribus albū z in numeris vnitatē (sic z i sillo) vnu qd est sic mēsurā z pncipiū est. f. (ppō imediata. i demfatioe at z scia ē) i. in demfatioe vt aggenerat sciaz vel in scia aggenerata p demfationē (intellectus) est tale vnum z simplex qd est sic mēsurā z pncipiū. ¶ Notādum at q. intellectus paraf ad sciaz sic ppō imediata ad silm demfatiuum. nā intellectus q est hīcus pncipioz est pncipius z cā scie q est hīcus rclonum. sicut ppō imediata accipit sicut pncipiū z cā in sillo demfatiuo. cātur. n. itellectus ex acceptōe ppōnū imediataz. sic cātur i nobis

scia ex acceptōe rclonū p demfationē rclusaz. i sillo ergo demfatio simplex quod ē pncipiū ē ppō imediata. i scia aut p demfationē accepta simplex quod est pncipiū est itellectus. ¶ Deide cum dicit. (In demonstratiuis quidem) docet deuenire ad imediata i pūatiuis. Circa quod tria facit. nam pmo ostendit quod hoc fiat i pma figura. 2o quod in scda. 3o ait hoc nō posse fieri i tertia. scda ibi (Si vero indigeat) tertia ibi (In 3o autē mō) Circa pmū duo facit. qz pmo trinuat dicta dicēdis 2o exegtur de itēto. ibi (Ut si. a.) Dicit ergo (In demfatiuis silis eius qd est) i. mediuz qd est eius. i. talis silis demfatiui. i. affirmatiui (nihil cadit extra). i. non cadit extra extremitates (sed i pūatiuis qdē silis hoc). i. mediū (o3 eē q nihil cadat extra hoc). i. extra negatiuā p positionē. ¶ Dubitaret forte aligs quō i pūatiuis silis mediū nō cadit extra hoc. i. extra negatiuā p positionē. Dicēdum q i demfatiuis. i. i affirmatiuis silis siue in affirmatiuis ppōnibus mediū ē mediū simplex. sed in negatiuis ppōnibus si rcludātur tales ppōes p primā vel scdam figurā mediū acceptū nō erit mediū simplr sed erit mediū fm negationē. i. erit mediū p qd deuenit i negatiuā imediatā. s3 i tertia figura hoc ē oīno inutile. qz nullo mō p mediū acceptū deuenit ad imediata. vbi gra. si debeat sillogizari hec affirmatiua mediata. oē aial ē suba. accipiet vere mediū iter aial z substātia. vtpu ta corpus vlatatū corpus. sed si debeat sillogizari hec negatiua mediata. nullū aial ē qrtitas. p pma vel scdam figurā nō poterit accipi vere mediū qz illud dicit eē medium iter aliquā qd h3 vueniētiā cū vtroq3 extremo. nihil aut tale mediū pōt eē i negatiua ppōe sed o3 q medium vni extremo dueniat z ab alio remoueat. nō ergo illi erit mediū simplr sed medium fm negationē. erit. n. illi mediū mediāte quo vnum negaf ab alio. erit. n. illi suba. nā mediante suba qrtitas neget ab aiali z ab oibus q sunt i pdicamento substātie. substātia aut iter qrtitatē z aial nō est mediū simplr. sed est mediū fm negationē. i. est mediū mediāte quo hoc neget ab illo. z fm tale mediū accipit ppō negatiua imediata. nā hec est negatiua imediata. nulla qrtitas est suba. tale. n. mediū accipit z i pma z i scda figura. in pma qdē sic formabitur silus. nulla substātia est qrtitas. oē aial est substātia. ergo nulluz aial est qrtitas. in scda aut sic. nulla qrtitas est suba. oē aial est suba. ergo nullū aial ē qrtitas. in tertia aut figura hec ars est inutilis. nā mediū o3 accipe sub animali eo q semp illi subycit. nō poterimus ergo rcludere vlr hāc negatiuā. nullū aial est qrtitas. s3 rcludet particulariter sic. nullus hō est qrtitas. oīs hō est aial ergo qdā aial nō est qrtitas. mediū. n. sic acceptū nō ē mediū simplr iter aial z qrtitatē. nec ē mediū s3 negatōem. nō. n. neget qrtitas ab aiali. qz neget ab hoie s3 magl ecduerfo. ¶ Rursus sic accipiēdo mediū nullo mō veniemus ad negatiuā imediatā sed magl recedimus ab ipa. nā magl ē mediata. nullus hō ē qrtitas q nullū aial est quātitas. ¶ Deide cū dicit (Ut si. a.) exegtur de itēto ponēdo exemplum i terminis. z primo in pma figura. d. (Ut si. a. i. b. est) su. negatiue (p. c.). q. d. qz si hec ppō negatiua. nullū b. est a. vtpu ta nullum animal est quantitas. o3 probari per. c. vtpu ta per corpus hoc mō fiet (nam si i b. gdem omni est. c.) hec est minor. oē b. est c. i. omne aial est corpus (i nullo aut c. est a) hec est maior nullū corpus est quātitas. seqtur cōclusio in pma figura q nullū aial sit quātitas. z subdit q (si indi geat) pbare sup. (q in. c. nullo sit. a.) i. nullū corpus est qrtitas que fuit maior. (mediū accipiēdū ē ipius a. z c.)

Posteriorum

.i. iter quātitatē ⁊ corpus (⁊ sic semp pcedat) donec veniat su. ad imediata. vt. f. donec veniat ad istā. nulla sub stātia est quātitas. ¶ Deinde cū dicit (Si vō indigeat) ostendit hoc idē i secunda figura. d. (Si vero indigeat de mōstrare q. d. in. c. nō sit) vtputa i terminis acceptis q. nullū aial sit quātitas (in eo q. c. est). i. mediū (in. d. qdē oi) vtputa corpus in oi aiali (in. e. aurē nullo). i. in nulla quantitate (nunq̄ extra. e. cadit). i. mediū acceptus. f. c. nunq̄ cadet extra negatiuas ipsius. e. qz semp negabit. e. ab. e. iō subdit q. (hec. n.). f. qdē. e. c. est (cui oz nō iesse). i. q̄ sumit negatiua. formabit. n. sic fillus. omne. d. est. c. i. omne aial est corpus. nullū. e. est. c. i. nulla q̄titas est corpus. ergo nullū. e. est. d. i. nulla q̄titas est aial. hoc. n. p. mediū. c. i. p. corpus pbat q. d. i. q. aial nō sit in. e. i. nō sit in q̄titate. si aut ecōuerso ponere p. uatiūū clude/ rei pueria. v. q. nullū aial eēt q̄titas. sic ergo est demō stratiua de hoc q. nullum. e. sit. d. i. q. nulla q̄titas sit aial. vel q. nullū aial sit q̄titas p. medium. c. i. p. corpus. Si ergo rursus deberet demōstrari q. nullum. c. eēt. e. i. q. nullū corpus est q̄titas accipet medium iter. c. r. e. siue iter corpus ⁊ q̄titatē. nunq̄ ergo mediū cadet extra. e. i. extra negatiua. iō dō in lra q. hoc est cui nō oz iesse. dī cebat. n. i. qōne q. i. negatiuis nō est dare mediū simplr i. fm. pueniētā. s. fm. negationē. ¶ Notādū aut q. me diū fm. negationē pōt accipi vel p. ticulariter vel vlr. quō aut accipiat vlr. p. z. p. exēpla posita. p. ticulariter at accipiet sic. vt. sigs. velle p. bare q. d. nō sit in. e. p. ticulariter. vtputa q. color nō sit i. ipso p. fecto. vtputa p. ticulariter sic q. sit ista vera. qdā p. fectū nō ē color. accipiet p. medio. c. i. qualitas q̄ est i. omni. d. i. i. omni. colorē ⁊ in nullo. e. aut nō i. omni. e. i. nō i. oi. p. fecto. formabit ergo sic fillus. ois color est qualitas. nō omne p. fectū est qua litas. ergo nō oē p. fectū est color. hic mediū acceptus. i. qualitas nō est extra. e. i. extra negatiua siue extra p. fectū a quo neget color. mediū. n. acceptū vere est mediū fm. negationē. nā vere cā quare color neget ab oi p. fecto est qz qualitas neget ab aliquo p. fecto. ¶ Deide cū dicit (In 3. aut modo) ostendit hanc artē nō esse vtiles in tertia figura. d. (In 3. aut mō). i. i. tertia aut figura (nec illud (a q. oz) p. uari (nec) illd (qd oz p. uari neq̄q̄ exhibet) s. su. semp. ifra. q. d. q. in tertia figura mediū nec ē extra minozē extremitatez a qua negetur maior extremitas nec est extra maiorē extremitatē que neget a minozē. iō supplendū est q. per talē figurā nō est reducere p. p. sitiones ad imediata. ¶ Notādū aut q. quādo volumus negatiua mediata ad imediata reducere. vel oz mediū accipe supra p. dicitū vel supra subm. vt si hāc negatiua mediata nullū corpus ē q̄titas vellemus reducere ad imediata accipemus p. medio submā q̄ ē subz si vō vellemus reducere pueriā. v. z. nulla q̄titas est corpus acci peremus submā que est supra p. dicitū ex quo appet q. suba non est p. p. zie mediū iter corpus loquendo de cor pore quod est suba. ⁊ quātitatē. qz si esset p. p. zie mediū esset supra vnū ⁊ infra aliud. cum ergo sit suba supra cor pus esset ifra quātitatē quod apparet esse falsū. est tñ mediū fm. negationē. qz vere suba est id mediante quo quantitas negat a corpore tali. mediū ergo s. z. negatōez p. qd p. dicitū neget a subo ⁊ p. qd sit reductio ad negati ua imediata. vel oportet esse supra submā a quo p. dicitū neget vel supra p. dicitū. i. tertia ergo figura vbi mediū nunq̄ est extra. i. nunq̄ est supra aliquam extremitatū inutilis est hec ars de reductōe mediatoz ad imediata vel de dēnsatione medij. ¶ Notandū autem q. sicut i affirmatiua cōdensantur media quando nullū mediū

relingitur inter p. dicitū ⁊ subiectū vt si debeat reduci ad imediata. oē aial est suba. p. mo accipietur p. medio corpus aiatum ⁊ cōcludetur oē aial eē subam. qz omne aial est aiatū corpus. postea accipiet corpus qd imedia te subycitur sube. sic ⁊ in negatiua nullū debet reliqui mediū fm. negationez vt si debeat reduci ad imediata nullū aial est quātitas. p. mo accipietur aiatū corpus ⁊ cōcludetur nullū aial esse quantitatē. qz nullū aiatum corpus est q̄titas. postea corpus. postea suba a qua ime diate remouetur quantitas. sic ergo accipiendo media densata. id est sine intermissione tam in affirmatiuis q̄ i negatiuis oportebit ad vltimū deuenire ad imediata.

c. ¶ Am aut sit demonstratio.

¶ Quia intentio auctoris est vt pluries est dicitū dare modū ⁊ artē quō p. tigit simplr scire. iō i parte ista vt supra dicebat cōparat diuersa genera demōstrationū adiūce vt ostendat fm. q. genus demōstrationū magis p. tin gat scire. ¶ Propter qd sciendū q. p. ter distinctionē factā lupius de demōstratōe q. qdā est demōstratio qz ⁊ qdā p. p. ter qd. Adhuc de demōstratōe pōt triplex alia distinctio fieri. qz qdā est demōstratio vlis qdā p. ticularis. quedā affirmatiua qdā negatiua. qdā ostēsiua qdā ducēs ad ipole. ducēs. n. ad ipole semp cludit falsū ⁊ ex illo falso clusio ostendit oppositū alicuius p. misse eē v. z. ostē siua aut demōstratio semp cludit v. z. siue affirmatiue si ue negatiue cludit illud. sic ergo annectet istud capi tulū ad p. cedētia q. cū sciamus q. ē status i p. dicitis p. p. ter qd nō possemus negare q. nō p. tigit scire ⁊ ad hoc vadit capitulū p. cedens. Rursus si sciuerimus quō hz cāri ignorantia vt possemus eā vitare ne deficiamus a scire. ⁊ si sciuerimus q. p. ma figura maxime facit scire ⁊ adhuc si sciuerimus q. demōstratio p. p. ter qd potissime facit scire. Adhuc qz in p. ma figura demōstratio p. p. ter qd pōt fieri vlis ⁊ p. ticularis. pōt fieri affirmatiua et ne gatiua. pōt fieri ostēsiua ⁊ ducēs ad ipole. nō p. p. te tra dēretur ars libri posteriori nisi sciuerimus p. qd genus p. dicitaz demōstrationū magis p. tigit scire. tria g. fac. p. hō qz p. mo p. mittit illā triplicē distinctionem de demōstratōe q̄rens q. demōstratio sit potior. z. dat ordinē dicēdoz. 3. s. z. p. tixatū ordinē exegitur de itēto. scda ibi (p. rimū qdē ergo) tertia ibi (Vidēt qdē) dicit ergo (Lū sit demō stratio alia qdē p. ticularis alia vlis. ⁊ hec qdē) tā vlis q̄ p. ticularis qdā (sit cathegorica). i. affirmatiua (illa aut) .i. alia (sit p. uariua. Dubitat q̄lis sit potior) v. z. vlis q̄ p. ticularis vel ecōuerso. v. z. affirmatiua q̄ negatiua vel ecōuerso (⁊ silf de ea) demōstratōe (q̄ dicit demōstrare) .i. de ostēsiua (⁊ de demōstratōe ducente ad ipole) silf. f. du bitat q̄ sit potior. ¶ Deinde cū dicit. (p. rimū qdē igif) dat ordinē dicēdoz. d. (p. rimū qdē igitur itendamus de demōstratōe vniuersali ⁊ p. ticulari) su. q̄ sit potior (ostēdens aut hoc). f. q̄ sit potior an. f. vlis an p. ticularis (dicemus) sup. postea (⁊ de ea q̄ dicitur demōstrare). i. de ostēsiua (⁊ de ea q̄ est ad ipole dicemus). f. q̄ sit potior ⁊ est supplenda lra. ⁊ hoc idē dicemus de affirmatiua ⁊ negatiua. ¶ Deide cū dicit. (Videtur qdē) exegitur de itēto ⁊ fm. p. tixatū ordinē. tria ergo facit fm. q. triplicē distinctionē fecit de demōstratōe q̄rens que sit potior. p. mo ergo inquirat an sit potior vlis an p. ticularis. z. an affirmatiua an negatiua. 3. an ostēsiua an ducens ad ipole. scda ibi (Qd aut demōstratiua p. uatiua) tertia ibi (quod qdē cathegorica p. uatiua) Circa p. mū tria fac qz p. mo adducit rōes p. q̄s posset videri alicui q. demō stratio p. ticularis sit potior q̄ vlis. z. rōnes illas soluit.

3° adducit rōnes veras ad ppositū ostendens demfatio-
 onē vles potiorē eē piculari. scda ibi (aut qdē p̄mum)
 tertia ibi (amplius si demōstratio) Propter p̄mū scien-
 dū q̄ demōstratio vlis est q̄ demōstratur vlis passio
 de vli subo vt passio que vlr iest subo qd vlr subycitur.
 si. n. h̄re tres demōstratur de figura nō eēt vlis demō-
 stratio. qz figura nō vlr subycitur tali passioni. nam nō
 ois figura h̄z tres. Rursus si talis passio demōstratur
 de yfochele vel de aliqua sp̄e triāguli nō eēt vlis. nā lz
 tale subm vlr subyciatur tali passioni talis tñ passio h̄z
 totū suū arbitriū 7 vlr nō pparatur ad tale subiectū. lz
 particulariter. vlis ergo est demōstratio q̄ passio per
 cāz p se demfatur de suo vli subiecto. vtputa h̄re tres per
 h̄re angulū tanq̄ p cām p se demōstratur de triāgulo tā-
 q̄ de p̄prio vli subiecto. hec ergo ois triāgulus h̄z tres
 erit p̄clo i demōstratōe vli. Rursus aut si hec. ois triā-
 gulus h̄z tres. que fuit cōclusio in demōstratione vli ac-
 cipiat vt p̄missa. 7 cōcludat p eā h̄re tres de aliqua sp̄e
 triāguli. 7 fiat talis fillus. ois triāgulus h̄z tres. yfoche-
 les vel egtibiaz est triāgulus. ergo 7c. dicit hec demō-
 stratio eē picularis. est ergo q̄stio q̄ istaz demfationū
 est potior. Videtur autē scia cōparari ad tria. ppter que
 p̄nt sumi tres rōes p quas possit videri q̄ demōstratio
 particularis eēt potior. p̄mo enī scia potest comparari
 ad intellectum que p̄ficit. 7 fm hoc illa ē potior scia que
 magis p̄ficit itellctm. 7 fm quā intellectus magis scit fm
 hoc etiā illa erit potior demōstratio q̄ magis facit scire
 Secundo pōt cōparari scia ad oppositū vt ad errorem
 que debet expellere ppter qd illa ē potior scia que ma-
 gis errorem fugat. et q̄ magis ab errore recedit 7 fm hoc
 illa erit potior demfatio q̄ magis ab errore elongat. 3°
 scia pōt pparari ad obiectū siue ad subiectū de quo est.
 7 qz obiectū siue subiectū i qualibet scia est aliqd ens. 7
 qz q̄libet scia est de ente illa erit potior scia q̄ magis est
 de ente. 7 p̄ h̄ illa erit etiā potior demōstratio que est
 magis de ente. tria ergo facit fm q̄ hoc triplici mō ar-
 guit demfationē particularē eē potiorē. p̄mo. n. mō h̄
 arguit ex eo q̄ talis demōstratio videt̄ facere magis
 scire. 2° ex eo q̄ videt̄ ab errore magis elōgari. 3° ex eo
 q̄ videtur eē magis de ente. scda ibi (Amplius si vlc.)
 tertia ibi (Potior aut est) Circa p̄mū duo facit. qz p̄mo
 ponit rōes ipsā. 2° h̄z rōes adaptat ad ppositū. ibi (S̄z
 vlis) Dicit ergo q̄ (videt̄ qdē ademptat ad ppositū. i. i.
 aliqbus (sic itendētibz). i. p̄siderātibus que nūc dice-
 mus (particularis). i. demfatio (esse dignior) su. q̄z vlis
 (si. n. potior est demfatio fm quā demfationē maxime
 scimus. hec. n. est virtus demfatiois). i. i hoc est tota bo-
 nitas 7 tota utilitas 7 tota efficacia demfatiois q̄ faciat
 nos scire. illa ergo q̄ facit nos magis scire est potior (ma-
 gis aut scimus vnu qd q̄ cū ipz cognoscimus fm ipz). i. i.
 i p̄pria forma 7 i particulari (q̄) q̄ cognoscimus ipstz
 (fm aliud) vt fm suū vlc (vt musicū coriscū) sup. ma-
 gis scimus (quando) scimus (qm̄ est musicus coriscus
 q̄) q̄ scimus (q̄ sit hō musicus. S̄lz aut 7 i alijs) ma-
 gis est. n. scire hoīem fm q̄ est hō q̄ scire fm q̄ est aīal.
 ¶ Deide cū dicit. (S̄z vlis) p̄missa vi medij vel p̄missa
 rōne adaptat qd dixerat ad ppositū. d. (Sed vlis) sup.
 demfatio (demōstrat qm̄ p̄git aliud nō qm̄ ipz). i. de-
 mōstrat qm̄ passio venit aly subiecto vli nō qm̄ cōue-
 nit ipsi subiecto particulari (vt qm̄ est egtibiaz non qz
 egtibiaz est lz qm̄ est triāgulus). q. d. q̄ demōstratio
 vniuersalis si pbat habere tres de equitibiarū siue de
 yfochele. hoc nō est h̄z se. lz hoc ē qm̄ triāgulus (lz p̄icu-
 laris) sup. demōstratio demōstrat (qm̄ ipm est) demon-

stratio aut particularis cludit hāc passionē i se q̄ egti-
 biaz h̄at tres. lz vniuersalis demōstratio non cludit
 hoc d aliqua sp̄e triāguli sp̄aliter. sed de omni triāgu-
 lo generaliter (si igit potior est que est fm ipz). i. que cō-
 cludit de aliquo fm ipz (h̄z aut est particularis) qz illa
 cōcludit passionē de subiecto particulari fm se (vtiqz)
 qz sic est (demōstratio fm parte). i. particularis (erit ma-
 gis) sup. faciēs scire (7 potior vniuersaliter). i. q̄ sit vni-
 uersalis. ¶ Deide cū dicit. (Amplius si vniuersale) ad-
 ducit scda rōes sūptā ex eo q̄ picularis demōstratio
 magis videt̄ elōgari ab errore. d. (Amplius si vniuer-
 sale nō est qdē aliud aliqd p̄ter singularia. demōstratō
 aut) su. vniuersalis (opinionē p̄ficit). i. dat nobis mām
 opinādi (hoc). i. vniuersale (fm q̄ demōstratō eē aliqd)
 su. p̄ter singularia (7 eē quādā nāz i his q̄ sūt). i. i singu-
 laribus su. p̄ter singularia (vt triāguli p̄ter quosdā). q.
 d. q̄ demōstratio vlis dat nobis mām opinādi eē nām
 triāguli (p̄ter q̄sdā). i. p̄ter p̄ticulares triāgulos i qbus
 h̄z eē (7 figure p̄ter aliq̄s). i. eē nām figure p̄ter p̄ticula-
 res figuras i qbus h̄z eē (7 numeri). i. nāz numeri (p̄ter
 q̄sdā numeros). i. p̄ter p̄ticulares nūeros i qbus existit
 ¶ Notādū aut q̄ cū demōstratio vlis nō sit nec de hoc
 nec de illo. vtputa si demonstrat̄ vlr aliqd de triangulo
 non demōstratur nec de hoc nec de illo lz de triangulo
 simplr. si ergo res ita se habet ad eē sicut ad cognosci 7
 ecōuerso. sitradit scia p̄ demfatioē de triāgulo simplr.
 7 vlr nō de hoc nec de illo v̄ q̄ ex hoc sequat̄ q̄ triāgulus
 sit vlis p̄ter hunc 7 p̄ter illum. sed hoc est ergo dicere.
 ergo i oi demōstratione vli videtur error aliq̄ iplicari.
 lz h̄z error nō iplicat i demōstratōe p̄ticlari. demōstratio
 ergo p̄ticularis est potior vt videt̄ q̄z vlis. qz magis v̄
 esse ab errore elongata. ¶ Deinde cū dicit (Potior aut)
 adducit tertiā rōne sūptā ex eo q̄ demōstratō p̄ticlari
 videt̄ eē magis de ente. p̄cedit aut sic in hac rōne q̄ sit
 cū hac rōe tertia q̄ p̄ticularis est magis de ēte resumit
 scdam. v̄z. q̄ p̄cā minus errat. iō ait q̄ (potior aut ē) su.
 demōstratio (que est de esse). i. de ente (q̄z de nō esse). i.
 de nō ente (7 p̄pter quā non errabit q̄z p̄pter quā erra-
 bitur. est aut vlis h̄z). v̄z. q̄ est de nō ente 7 q̄ p̄pter eā
 errat qd p̄z. nā (p̄cedēs enī) demfatio (demōstrat q̄
 ē analogū q̄ nō ē linea neqz nūerus neqz solidus). i. coz-
 pus (neqz planū). i. sup̄ficies (sed p̄ter hec aliqd) cū igit
 nihil sit tale fm reiveritatē vniuersalis demōstratio sic
 demōstrans nō ē de ente 7 errat. pp qd cludit q̄ (si igit
 tur qdē vniuersalis magi ē hoc). i. magi habet ista duo.
 v̄z. (q̄ est minus de eo aut quod est). i. de ente (p̄ticula-
 ris 7 facit opinionē falsā) quod nō facit p̄ticularis (idē
 gnior vtiqz vniuersalis p̄ticulari). i. q̄z p̄ticulari. ¶ No-
 tandum aut q̄ arguere a p̄mutata p̄p̄tōe cōpetit his
 q̄tuor. v̄z. lineis cozpozibus numerali 7 sup̄ficiebus nō li-
 neis fm q̄ linee nec numeris fm q̄ numeri. vnde nulli
 istoz cōpetit fm se lz cōpetit oibus istis q̄tuor. lz q̄ due
 niunt in quodā analogo quod nobis inoiatū est. demō-
 strator ergo volens p̄bare hanc passionē de p̄p̄zio suo
 subo. v̄z. in qbus pōt argui a p̄mutata p̄p̄tōe demfā-
 bit hoc. v̄z. possit sic argui de illo analogo qd dicit esse
 aliqd p̄ter oia illa quatuor. 7 qz in rei veritate nihil est
 tale. sicut nihil est hō p̄ter p̄ticulares hoīes. sic nihil
 est illud analogū p̄ter illa ad q̄ analogat̄. qz ergo sic est
 vniuersalis demfatio sic demōstrans duo mala habet.
 nā p̄mo nō est de ente. nā demōstrat de analogo qd di-
 cit esse p̄ter illa quod nō est p̄ter illa. ex hoc autē malo
 v̄z. q̄ est de nō ente seqtur aliud malū. v̄z. q̄ erret. qz di-
 cit eē qd nō est. ergo vniuersalis demōstratio qz magis

Posteriorum

est hoc. i. qz magis habet ista duo qz est minus de ente
 & magis errat. ideo vt videt est indignior. ¶ Notandum
 et q arguere a pmutata pportione hoc mo fit vt sicut
 se hz primuz ad 2^m sic tertiu ad quartum vt qz sic se hnt
 duo ad qtuor sicut. viij. ad. xvi. si sic est possum arguere
 pmutatim q sic se habebit pmu ad tertium sicut 2^m ad
 quartu vt duo ad octo. sicut quatuor ad. xvi. q aut pos/
 sumus sic arguere pmutatim pbatur in v^o geometrie.
 de quibus at possumus sic arguere sunt illa qtuor que
 ponuntur in littera ita tn q hec passio no ppetit alicui
 illoz fm se. demonstrator ergo volēs hāc passionē. f. sic
 posse arguere demonstrare de pprio subiecto demonstra/
 bit ea de illo analogo ac si eet pter illa qtuor cum tamē
 no hēat eē pter illa. ¶ Dubitaret forte aliqs vtz demō/
 stratio particularis sit demonstratio vt si dicat. ois triā/
 gulus hz tres. yfocheles ē triāgnlus. ergo hz tres. vide/
 tur q hic nullo modo sit demonstratio. qz si eet vel eet p
 effectū vel p cām. p effectū no qz triāgnlus no ē effectus p
 hēe tres. nec etiā ē p causam qz vel eet p causam primā
 vel p remotā si p primā eet vniuersalis qd no pcedit.
 si p remotā no possemus arguere nisi negatiue. hic aut
 pcludit affirmatiue. nullo ergo mo vt videt ē demon/
 stratio pbatur in elenchis dicitur q est ibi fallacia. non
 ergo ē demonstratio. Dicendum q illa distinctio q ois de/
 monstratio vel est per effectū vel est p cām est distinctio
 demōstratōis vniuersalis. vniuersalis. n. passio de pprio
 subo pōt cōcludi & p effectū & per cām. sed si volumus
 loq de demōstratōe gnālī tā de vniuersali qz de pticulari
 faciemus distinctionē trimembrē. dicemus enim q de
 mōstratio vel ē p effectū vel ē p cām vel p hūs i se cām
 .f. p ppriū subm. attamē si adhuc illā distinctionē vel
 lemus adaptare ad demōstratōes pticularē dicemus
 q hō demōstratō est p cās. nā subiectū est cā passionis.
 subiectū. n. hz i se passionis cās & etiā passionis cā. vt
 triāgnlus hz angulū extrifecum qd est cā de hēe tres &
 ipsemet triāgnlus est huius cā. no est. n. icōueniēs eius/
 dē eē plures cās fm quēdā ordinē. imaginabimur. n. q
 passiones nālīter fluūt a pprio subiecto. qd aut est fm
 nām o3 q sit fm quēdā ordinem ita q scda passio fluit
 mediāte pma & tertia mediāte scda. subiectū ergo erit
 cā passionis scde mediāte pma & erit cā tertie mediāte
 pma & scda & sic deiceps. subiectum ergo si referat
 pma passionē talis passio fm q huius ē idemfabilis. &
 si referat ad scdaz vel tertiā & sic deiceps talis passionis
 erit cā & habebit i se cām vel cās qz i se passionē pceden/
 tē vel pcedētes. demōstratio ergo pticularis qz ē p ppriū
 subiectū oīs est qd sit p cās & p hūs i se cām vel cās. vt
 puta si multe passiones pcedūt passionē illā subiectum
 no solū erit illius passionis cā s; habebit i se ples illius
 passionis cās. potissime tn erit demonstratio illius pas/
 sionis p immediatā cām vt demōstrabit. scda passio mediā/
 te pma & tertia mediāte secūda & sic deiceps. Si vō pas/
 sionē illā no pcedat nisi vna passio subiectum erit eius
 cā & hēbit i se ipsius cām. qd vō arguebat q si subiectū
 eet cā passionis vel eet ppriua vel remota. no ppriua
 qz tūc eet demonstratio potissima. nec remota qz nihil
 posset p talē causā pcludi affirmatiue. s; neutrā partē
 pcludit rō. nā demōstratio p causā primā & equatā est
 potissima si demōstret p se passio de subiecto equato &
 pprio. qd cūq; aut istoz deficiat vel q no sit p se passio
 q pbat vel q no sit subm. ppriū & eqtū de quo pbat vel
 q no sit p se cā & eqta p quā pbat non erit demōstratio po/
 tissima. dato ergo q p hēe angulū extrifecū q est p se cā
 & eqta de hēe tres pbaret talis passio de yfochele & di-

ceref. ois figura plana hūs angulū extrifecuz hz tres
 yfocheles ē hō. ergo & n. ēēt potissima. qz tale subiectū
 non est equatū respectu talis passionis. demōstratio ergo
 potissima & vlis est p cām equatā de subiecto equato.
 demōstratio aut pticularis est p causā equatā vel p sub/
 iectū equatū de subiecto pticulari no equato vt de yfo/
 chele siue de alia spē triāgnli. Rursus deficit rō qz
 ad aliā ptē. nā quādo dī q p causā remotā no cōcludit
 passio affirmatiue. Dicendū est q ibi cā remota idēz so/
 nat q excedēs & no puerbilis. sicut aīal est cā remota
 de respirare. nā multa aīalia no respirant. fm ergo talez
 cām no poterit pcludi affirmatiue. no enī valet. est aīal
 ergo respirat. s; negatiue. qz bñ sequit. no est aīal ergo si
 respirat. sed si accipiatur cā remota que est conuertibi/
 lis. sed p tanto dicitur remota qz no imediāte fluit illa
 passio ab illa cā per talē causā sic remotā tamen conuert/
 bilē & affirmatiue & negatiue pōt argui. ¶ Quod vero vl/
 terius addebat qz est ibi fallacia accidentis. Dicendū
 q vt alibi diximus si dicatur ois triangulus habet tres
 yfocheles est hō. ergo & n. hic pōt esse accidens fillus to/
 picus & demonstratio pticularis. accūs qdē si credas q
 hēe tres sic inferatur de yfochele sicut cōpetit triāgnlo.
 nā sicut accidit hōi q p dicitur de forte i qzū stat sub
 isto attributo spēs. ita q hic eet fallacia accidentis. hō ē
 spēs. soz. est hō. ergo soz. ē spēs. ita accidit triāgnlo & ex/
 tranēū est ab eo q p dicitur de yfochele i qzū est subm
 equatū de hēe tres ita q hic eet fallacia accidentis. triā/
 gnlus est subm equatū de hēe tres. yfocheles est trian/
 gnlus. ergo est huius subm. vel quod idē est hic eet acci/
 dēs. triāgnlus hz tres. yfocheles est triāgnlus ergo yfo/
 cheles habet tres sic triāgnlus. si ergo hēe tres iferat
 de yfochele sicut de subo equato erit ibi accūs vel deci/
 peris per fallaciā accidentis si in referendo talē passio/
 nē de tali subo credas subm illud ad passionē illā equa/
 tū eē. Si vero inferas passionē illā de yfochele tāq; de
 subiecto pticulari. hāc ppōz maiorē. v3. q ois triāgu/
 lus hz tres vel accipis eā tāq; dictā ab euclide & tūc no
 habes ide nisi opionē. & erit fillūs thopicus. vel accipis
 eā tāq; notā p cām tūc si p hoc cōcludis hēe tres de yfo/
 chele habes demōstratōes pticularē. ¶ Deīde cū dicit
 (Aut pmū qdēz.) soluit rōnes p dicitas. & pmo soluit rō/
 nē pma oñdēs q vlis magi fac scire. 2° soluit rōnē ter/
 tiā oñdens q vlis sit magi de ente. 3° soluit rōm secun/
 dā declarās q nulla sit necitas errādī p demōstratōes
 vlem. secūda ibi (āplius si qdē) tertia ibi. (amplius nec
 vna) Circa pmū tria facit. quia primo soluit ad hō rōnē
 2° qdā quod supposuerat declarat dās qdā documta
 ad cōgscēdū subm p qd alius subiectis aliq passio iest. 3°
 ex his q dixerat pcludit cōclusionē itētam. secūda ibi
 (si g triāgnlus.) tertia ibi. (qre vlr sciens.) Dicit g (Aut
 quidem pmum nihil magi i vniuersali qz i pticulari est
 rō) .q. d. q rō pmū scā de magis scire no est magis ptra
 vltē qz ptra pticulare imo supplēdū est q est minus. iō
 ait q (si. n. q duobus rectis iest) .i. hec passio. v3. hēe du
 os rectos (non) iest fm q yfocheles siue (s; qz eqtibia/
 rūs. sed fm q triāgnlus est. cognoscēs ergo qm) yfoche/
 les siue quoniā eqtibiaz (minus cognouit in qzū ipsū
 est qz cognoscēs quoniā triāgnlus est) .q. d. q si illud est
 magis scire quod est scire fm q ipsum vt ratio dicebat
 sciens fm q triāgnlus scit magis fm q ipsum. et sub/
 dit q (omnino & si postea non demonstrat fm q triā/
 gnlus est. non vtiq; erit demonstratio) .q. d. q qui de/
 monstrationem particularem nescit resoluerē in vltēz
 nescit demonstrare. pbans enim habere tres yfochelē

p triangulū nisi sciat pbare habere tres postea de ipso
 triangulo nullā hz demōstrationē. qz sic ē cōcludit qz
 (si vero sit cognoscēs vniūquodqz fm qz ipm magis co-
 gnouit) sit. sciens p demōstrationē vlem qz particularē. qz
 magis scit fm qz ipm. ¶ Dubitaret forte aliqz. qz videt
 pbus rōnē factā nō soluere. non est enī qstio cui ppetat
 magis fm qz ipz habere tres vtrū triāgulo vel yfocheli
 nec de h arguebat rō. s; arguebat qz hre tres magis scit
 de ipso yfochele si cōcludat de eo spālī qz sciatur h de yfo-
 chele si cōcludat de oī triangulo gnāliter. ¶ Dicenduz
 qz scire quod aggenerat p demōstratōez nō ē scire alicu-
 ius rei i se s; huius i hoc. vt passionis i subiecto. ideo illd
 est maxime scire qn scit talis passio de subiecto cui ppe-
 tit fm qz ipm. r qz hoc mō ppetit habere tres triāgulo d
 quo demōstr. n vlr. nō yfocheli de quo demōstrat par-
 ticulariter. iō vls demōstratio facit magi scire. vt me-
 lius pateat solutio pbi r veritas q sit dicemus qz scire p
 demōstrationē pōt intelligi duplr. vel vt icludit vlem
 vel vt nō icludit. si vt icludit nulla est questio. aliqd enī
 addit demōstratio particularis supra vlez. r sciens vlr
 r particulariter aliquo mō scit plus qz sciens pticulari-
 ter tm. s; ex hoc nō habet qz pticularis sit potior vli. Si
 vero particularis demōstratio nō icludat vlem scire p
 demōstrationē particulare; nullo mō ē scire s; opinari
 tm. nā nō ē scire nisi p demōstrationē. nihil autē scit p
 demōstrationē ignoratis pōribus. vel nihil p demōstra-
 tionē scit nisi sciat resoluere vt qz ad imediata. pōt enī
 scire ex suppone s; simplr r ex demōstratōe hoc ē scire.
 sciens qz yfocheles hz tres p triāgulū qrat vtrū sciat
 d triāgulo. qz si nescit nec scit de yfochele s; opinat tm. q
 si tu querat q demōstratio facit magis scire si querat
 simpliciter r absolute plana ē rñsio qz vniuersalis quia
 facit scire de subiecto quod est fm qz ipm. si autē querat
 q magis facit scire de yfochele ad huc vniuersalis magi
 facit scire. nam sciēs demōstrare hre tres de triāgulo vltiter
 aliquo mō scit de yfochele. s; q demōstrat particulr de
 yfochele nisi sciat demōstrare vltiter nullo modo habz
 sciam illius passionis de yfochele s; potest inde habere
 opinionē. iō i solutione sua duo terigit pbus. vs. qz scire
 hre tres d triāgulo est magis scire fm qz ipm. ex quo h
 qz absolute loquēdo qz demōstratio vniuersalis magis
 facit scire. postea dicit qz sciens hre tres d yfochele nisi
 postea sciat hoc demōstrare de triāgulo nō erit demō-
 stratio. ex quo habetur qz demōstratio vniuersalis sine
 particulari magis facit scire de ipso yfochele r de ipso p-
 ticulari qz particularis sine vniuersali. scire. n. aliquid i
 ipso vniuersali ē quodā mō ipm scire. s; scire particula-
 re sine vniuersali ē nullo mō scire pticulare. s; opinari
 tantum. optime qz ē soluta ratio si bn cōsiderē vba pbi.
 ¶ Deinde cū dicit. (Si igitur triangulus.) Quia dixit
 qz hre tres competit yfocheli fm qz triangulus. iō hoc
 declarat quod declarādo dat qdam documēta quomō
 ppositis aliquibus subiectis respectu alicuius passio-
 nis si volumus cogscere cui p quod inest. vt si respectu
 habere tres pponat triangulus nobis r yfocheles siue
 egrus r yfocheles siue eglaterus q sunt spēs triāguli.
 tunc debemus videre quod illoz sit i plus. cōstat autē qz
 i plus ē triangulus. r; debemus videre vtrum dicatur
 equoce vel fm vnā rōem triangulus de illis particula-
 ribus. cōstat autē qz dicit fm rōem vnā. r; videnduz est
 vtrū illa passio inest oī triangulo. cōstat qz oibus his tri-
 bus cōcurrentibus triangulus erit huius subm nō egri-
 biāz. iō ait. (Si igitur triangulus i plus est) sup. qz egri-
 biāz (r est eadē ratio r nō hz equocationē. triāgulus ē)

i equitibiāz r i alijs suis spēbus (r inest oī triangulo qz
 ex duobus rectis). i. hec passio (nō vtiqz triangulus fm
 qz equitibiāz s; egitibiāz (fm qz triāgulus ē hz habēs
 angulos). q. d. qz oibus his cōcurrentibus p triangulum
 iest alijs hz passio. ¶ Dubitaret forte aliquis. vtruz per
 ista tria documenta sufficienter detur nobis ars ad co-
 gnoscendū quod sit subm p mū r p pum. Dicēdūz qz nō.
 nam qz anguli extrinseci valeant quatuor rectos cōpe-
 tit oī figure rectilinee. si qz pponeret hec passio r ponere-
 tur subiecta huius passionis triangulus r spēs eius con-
 stat qz ibi occurrēt oīa tria illa documenta. nā triangu-
 lus est i plus qz aliqua eius spēs r fm eandē rōem pzedi-
 catur de qualibet sua spē. r huius passio iest oī triāgulo
 nec tamen est triangulus imediatū subm eius s; figura
 rectilinea. p dicitā enī documenta nō sufficienter infinu-
 ant p pum subm. s; ostendunt cui p quid iest. ostendunt
 enī qz spēbus triāguli iest talis passio p triangulū. s; nō
 sufficienter arguūt documenta illa qz iest talis passio hz
 se. quia posset ei in eē p aliquid superius. hoc autē sufficit
 pbo qz talis passio si iest yfocheli p triāgulus nesciet de
 yfochele nisi sciat de triāgulo r si iest triangulo p aliud
 nesciet de triangulo nisi sciat de illo alio. demōstratō
 ergo pticularis nō aggenerat scias sine vli. hoc ē autē qd
 itendit pbus declarare. ¶ Vel possumus dicere qz in eē oī
 triangulo ē in eē vlr. r qn passio respicit vlr subm r ecō-
 uerso cū alijs cōditōibus tactis habeat ad iuenienduz
 p pum subm r p se subm ipsius passionis. ¶ Deinde cum
 dicit. (Quare sciens vlr.) ex his q dixerat cōcludit con-
 clusionē itentā dicens. (Quare vlr sciens magi coguit
 hz qz ē). i. hz qz iest talis passio (qz hz pte). i. qz si sciat pti-
 culr. r qz sic ē (potior ē itaqz vls demōstratio qz pticulari)
 ¶ Deinde cū dicit (Amplius sigdē) soluit ad rōnē tertiā
 de entitate dicēs (Amplius qdē si sit rō vna r nō equo-
 ca). i. si vle dicat de suis inferioribus r fm rōnē vnā r nō
 equoce (vle illud erit vtiqz nihil minus gbusdā fm pte
 sed magis qzto icorruptibiliora sunt illis. qz vō fm pte
 corruptibilia sunt magis) q. d. qz vniuersale nō erit mi-
 nus. i. non habebit minus de entitate qz pticularia qz q
 sunt fm partē imo magi r tāto magi habebit vle de en-
 titate qz pticulare qzto vltia sunt icorruptibiliora illis
 .i. pticularibus. ¶ Dubitaret forte aliqz. qd ē magi ens
 an vniuersale an pticulare. Dicēdū qz duplex ē pticula-
 re simplr sicut idiuiduū r i respectu sicut spēs ē qd par-
 ticularē respctū gnīs. nō pōt autē hec qd eē de pticulari i
 respectu sed de pticulari simplr. nā iō hec qd orta ē. qz
 vniuersale i demōstratōe accipit eē sine pticularibus
 ac si eēt sine ill. s; cōstat qz ita cōsideret spēs sine idiuidis
 cū nō sit sine ill. sicut cōsiderat genus sine spēbus cū nō
 sit sine ipss. hec qz nō ē magi dubitabilis de gnē qz d
 spēs. os qz h referat ad ipm idiuiduū sensibile qd non
 abstrahit ab alio. rō qz pma de magis scire s; falsa sit ap-
 parēter tm arguit tā de pticulari i respctū qz de pticulari
 simplr. qz magis faciat scire demōstratio pticularis hz
 tale pticulare qz demōstratio vniuersalis vt magi scia-
 mus hre tres de yfochele qz est spēs triāguli qz qd pticu-
 lare i respctū vel de hoc triangulo descripto i puluere qz
 est pticulare simplr qz sciamus talē passionē sciendo eā
 de triāgulo simplr. secūda tm r tertia rō spālī arguit de
 pticulari simplr. Si qz de hoc sit qd qd magi beat de en-
 titate an tale pticulare an vle. Dicit pōt qz si loqmur de
 entitate que requit ad sciam cuiusmodi ē entitas fm qz
 circa eā negociat itellcūs plana est rñsio qz plus r; de
 entitate vniuersale qz pticulare. imo vniuersale hz talē
 entitatē r nō pticulare. nā vltā ē p se obiectū itellcūs r

Posteriorum

¶ particulare. si vero loquamur de ipsa entitate fm se distinguemus de ente fm qd distinguit nomen. i. s. metha. nam qd de ente fm rōnem vno mō p̄tinet ad qōnes de genere. 7 sic ens dicit ipsam eēntiā rei. 7 sic ens diuidit p̄ se i. x. p̄dicamenta. Alio. qd de ente vt dicit nō. p̄tinet ad qōnem de accīte. 7 sic ens dicit ipm existens. si ergo querat quod hz magis de entitate an v̄le an p̄ticulare. si sit qd de ente vt dicit ipsam rei eēntiā plana est r̄sio nam v̄le ē tale ens simplr. p̄ticulare autēz nō ē ens nisi determinati t̄pis. et q̄tum ad hoc pōt referri l̄ra p̄bi qd v̄lia tantō sunt magis entia q̄ p̄ticularia quanto sūt incorruptibilia illis. Si vero loquamur 3. mō de ente viderur q̄tum ad hoc habere dubium. qz non viderur existere v̄le nisi i p̄ticularibus. nam sunt oīa i p̄mis 7 destructi p̄mis est impossibile aliqd alioz remanere. p̄ se t̄m dicere qd istud eē accidit scie. nō est enī scia de rebus q̄tuz ad existere qd h̄nt. s. sensus est circa res sic acceptas. scia autē ē de rebus scdm suā eēntiā 7 qditatez 7 iō dubitatio q̄tum ad istud eē nō est ad p̄positū. posse t̄m dicere qd ē q̄tum ad istud eē v̄le plus hz de eē q̄ aliqd p̄ticulare signatū. licz nō habeat plus q̄ oīa p̄ticularia successiue. nam nulluz p̄ticulare signatuz quōdē de istis corruptibilibus hz eē nisi fm determinatū tempus. v̄le autē hz eē semp. Rursus a nullo p̄ticulari signato dependet v̄le totaliter fm suū eē. qd ad huc referuat nā rei v̄lis i alyz p̄ticularibus corrupto quocūqz p̄ticulari signato. sic q̄ in hac qōne loquēdus est de v̄li respectu p̄ticulari simplr. s. si volumus loq de v̄li respectu p̄ticularis fm respectū sic oē inferius est quoddaz p̄ticulare respectu superioris. sic put ad p̄positū spectat v̄le ē magis ens q̄ p̄ticulare. vt triāgulus est magl ens q̄ aliqua spēs eius. 7 illud analogū de quo p̄bat p̄mutata p̄portio est magl ens q̄ aliqd suo analogatoz. nā ens siue eē de quo agit demōstrator nō est ens vel eē absolutū s. ē ens vel eē sub p̄pa passione. s. cōstat qd magis est ens sub p̄pa passione subm v̄le. qz ē ens sub tali passione fm qd ipm q̄ aliqd alioz i q̄ diuidit tale v̄le subm. 7 ad hoc satis possunt referri v̄ba p̄bi qd v̄le magis sit ens. qz magis incorruptibiliter. i. magis inseparabilr se habz ad h̄s passionē. respectu q̄ p̄ticulariū simplr v̄lia sunt magis entia. qz sunt magis incorruptibilia. s. p̄parationē ad p̄ticulare i respectu v̄lia subiecta sunt magl entia 7 magis incorruptibilia. i. magis separabilia vt referūtur ad passionem demōstrandam de ipsis. **¶** Deinde cū dicit. (Amplius nec vna necessitas) soluit ad secundā rōem de errore. d. (Amplius nec vna necessitas ē opinari aliqd eē hoc). i. v̄le eē (p̄ter hoc). i. p̄ter p̄ticularia (qm̄ vnū oīdunt). i. ex eo qd demonstrantes demonstrāt aliqd de v̄li tanq̄ de aliquo vno. (nihil enī magis) o3 ex hoc op̄ari qd vniuersale sit p̄ter p̄ticularia (q̄ i alyz quecūqz nō significāt aliqd). i. q̄cūqz nō significāt subām (s. aut q̄le aut ad aliqd aut facere. sic q̄ non demōstratio ē cā) erroris huius (s. male audiēs). i. tu ipse es tibi cā huius erroris qd es male audiēs. i. qd nō itelligi sic debes. **¶** Notādū qd p̄ticularia sūt multa. cu3 q̄ vniuersale p̄siderat vt aliqd vnū videt p̄siderari p̄ter illa multa. 7 quia demōstrator cū demōstrat vniuersaliter demōstrat passionē tāq̄ de subo vno. iō vt qd accipiat illud vnum p̄ter multa. idēo ait p̄bus qd cū demōstrantes oīdunt vnū. i. oīdunt aliquaz passionē de aliquo subo vniuersali tanq̄ de subiecto vno nulla necessitas ē opinari illud vniuersale quod consideratur vt vnū eē p̄ter multa p̄ticularia in quibus existit. **¶** Notādū etiaz aliquādo aliqd predicamus de ipso accidente fm se vt

dicemus qd albedo est color. numq̄ ergo quia color p̄ter dicabit de albedine fm se. opinabitur ex hoc aliquis qd albedo sit aliquid existens fm se. sicut ergo in alyz que non sunt suba ex eo qd aliqua dicūt de illis fm se nulla necessitas est qd opinemur ea existere fm se. sic 7 de ipis vniuersalibus ex eo qd alique passioēs demōstrant de eis fm se nulla necessitas est qd credamus talia v̄lia existere fm se. **¶** Dubitaret forte aliqs quōd que sunt in alyz p̄tēt eē fm se. Dicendū qd eē fm se ē tripliciter. vel eē fm se quantum ad actualem existentiam. vel eē fm se fm p̄siderationē itellcūs. vel eē fm se sub aliqbus p̄dicatū. eē fm se fm actualē exntiā sunt solū indiuidua substantie in qbus oīa alia h̄nt eē quibus destructis impossibile ē fm tale eē aliquod alioz remanere. Esse autē fm p̄sideratōz itellcūs sicut sunt v̄lia. possumus. n. cōsiderare v̄le nihil p̄siderādo de p̄ticulari. 7 sic abstrahēdo v̄le a p̄ticulari nō ē ibi mēdacū. qz pōt semp itelligi p̄us nō itellecto posteriori. cū q̄ particulare addat supra v̄le suū poterit p̄siderari v̄le sine illo addito. 7 sic p̄siderabitur sine p̄ticulari. cū qd demonstrat aliqd de v̄li fm se h̄nt eē illud v̄le absqz p̄ticularibus nō fm actualē exntiā sed fm cōsiderationē itellcūs. 3. aut mō put dicimus aliqua eē fm se. qz sunt fm se sub aliqbus p̄dicatū. sic ēt ipsa accntia sunt fm se vt color d̄ de albedine fm se in p̄mo mō dicēdi p̄ se. 7 s. triāgulus fit accns habere tres dicit de triangulo fm se. ad hoc qd vadit similitudo p̄bi. v3 qd sicut i alyz a suba cū aliq dicūt de eis fm se nulla necessitas ē opinādi ea p̄ se existere. sic nec cū d̄r d̄ v̄libus

¶ Amplius si demonstratio ē

¶ In parte ista vt dicebat p̄hs adducit rōnes veras ad p̄bandū qd v̄lis demōstratio sit potior. Circa qd seprē facit fm qd seprē rōes adducit. secūda ibi (Amplius v̄lis) tertia ibi. (Amplius q̄tocūqz) q̄ta ibi (Amplius si magl) q̄ta ibi (Amplius at 7 sic) sexta ibi (Magl at manifestū) septima 7 vltima ibi (Et v̄lis qdem) Dicē qd (Amplius si demōstratio est silus demōstratiuus cause 7 p̄ter qd. v̄le ē cā). s. subm (magl ē cā) q̄. s. p̄ticulare. qd aut tale v̄le sit magl cā p3. qz (cui. n. iest aliqd per se). i. aliq̄ passio (s. idē) vel id idē (ē cā ipsi). s. passioni (v̄le aut) subm (ē p̄mū). i. ē illud (cui p̄ se) 7 p̄mo (iest) passio: si q̄ subm p̄ se 7 p̄mū ē cā passionis. 7 tale subm ē v̄le (cā igit) su. ip̄sū passiois (ē v̄le). s. subm (q̄re 7 demōstratio). s. v̄lis (dignior est. magl enī cā ē 7 p̄ter qd ē). i. talis demōstratio ē magl p̄ cām 7 magl p̄ter qd. **¶** Dubitaret forte aliqs qz videt hoc rōm fopistica. demōstratio est enī sillogismus cause 7 p̄ter qd q̄tū ad mediū. qz mediuz quod accipit demōstrator d3 eē p̄ se 7 eq̄ta cā passionis. p̄hs autē hic p̄bat demōstrationē v̄lem eē potiorē rōne cālitaris nō referens cālitate ad mediū s. ad subiectū. Dicēdū qd demōstratio potissima accipit mediū p̄ter qd respectu passionis. non absolute. sed vt est in tali subiecto. tale ergo subm d3 eē cāle. i. fm qd huius debet eē causa passionis. 7 debz i se habere cām passionis. 7 qz sic subm cāle 7 sic habēs in se cām nō ē subm p̄ticulare s. vniuersale. Sequens est qd demōstratio vniuersalis sit potior demōstratione p̄ticulari. Quod ergo arguebat qd cālitas debet referri ad mediū nō ad subiectuz. dicit debet qd cālitas debet referri ad mediū vt comparatur ad passionem non simplr. sed vt comparatur ad passionem vt habet eē in subiecto. talis autem cālitas non potest eē in medio nisi etiā ipm subiectū sit cāle. et quia h̄s subiectū accipit demōstratio v̄lis nō p̄ticularis. iō d̄r talis demōstratio magis cālīs eē 7 eē potior.

¶ Deinde cum dicit (Amplius vlt) adducit secundam rationem circa quod duo facit. quod ponit vim rationis siue vim medij. 2. quod dixerat adaptat ad propositum ibi (Cum ergo cognoscimus) dicit ergo (amplius vlt) ad hoc querimus propter quod donec finis non sit ulterius assignare casum. nec sit ulterius propter quod ingredi. ideo subdit quod (et tunc opinamur scire cum non sit aliud aliqd quod hoc). i. cum non sit assignare aliquid ulterioze causam quod hec quod est assignata (aut quod fiat aut quod sit). i. tam in fieri quod in esse siue tam in causis fiendi quod in causis eendi. et subdit quod (finis est vltimus terminus sic est). s. quod deuentum est ad illam causam quod non cōtingit ulterius querere. Ubi. n. est finis ibi est vltimus terminus. quod per 3 in causis finalibus. quod semper querimus donec sciamus vltimum finem. quod declarat per exemplum (vt si querat de aliquo (cuius causa venit) dices (vt accipiat argentum. hoc autem) si querat ulterius dices quod ideo est (quatenus reddat cui debuit. hoc autem) si queratur ulterius quere. s. vult reddere debitum dices quod ideo est (vt non iniuste agat. et sic procedentes quod non erit amplius) dicere (per aliud. nec) su. quod venerit (alterius causa). i. cum deuentum fuerit ad vltimum intentum siue ad vltimum finem (dicimus ipsum venire propter hoc sicut finem et esse et fieri) tam enim in esse quod in fieri querimus semper vltimum causam. sicut. n. querimus de causis eendi sic et de causis fiendi. et subdit quod (et tunc cognoscimus magis propter quod venit) et ait quod (si igitur similitur se habeat in alijs causis) quod. d. quod si se habet sicut in alijs generibus causarum (i. quibus) contingit querere (propter quod) sicut in causis finalibus supplendum est quod et in alijs generibus causarum oportet querere vltimam causam. et ait quod (in his autem quodcumque sic cause sunt sicut est cuius causa). i. in causis finalibus (maxime sic scimus) quod. s. deuentum est ad vltimum finem (et in alijs) su. generibus causarum. (tunc igitur maxime scimus cum non amplius sit hoc quam aliud). i. cum non amplius sit assignare aliam ulterioze causam. tota ergo vis totius dicti in hoc consistit quod in omnibus generibus causarum tam in finalibus quod in alijs tam in causis eendi quod in fiendi tunc maxime scimus cum deuentum est ad vltimam causam quod non est querere quam aliud vt cum non est assignare aliam ulteriozorem causam. ¶ Deinde cum dicit. (Cum igitur cognoscimus) posita vi rationis et posita vi medij quod dixerat adaptat ad propositum. d. (Cum igitur cognoscimus quod anguli qui sunt extra sunt equeles quatuor) super. rectis (quod equeles quatuor) quod. d. quod cum hanc passionem. v. quod anguli extrinseci sunt equeles quatuor recti probamus de equeletriis. i. de egeruris (ad hoc deest) querere (propter quod). nam egeruris non quod egeruris. sed quod aliud. (vt quod triangulus) habet hanc passionem. et triangulus non quod triangulus sed quod figura rectilinea habet hanc passionem. figura autem rectilinea non habet eam propter aliud. id est ait quod si hanc passionem assignamus (quod equeletriis adhuc deest) querere (propter quod vt quod triangulus. et hoc). s. triangulus habet hanc passionem (quod est figura recta lineis) vel (rectilinea) vel (rectilinea). vt habet alia linea. (si autem hoc non) est assignare (amplius propter quod aliud). i. si hec passio non competit rectilinee per aliud (tunc maxime scimus. et) tunc autem est (vlt) subiectum. et quod sic est (vlt) vlt) demonstratio (potior est) super. quod particularis. ¶ Notandum autem rationem hanc in hoc consistere quod maxime scimus cum deuentum est ad vltimum in omni genere cause tam in esse quod in fieri. et quod subiectum est in aliquo genere cause respectu passionis. tunc ergo maxime scimus quod deuentum erit ad vltimum subiectum. et quod quod diu est demonstratio particularis non demonstrat passio de vltimo subiecto quod tunc demonstrat de vltimo subiecto quando est vlt. s. tale subiectum et quod quando est vlt subiectum. tunc est vltis demonstratio. dicitur est quod vltis demonstratio sit multo potior et magis faciat scire quod particularis. ¶ Notandum est quod habere angulos extrinsecos

equales duobus rectis est proprium trianguli et nullius alterius figure. s. quod anguli extrinseci valeant quatuor rectos competit triangulo et omni figure rectilinee. quodcumque enim anguloz fiat figura rectilinea totum augmentum est ad iterius. quantum autem ad valorem nihil augmentantur anguli exteriores trianguli quot quadranguli quot pentagoni quod si haberet mille angulos quod totum patere potest ex. xxxv. propositione primi euclidis dicentis quod totum augmentum recipitur in angulis interioribus. et quod non augmentantur exteriores quantum ad valorem. nam bene augmentatur quantum ad numerum. plures. n. angulos exteriores habet quadrangulus quod triangulus. et pentagonus quod quadrangulus. sed illi anguli s. sunt plures sunt strictiores ita quod non plus valent. figura. n. rectilinea quanto est plurius anguloz tanto anguli interiores sunt ampliores et exteriores strictiores. et quod in figura rectilinea quanto plurius est anguloz tanto habet strictiores angulos. ideo propter pluralitatem anguloz nihil lucrat quantum ad valorem eorum. et etiam nihil perdit. semper enim anguli extrinseci cuiuslibet figure rectilinee quotcumque anguloz sit figura illa valent quatuor rectos. ergo hec passio habere angulos extrinsecos valentes quatuor non competit equeletriis s. se s. per aliqd superius vt per triangulum. nec triangulo competit s. se sed per aliqd superius. vt per figuram rectilineam. figure autem rectilinee competit non per aliud s. s. per se. hac igitur passione maxime contingit scire de figura rectilinea que est enim vlt subiectum. et quod cum hec passio demonstrat de equeletriis est demonstratio particularis. et cum demonstrat de triangulo est etiam particularis. cum autem demonstratur de rectilinea figura tunc est vltis. quod hac passione maxime contingit scire de figura rectilinea. dicitur est quod demonstratio vltis quia accipit vlt subiectum maxime facit scire. propter quod est multo potior quod particularis. ¶ Dubitaret forte aliquis quod videtur s. falsum quod figure rectilinee non competit hec passio per aliqd aliud. nam si non peteret ei per aliud non posset demonstrari de ipsa. demonstratur autem ex eo quod omnis figura rectilinea est resolubilis in tot angulos quot angulos habet demptis duobus. quolibet. n. figura rectilinea est tot trianguli quot angulos habet demptis duobus. si ergo remoueantur duo anguli a triangulo remanet vnus angulus. quolibet enim triangulus est vnus triangulus. si vero remoueantur duo anguli a quadrangulo remanent duo anguli. quolibet enim quadrangulus est duo trianguli. sic si remoueantur duo anguli a pentagono remanent tres anguli. quolibet enim pentagonus est tres trianguli. si ergo demonstrabitur hec passio. quodcumque figura resolubilis est in tot triangulos quot angulos habet demptis duobus habet angulos extrinsecos valentes quatuor rectos. omnis figura rectilinea est habet. ergo. ¶ Dicendum quod non competit per aliud est dupl. vel non per aliud subiectum. vel non per aliam causam. quod diu ergo passio demonstrat de subiecto cui competit per aliud subiectum est demonstratio particularis. quod autem deuentum est ad subiectum cui non per aliud subiectum competit sed per aliam causam illa est demonstratio vltis. quod autem deuentum est ad tale passionem et ad tale subiectum que non competit ei per aliud subiectum nec per aliam causam est propositio imediata demonstrabilis. et est principium demonstrationis et scie. quanto ergo minus est ibi de per aliud tanto plus facit ad scire. ideo propositioes immediate in quibus non est dare per aliud nec quantum ad subiectum nec quantum ad causam. sed statim ratio clauditur in subiecto maxime faciunt ad scire. s. eis talium propositio non sit scia sed intellectus. ipse tamen maxime faciunt ad scire. quia sunt principium scie. in hac ergo propositione assumpta tanquam vera quod in propositionibus in quibus minus est de per aliud magis est de facere scire. dicitur est quod demonstratioes vltis quod demonstrant passionem de subiecto vbi minus est per

Posteriozum

aliud. quia non competit illa passio per aliud subiectū. sed p alia cām. multo magi faciunt ad scire q̄ demōstratioe particularis vbi plus est de p aliud. demonstrant enī tales demōstrationes passionē de subiecto que est p aliud subm̄ et p alia cām. ¶ Deinde cū dicit (Amplius quā tocunq̄) adducit tertiā rōnē. Circa quod duo faciunt. quia pmo facit qd̄ dictū est. 2° remouet quandā cauillationē que fieri posset circa h̄ rōem. ibi (Demōstrabilia igit̄). Dicit ergo q̄ (amplius aut̄ quātocunq̄ vtiq̄ magis est fm̄ p̄tē in infinita cadit) aliq̄ textus h̄nt. in infinita eadē. sed p̄tē est corrupta. vt p̄tē ex alia translatione. demōstratio ergo quanto magis est fm̄ particularia tāto magis cadit sine tanto magis vadit in infinita (v̄lis aut̄) vadit su. vel cadit (in simplex et̄ fines). i. in aliq̄ finitū et̄ v̄nū. et̄ subdit q̄ (est autē). i. p̄tigit (p̄t q̄ sunt infinita nō scibilia) esse su. (p̄t autē q̄ sunt finita scibilia sunt) et̄ q̄ sic est (p̄t vtiq̄ q̄ sunt v̄lia sunt magis scibilia q̄ q̄ sūt fm̄ partē) .i. q̄ particularia. ¶ Notandū aut̄ q̄ infinitū fm̄ q̄ huius ē ignotū. nā illud est notū apud itellctū cuius fines p̄p̄icit. et̄ id̄ intellectus in itelligendo diffinit. diffinire idē est enī q̄ est finire et̄ terminare. v̄n̄ et̄ ipsa diffinitio a p̄ho in multis locis vocat̄ terminus. Accipit. n. diffinitio genus et̄ d̄r̄az q̄ ff. q. termini nāe rei. nā iter ea q̄ si iter fines q̄ d̄r̄ā et̄ iter q̄ d̄r̄ā terminos tota nā rei claudit. vt ex̄ tales fines nō inueniatur aliq̄ de nā rei. si ergo intellectus in itelligendo diffinit qd̄ caret sine subterfugit cognitionē intellectus. p̄pter qd̄ quāto aliquid est magis infinitū tanto est magis ignotū. et̄ q̄to magis finitū tanto magis de se notū. et̄ q̄ v̄lia sunt pauciora et̄ magis finita q̄ particularia ire ī particularia ē ire in infinitū. ire aut̄ ī v̄lia ē ire in aliquid finitū et̄ v̄nū. quare demōstratio v̄lis ē potior particulari et̄ magis faciens scire. ¶ Dubitaret forte aliquis. vtrū sit alia cām quare particularia sunt magis infinita et̄ minus scibilia nisi q̄ sunt plura numero. Dicēdū q̄ mā magis dicit qd̄ infinitū. forma aut̄ magis qd̄ finitū. vnde et̄ mā nō est cognoscibilis nisi p analogiā ad formā. s̄z cōstat q̄ forme quanto v̄liores tanto magis abstracte. et̄ per p̄tēs tāto magis formales. p̄pter quod fm̄ q̄ huius sunt magis finite. quāto aut̄ particulariores minus abstracte. et̄ p̄tēs magis māles et̄ minus notē apud itellctū. s̄z enī forma vt in mā recipit q̄to v̄lior tāto mālior. tū vt p̄siderat abstracta q̄to v̄lior tanto formaliōr. q̄ v̄liora formaliōra sunt finitiora. et̄ p̄tēs magis scibilia: demōstratio ḡ v̄lis magis facit scire. ¶ Deinde cū dicit (Demōstrabilia igit̄) remouet q̄dā cauillationē. posset quis forte dicere q̄ nō scquit̄ q̄ si v̄lia sūt magis demōstrabilia et̄ magis scibilia. q̄ demōstratio v̄lis magis facit scire. id̄ p̄bat q̄ hoc sequitur. nam hec dicunt̄ relatiue. demōstratio d̄r̄ relatiue ad demōstrabile. et̄ scia ad scibile. illa ḡ q̄ sunt magis demōstrabilia et̄ magis scibilia eoz erit potior demōstratio et̄ potior scia. ideo ait q̄ (demōstrabilia igit̄ sunt magis v̄lia. de demōstrabilibus aut̄ magis erit demōstratio) su. magis. et̄ subdit q̄ (ad aliquid enīz similit̄ magis). i. ea q̄ sunt ad aliq̄d s̄li mō se h̄nt ad magis. ita q̄ si v̄nū est magis et̄ aliud. q̄ ḡ sunt magis demōstrabilia illoz ē magis demōstratio. et̄ q̄ magis scibilia illoz potior scia. id̄ ait. q̄ sic ē (dignior ē ḡ) demōstratio (v̄lis) q̄ particularis (qm̄ ipa ē magi demōstratio) q̄ particularis. quia scilicet est de magis demonstrabilibus. ¶ Deinde cū dicit (Amplius si magis p̄ponenda) est su. demōstratio illa (p̄t quā) cognouit (hoc et̄ aliud). i. vniuersale et̄ particularē (q̄ p̄t quā cognouit solū hoc). i. solū particularē (v̄lc aut̄ habens cognouit et̄ particularē. hoc aut̄. s̄ h̄ns

.i. cognoscēs particularē (nō sciuit vniuersale) q̄re (et̄ sic) .i. p̄pter rōem istā q̄rtā vtiq̄ (magis erit p̄ponenda) .i. magis erit app̄cianda su. demōstratio (v̄lis) q̄ particularis. ¶ Notandū aut̄ q̄ sciens oēm mulā eē sterilem scit aliquo mō hanc mulā sterilem. si aut̄ nesciat hoc est q̄ nō p̄tractat non cōsiderat nō iducit hoc particularē ī suū v̄lc. valde ergo modicū deficit ei scia particularis si h̄eat sciam de v̄li. q̄ q̄ modicū deest itellctūs accipit. q̄ si nihil de esse. vt dicit in 2° p̄hy. ideo sciens v̄lc dicit̄ scire p̄ et̄ aliud. ideo dicit̄ scire et̄iaz particularē. sed sciens particularis minus ē remotus a scia v̄lis. sciens. n. hanc mulā eē sterilem multū ē lōginquus vt sciat oēs mulā. quia si hec est mula ē sterilis. posset p̄tingere hoc ex̄ aliqua particulari cām. sicut q̄ aliq̄ mulier ē sterilis ex̄ aliq̄ particulari cām. nō tñ oīs mulier sterilis. q̄tūcunq̄ ḡ velit p̄side rare h̄ns sciam de particulari s̄z per hoc posset venire ad sciam v̄lis multū est tñ adhuc lōginquus a tali scia. p̄pter quod merito sciens particularē dicit̄ vniuersale nescire. ¶ Deinde cū dicit (Amplius aut̄) adducit rōnē ḡntā. Circa quod tria facit. q̄ p̄mo facit quod dictū est. 2° quod dixerat exponit in terminis. 3° q̄ si p̄ modū ep̄i logi narrat q̄liter se habeant rōnes facte dicēs q̄sdā ex̄ eis logicas eē. secūda ibi (Ut si oēs) tertia ibi (S̄z eoz) Dicit ḡ (Amplius aut̄ et̄ sic). i. p̄ istā rōnē ḡntā (vniuersale aut̄ est magis demōstrare) su. q̄ particularē. q̄ (quod est demōstrare p̄ mediū cum sit p̄pius). i. p̄pius (p̄ncipio) su. est magis demōstrare (p̄prime aut̄) su. p̄ncipio (immediatū est. hoc aut̄). i. immediatū (p̄ncipiū ē. si ḡ) demōstratio (q̄ est ex̄ p̄ncipio est) su. potior (ea q̄ nō ē ex̄ p̄ncipio) p̄ns est q̄ demōstratio que (magis ē ex̄ p̄ncipio sit certior ea que est minus. h̄s autē ē vniuersalis) quia vniuersalis est magis ex̄ p̄ncipio et̄ p̄p̄inquoz p̄ncipio q̄ particularis (dignior itaq̄ erit vniuersalis) q̄ particularis. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. q̄ dixit q̄ p̄prime aut̄ p̄ncipio immediatū est. et̄ postea dixit q̄ hoc. s̄. immediatū est p̄ncipium. si ergo immediatū est p̄ncipiū non est p̄prime p̄ncipio Dicendū q̄ vt supra diximus immediatū idē est q̄ non p̄ aliud. et̄ idē est immediatū qd̄ idemōstrabile. sic ergo duplex est idemōstrabile. dicit̄ enī nō p̄ aliud vt diximus vel q̄ non est p̄ aliud subm̄. vel q̄ non est p̄ aliam causam. Sic et̄ia duplex est immediatū vel fm̄ subiectū vel fm̄ cām. et̄ duplex est idemōstrabile. vel q̄ non est demōstrabile p̄ aliud subiectū. vel q̄ nō est demōstrabile per alia cām. q̄ ergo triangulus habet tres est immediata p̄positio et̄ nō immediata. et̄ est demōstrabilis et̄ nō demōstrabilis. et̄ est p̄ncipiū et̄ p̄prima p̄ncipio. immediata est enīz et̄ idemōstrabilis p̄ subiectū. q̄. n. triagulus habet tres non p̄t demōstrari p̄ aliud subm̄. est enī triagulus immediatū subm̄ talis passionis p̄t tñ demōstrari p̄ alia cām. et̄ hoc mō est p̄positio immediata. talis ergo p̄positio q̄ triagulus h̄z tres est p̄ncipiū in demōstratioe particulari. vbi demonstrat̄ per aliud subm̄ et̄ non est p̄ncipiū sed est p̄prima p̄ncipio. i. ē p̄prima cause. quia habet in se p̄cīfā cām p̄ quā demōstrat̄ demōstrationē vniuersali talis passio de tali subiecto. nō est ḡ in cōueniēs q̄ aliq̄ p̄positio diuersis respectibus sit mediata et̄ immediata sit p̄ncipiū et̄ p̄prima p̄ncipio? Vel possumus dicere q̄ qd̄libet est potissime p̄ximū sibi ipsi. vniuersale ergo subm̄ q̄ est immediatū et̄ h̄z rōnē p̄ncipij potissime ē p̄ximū p̄ncipio. q̄ est p̄ximū sibi ipsi. p̄tima tñ via melior est. ¶ Deinde cū dicit (Ut si oportet) quod dixerat exponit in terminis. d. (Ut si oēs demōstrare. a. de. d.). i. h̄re tres de egritiaz vel passionē alia de subo aliquo particulari.

(media aut sunt) duo (in qbus est b.c.). i. habere angulū extrinsecū. r. triangulus (magis aut sursum sit b.). i. mediū istud quod significat per. b. v. hē angulū extrinsecū sit mediū magis sursum. (quare si vle magis ē p b.). i. magis est p media sursum. nōs su. ē q magi facit scire. ¶ No tandū aut q a. id est habere tres mōstrat de d. i. de egri biariū per mediū c. i. p triangulū. Rursus idēz a. mōstrat de c. i. de triangulo p mediū b. i. p habere angulū extrinsecū. mediū g b. i. habere angulū extrinsecū vel ē prin cipium vel est magis p p̄nquā p̄ncipio. cū sit magis sur sū. r. q p tale mediū d̄mōstrat dem̄fatio v̄lis nōs est q ipsa est potior. ¶ Notandū etiā q si sicut disponerētur termini. v. a. b. c. d. i. hē tres habere angulū triangulus r egribiaz. iter. a. r. d. i. iter hē tres r egribiaz sunt me dia. b. r. c. i. hē angulū r triangulus. p vtrunq; enī posset p̄bati hē tres de egribiaz r qz hz āgulū r qz ē triāglus s; iter. a. r. c. i. iter hē tres r triangulū est mediū. b. i. hē angulū. b. ergo. i. hē āgulū est mediū magis sursum q̄. c. i. q̄ triāglus qz imediatius se tenet ad a. r. ad passionē. de triāgulo ergo p̄bat habere tres p mediū magis sur sū. i. magis imediate se tenens ad passionē. p̄pter qd̄ ta lis passio que est v̄lis. put hē tres. p̄batur de triangulo p hē āgulū est potior. qz est p mediū magis sursum q̄. put p̄bat huius passio de egribiaz p triangulū. qz si dicatur q de egribiaz p̄t p̄bati hz passio p hē āgulū dicemus q de egribiaz nō hz angulū nisi qz est triangulus: triangu lus ergo erit magis mediū cōueniens ad hoc. p̄bandus. appellat ergo hoc mediū magis sursum quod est p̄p̄ius passioi que est maior extremitas r primus terminus ¶ Deinde cum dicit (Sed eoz que) p modū cuiusdam correlary inferit q (eoz que dicta sunt qdā sunt logica) q̄st̄ oi. q rōnū factaz qdā sunt logice. ¶ Notādū aut q tertia r quarta rō sunt multū p cōmunia. v. q v̄lis ma gis faciat scire. qz magis tēdit i simplex r vnū. vel qz ma gis faciat scire. qz scito v̄li scit hoc r aliud. i. scitur v̄le r p̄ticulare. tales at rōnes vocat logicas. qz sunt p qdā cō munia. p̄ma aut qz v̄le ē magis p cāz. r secūda qz dem̄fatio v̄lis ē magis p cām v̄l imā. r q̄nta videlz qz dem̄fatio v̄lis ē magis p̄p̄nqua p̄ncipio sunt rōnes magis p̄ p̄ncipio. ¶ Deinde cū dicit (Magis aut manifestū) adducit sextā rōnē dicēs (Magis at manifestū ē) v̄l (Magis aut manifestū ē) qz v̄lis magis sit p̄p̄a vel vt habz alia translatio (sit p̄ncipalior q̄ h̄ntes qdem hāc pōzē p̄p̄o nez). i. habētes qdē v̄lem q̄ ē prior de numero p̄p̄onūz. (scimus qdē quodā mō posteriorē). i. p̄ticulare r habēs potentia ad sciēdū p̄ticulare (vt si aliqz cognouit qm̄ ois triāglus hz tres angulos eq̄les duobus rectis quo dāmō r potentia sciuit qz egribiaz sit eq̄lis duobus re ctis). i. sit habēs angulos eq̄les duobus rectis (r si non cognouit qz triāglus h̄ns p̄p̄onē hāc). s. p̄ticulare qz eg ribiarū (nullo mō cognouit v̄le nec potētia nec actu) q. di. qz ista rō ē multū p̄p̄ia r multū p̄ncipalis. qz vniver salis dem̄fatio sit potior particulari. qz sciēs v̄le ex hoc ip̄o scit quodā mō p̄ticulare. sed ex eo qz qz scit parti culare nullo mō ex hoc dicit scire v̄le nec potentia nec actu. q̄ dem̄fatio v̄lis est potior. ¶ Dubitaret forte aliqz qz v̄l def qz hoc rō sexta sit eadez cū quarta rōne. sic enī arguebat rō q̄rta qz potior est dem̄fatio p quā scit hoc r aliud q̄ p quā scitur hoc solū. r ex hoc arguebatur qz de mōstratio v̄lis esset potior. qz p eaz scitur hoc r aliud. i. scitur v̄le r p̄ticulare. s; p particularē dem̄fationez scit hoc solū. i. p̄ticulare tm̄. B̄ idēz vt videtur arguit ista rō p̄pter qd̄ duo icōuenientia vt videtur sequuntur. p̄mo qz ista rō videtur eē eadez cuz illa. 2. qz illa rō dicebat

eē logica. r tñ ista q̄ videtur eē eadez cuz illa d̄fēē maxi me p̄p̄ia. Vel vt hz alia ista dicitur eē maxime p̄ncipal ¶ Dicendū qz v̄le sub̄st̄ de quo cōcludit passione v̄lis demōstratio duas p̄rogatiuas hz respectu particularis subiecti p quo cōcludit passione particularis demōstra tio. vt ois triāglus de quo cōcludit habere tres demō stratio v̄lis quantum ad p̄sens spectat duas p̄rogati uas hz respectu ois egribiaz de quo cōcludit hz passio ne dem̄fatio p̄ncipalis. vna aut istaz p̄rogatiuarū sūnt ex pte signi v̄lis r ex parte termini cōis. naz in termino cōi cōiuncto signo v̄li p locū a toto in quatitate icludif terminus minus cōis iunctus signo v̄li. vt in oi animali icluditur omnis homo. sic in omni triangulo icludif ois egribiaz. sed nō ecōuerso. i. oi hōte nō icludif omne aial. nō. n. valet. ois homo. ergo oē aial. nec valet omnis equitibiaz ergo ois triangulus. s; valet econuerso. v. ois triangulus ergo ois equitibiaz. ex hac aut p̄rogati ua arguebat rō q̄rta. v. qz qz scit v̄le scit p̄ticulare. i. qui scit p̄positōez v̄liozē scit particulariozē. vel qui scit ter minū magis cōez iuctū signo v̄li scit terminū minus cō mune iuctū tali signo. vt qui scit qz oē aial scit qz ois hō r iō rō illa dicebat logica. qz arguere ex cōitate termini r v̄litate signi ē arguere p qdā cōia. qd maxime spectat ad logicū. secūda aut p̄rogatiua hz subiectū v̄le de quo cōcludit passione demōstratio v̄lis respectu sui particu laris de quo cōcludit demōstratio particularis. quia hz sub̄st̄ v̄le fm̄ qz huius ē hz i se cām illius passionis. sub iectū at p̄ticulare fm̄ qz huius est nō hz in se hz cām. r qz scit ē p cām sciēs passionē de subiecto v̄li s; qz hu ius scit cām illius passiōis. sciendo at hz cāz scit aliquo mō oia illa qbus talis passio inest. ideo sciens v̄le rōne cognitiōis cause dicitur quodāmodo scire p̄ticulare. s; sciens p̄ticulare qz fm̄ qz huius ignorat cāz nullo mō dicitur scire v̄le nec actu nec potentia loq̄ndo de poten tia p̄p̄nqua. nisi forte diceretur scire fm̄ potētia rēmo tā. sicut puer ē i potētia ad militādū. hec q̄ rō sexta nō ē eadem cū q̄rta. qz illa inicitur cōibus. ista p̄p̄us. qz in i ti ex eo qz aliqd est magis p cām est in i ti in p̄p̄us. ideo illa dicebatur logica. bec at magis p̄p̄ia. ¶ Deinde cū dicit. (Et vniversalis qdem) adducit septimā r vltimā rōnē dicēs qz (r v̄lis qdēz) s; v̄le (r v̄lis aut) demōstratio (intelligibilis est). i. solo intellectu cognoscitur (particu laris qdem in sensu perficitur. tūc q̄ est sup̄plenda rō qz cuz magis faciat scire quod p̄tinet ad itellectū q̄ quod p̄tinet ad sensus demōstratio v̄lis est potior qz particu laris. videtur at bec rō potissime cōcludere de dem̄fati one particulari simpliciter. vtputa si de hoc triangulo sensibili p̄baretur habere tres. Ultimo epilogat circa determinata dicens. (quot quidem v̄lis dignior parti culari tot nobis) id est a nobis (dicta sint.)

¶ **Modo autēz demonstratiua** p̄uatiua. ¶ Postq̄ p̄hs p̄bavit qz dem̄fatio v̄lis potior sit q̄ p̄ncipalis. i. pte ista declarat qz affirmatiua sit poti or qz negatiua. Circa qd̄ sex fac̄ hz qz sex rōes adduc̄ ad p̄ positū. p̄a rō incipit ibi (v̄treq; qdē igr) tertia ibi (āplius qm̄ oisū) q̄rta ibi (amplius iux̄ b) q̄nta ibi (amplius si p̄ncipiū) sexta ibi (adhuc p̄ncipalior) Circa p̄mū tria fa cit. qz p̄mo supponit quodā neciūz ad p̄positū. v. qd̄ ē ex paucioribus ceteris paribus qz illud sit magi notū r dignius. 2. supponit aliud neciūz ad p̄positū qz p̄p̄ora secundum qz huius sunt notiora. 3. ex his que dixerat p̄obatur intentum. secunda pars incipit ibi (Si enī s; l̄r) tertia ibi (Si per media demonstratio) Dicit ergo (qz

Posteriorum

aut demonstratiua. i. affirmatiua (positiua). i. negatiua
 fit potior (manifestu est hinc). i. ex dicendis. na (si eni
 demonstratio est dignior alijs existibus eisdem). i. ceteris
 paribus (q̄ est aut ex minoribus quibus aut) ex minoribus
 (supponibus aut) ex minoribus (pponibus) q. d.
 q̄ illud est dignius quod est p̄ minora. i. p̄ pauciora siue
 illa minora vel pauciora sint q̄ones siue suppones siue
 ppones. quod declarat dicens q̄ (si eni silr note sunt ve
 locius cognoscere est per bec). i. p̄ pauciora. et ait q̄ (hoc
 autē appetibilius) videlz cognoscere velocius q̄ tardi
 us. et cognoscere per pauca q̄ per multa. et subdit q̄ (rō
 vltis pponis) nre siue nri dicti (q̄ fit melior ex minoribus
 sic ē). q. d. q̄ isto mō sumit vltis. i. vlr rō huius pponis.
 i. huius dicti q̄. i. fit melior affirmatiua q̄ negatiua
 qz est ex minoribus. i. ex paucioribus. ¶ Notādū aut q̄
 ppones suppones et q̄ones sic differūt. na ppones dici
 possunt q̄ sunt p̄ se note. suppones aut dicunt que sūt cō
 cesse ab aduersario. q̄ones aut dici possūt de quibus ad
 uersarius dubitat et que nō cōcedit. existētibz aut eis
 dē. i. ceteris paribus illud quod est ex paucioribus ē di
 gnius. qz velocius scitur. qualiacūqz aut sint illa paucio
 ra. vt quod est ex paucioribus q̄onibus est melius q̄ qd
 ex pluribus. Sic et dicendū est de ppositionibus et sup
 positionibus. ¶ Deide cū dicit (Si. n. silr) p̄mittit secu
 dū qd est neciū ad ppositū di. (Si eni media erit). i.
 p̄tinget (eē cognita. similr). i. eē eiusdē generis et eē eius
 dē coordinatōis. appellat. n. media silr cognita que sūt
 fm idēz genus. vel fm eandē coordinatōē. si q̄ media
 accipiātur talia semper p̄ora notiora sunt (p̄ora eni) me
 dia eiusdē coordinatōis (notiora sunt) posterioribus.
 possit eni cōtingere qz p̄ora in nālibz nō essent ita no
 ta nobis sicut posteriora i mathematicis. s; ceteris pari
 bus accipiēdo p̄ora et posteriora eiusdē coordinatōis
 semper p̄ora sunt notiora posterioribus. ¶ Deide cū di
 cit (Sit per media) ex his que dixerat pbat intentū ex
 ponēs sūt p̄bationē in terminis dicens (Sit dem̄ratio
 per media eoz que sunt. b. c. d. q. a. in e.) q. d. q̄ demon
 strez q̄ a. sit in e. vtputa substātia in hoīe p̄ bec tria me
 dia. b. c. d. p̄ corpus. p̄ aiatū corpus. p̄ aīal. que sunt tria
 media inter hoīem et subam. p̄ a. ḡ intelligat substātia.
 per e. homo. p̄ b. corpus. p̄ c. aiatū corpus. p̄ d. aīal. et sub
 dit q̄ (sit vero altera). i. demonstratio (per) bec media
 (b. c. q. a. sit in d.) q. d. q̄ mōstret altero medio q̄ a. sit in
 d. i. substātia i aīali. p̄ b. et p̄ c. i. p̄ corpus et p̄ aiatū corpus.
 que sunt media inter substātia et aīal. et subdit q̄ (similr
 igit̄ hz). i. se hz hoc q̄ (a. sit in d.) i. substātia i aīali (et q̄ a
 sit in e.). i. substātia i hoīe. q̄ si d. q̄ media p̄ q̄ pbat suba
 de hoīe et de aīali se habēt silr. i. sunt eiusdē coordinatio
 nis. sunt. n. in eadē linea p̄dicamētali. differūt tñ media
 p̄ que pbat suba de aīali et per que pbat de hoīe. qz me
 dia que sunt inter subam et aīal sunt p̄ora. media aut in
 ter subam et hoīem sunt posteriora. iō ait. (sed q̄ a. sit in
 d.). i. substātia i aīali (pus est et cognoscibilis q̄ a. in e.)
 i. q̄ suba in hoīe. (p̄ hoc enim). i. p̄ aīal (demonstret illd)
 i. suba de hoīe. et subdit q̄ (credibilius aut est quod est
 p̄pter qd et qd ē p̄ minima). i. p̄ pauciora. et qz sic ē (alijs
 eisdē existibus). i. ceteris paribus (melior ē) dem̄ratio
 que ē p̄pter qd et p̄ p̄ora et p̄ minima. i. p̄ pauciora q̄ que
 ē p̄ posteriora et p̄ plura. Tūc ḡ suppledaē rō q̄ cū sic se
 habeat affirmatiua dem̄ratio ad negatiua qz ē per p̄ora
 et per pauciora oportet q̄ sit potior q̄ negatiua. ¶ Dubi
 taret forte aliquis. vtum affirmatiua probetur p̄ pau
 ciora q̄ negatiua. Dicendū q̄ oportet eē pauciora per q̄
 p̄batur affirmatiua q̄ per que probatur negatiua. na

per omnia per que p̄batur affirmatiua p̄bat et negatiua
 addit etiā aliquod mediuz vel aliqua media probatio
 negatiue supra affirmatiua. vt patet in diuersis q̄nibus
 nam si accipiant aliqua duo extrema in vno p̄dicamēto
 inter que cadant q̄ plura possunt cadere media in co
 dem p̄dicamēto. et accipiat terminus q̄ p̄pingoz p̄t
 resp̄cū minoris extremitatis accepte in alio p̄dicamēto
 apparebit i terminis sic eē vt diximus. verbi gr̄a maxi
 me distantia in aliq̄ p̄dicamento. vtputa i p̄dicamento
 sube vt suba et hō. iter bec eni duo extrema cadūt plura
 media q̄ iter aliqua alia duo extrema. n̄ descēdēdo. n.
 ad idiuidua. qz illa relinq̄nda sūt. spēs spālissima tenet
 ifimū locū in p̄dicamento et genus generalissimū sup̄e
 mū. iō gr̄a exempli assumpsimus hos terminos. v3. subaz
 tanq̄ maiorē extremitatē et hoīem tanq̄ minorē. redu
 cez eni hō in subaz p̄ aliqua media. vtputa per tria. dice
 mus eni q̄re hō est suba qz est corpus. q̄re est corpus qz
 est aiatū corpus. q̄re est aiatū corpus qz est aīal. p̄pter
 qd ḡnqz lre posite in textu. v3. a. b. c. d. e. p̄nt significare
 hos ḡnqz terminos duos extremos et tres medios. v3.
 subaz corpus aiatū corpus aīal hoīez. sic ergo se habet
 in affirmatiua qz isto mō in eodē p̄dicamento reduci
 tur mediātū ad imediātū. si ergo accipiat negatiua et ac
 cipiat terminus aliqs in aliquo p̄dicamento. vtputa q̄
 accipiat aliqd in p̄dicamento quātitatē qd remoueat
 ab hoīe dato q̄ accipiat illud iter qd et hoīez cadūt pau
 ciora media. hoc aut erit ipsa quantitas siue ipsū p̄dica
 mētū pauciora eni media assumerēt ad p̄bādū q̄ quā
 titas remoueat ab hoīe q̄ q̄ linea remoueat ab hoīe.
 na q̄ quātitas remoueat ab hoīe nō accipiet media.
 nisi que sunt in p̄dicamento sube q̄ sunt supra hoīez. re
 ducere eni hō in subaz que suba imediātē remouetur
 a quātitate. s; q̄ linea remoueat ab hoīe non solū re
 ducez hō in subam et nō solū accipiet media q̄ sunt in
 p̄dicamento sube. sed etiā reducez linea in quātitatē. et
 accipiet media que sunt in p̄dicamento quātitatē
 est ergo illud iter quod et hoīez cadūt pauciora media. i.
 p̄positōe ergo affirmatiua q̄ sumit respectu eiusdē p̄di
 camenti assumpsimus illud quod maxime distat ab ho
 mine vt subaz. In p̄positōe vero negatiua q̄ sumit res
 p̄ctu diuersoz p̄dicamentoz assumpsimus illud iter
 quod et hoīez cadūt pauciora media. vtputa quātitatē
 vel q̄litatē vel qd cūqz aliud p̄dicamētū. suba ḡ cū hoīe
 faciet p̄positionē affirmatiua. quātitas aut vel q̄litas
 vt quod cūqz aliud p̄dicamētū faciet negatiua. oīa at
 que accipiuntur media ad p̄bādū affirmatiua q̄ hō sit
 suba accipientur ad p̄bandū negatiua q̄ homo non sit
 quantitas et adhuc plura. nam inter hoīem et subam nō
 sunt posita eē nisi tria media. v3. animal. aiatū corpus.
 corpus. sed q̄ quātitas remoueat ab hoīe erūt ibi q̄rtu
 or media. v3. tria prefata et adhuc quartum. videlicet
 ipsa substantia. nam ipsa substantia non est mediuz in
 ter substantiā et homines. sed est mediūm q̄ quantitas
 remoueat ab homine. bec ergo negatiua. homo non
 est quantitas. vel quantitas remoueat ab homine re
 ducetur ad imediatam per quatuor media. dicitur. n.
 q̄ quātitas remouetur ab homine. quia remouetur ab
 animalī. ab hoc autez quia ab animato corpore. ab hoc
 vero quia a corpore. a corpore vero remouetur quia re
 mouetur a substantia. illa ergo media que cadunt ad p̄
 bandum affirmatiua cadunt ad probandum negati
 ua et adhuc plura. p̄ pauciora ḡ ē affirmatiua q̄ negatiua
 ḡ potior. ¶ Ceteris forte dubitaret aliqs. q̄ cū imite
 sint negatiue i eodē p̄dicamēto vtz vitatē hēat i negatiue

eiusdē pdicamēti q̄ p̄ illa eadē media ⁊ adhuc p̄ plura p̄bet negatiua q̄ affirmatiua. Dicendū q̄ negatiue in eodē pdicamēto sunt p̄t vna spēs remouet ab alia. vt si dicatur q̄ homo nō est leo. vel q̄ homo nō est ferrum vel q̄ aial nō ē lapis. oꝛ eis accipi ista fm̄ diuersas spēs vel sp̄alissimas vel subalternas. igitur iste due spēs vel imediate p̄tinetur sub eodē genere vt albedo ⁊ nigredo sub colore. tunc facient p̄pōnē negatiuā imediatā ⁊ indemonstrabilē. de talibus ḡ non ē questio. Si vero sūt sub eodē genere nō p̄ximo sed remoto vtputa q̄ hō nō est ferrū. illud idē dicemus de talibus duabus spēsbus. in eodē pdicamēto. quod diceremus de quibuslibet duabus alyis spēsbus in diuersis pdicamētis. nā homo ⁊ ferrū s̄ sint in eodē genere remoto. nō sunt autē in eodē genere p̄ximo. accipiemus ḡ q̄ lōginquas ⁊ q̄ remotius poterimus nō de inuicem pdicantis vt ex parte hominis accipiemus corpus aiatū. ⁊ ex parte ferri corpus iaiatū ⁊ erit idē iudiciū de istis duobus ḡnibus respectu hoīs ⁊ ferri quod eēt de duobus pdicamentis respectu duoꝛū aliquoꝝ exiūtū in illis pdicamētis. nā sicut dicimus q̄ linea remouet ab hoīe. q̄ pdicamētū quātītatis in quo est linea remouet a pdicamento substātie in quo est homo. sic dicemus q̄ homo remouet a ferro. q̄ corpus aiatū in quo est homo tanq̄ in suo genere remouet a corpore inaiato in quo est ferrū tanq̄ in suo genere. ⁊ sic hec negatiua mediata. hō nō est linea. reducitur ad imediatā reducendo tā hoīes q̄ lineā in suprema ḡnā q̄ sunt abinuicem diuersa. sic hanc negatiuā mediata. hō nō est ferrū. reducemus ad imediatā reducendo taz hō minē q̄ ferrū q̄ ad supiora genera possumus adinuicē dīa hec at nō sūt nec suba nec corpus. q̄ nec i suba nec i corpore differūt homo ⁊ ferrū. sed hō sunt aiatū ⁊ iaiatum. si ḡ fm̄ istā negatiuā mediata. homo nō est ferrū volumus accipere affirmatiuā q̄ magis mediata possimus accipiemus istā. homo ē corpus aiatū. v̄l istā. ferz ē corpus iaiatū. quo facto p̄ q̄ p̄ illa eadē media p̄ que reducitur homo in corpus aiatū p̄ illa eadē media ⁊ p̄ plura remouebit homo a ferro vel a corpore iaiato. vtputa si inter corpus aiatū ⁊ homiez sint duo media. v̄z. aial ⁊ rōnale aial. p̄ oīa ista media per q̄ reducitur homo in corpus aiatū remouebit a corpore iaiato ⁊ adhuc p̄ plura q̄ ⁊ ipm̄ corpus aiatū quod nō cadit mediū inter seip̄s ⁊ hoīem cadet mediū fm̄ remotionē inter corpus inaiatum ⁊ hoīem: hoc ē ergo quod ph̄us dicit q̄ alyis eisdeꝝ existētibus. i. ceteris paribus. i. si accipiat talis affirmatiua fm̄ q̄ cōpetit accepte negatiue. vel fm̄ q̄ debet accipi vt requirit accepta negatiua semper ex paucioribus est affirmatiua q̄ negatiua. posses enī tales accipere affirmatiuā ⁊ talē negatiuā q̄ p̄ plura eēt affirmatiua q̄ negatiua. sed si accipiat affirmatiua fm̄ q̄ requirit negatiua semper est ex paucioribus affirmatiua q̄ negatiua. ¶ Alterius forte dubitaret aliquis. vtrū sit ex p̄tibus affirmatiua q̄ negatiua. Dicendū q̄ illud quod est cā ⁊ ē p̄pter quid alterius est prius illo. si. n. homo remouet a q̄titate p̄ substātiā prius intelligit homo eē in substātiā q̄ remoueri a q̄titate. imo ip̄s eē i substātiā ē p̄pter qd ⁊ est cā quare remouetur a q̄titate. ph̄s ergo comparat negatiuā ad affirmatiuā eo mō quo in eodē pdicamento affirmatiua magis mediata comparat ad affirmatiuā minus mediata. vt sic bec. homo ē suba. que est magis mediata cōparatur ad hanc. aial ē suba. q̄ minus ē mediata. ita suo modo q̄tū ad p̄ns spectat hō nō est q̄titas que est negatiua cōparatur ad hanc. hō ē substātia. que est affirmatiua. nā sicut illa eadeꝝ media q̄

cadunt inter aial ⁊ substātiā cadunt inter hoīem ⁊ substātiā ⁊ adhuc plura. sic illa eadē media que cadūt i affirmatiua cadūt in negatiua ⁊ adhuc plura dū nō accipiatur affirmatiua fm̄ q̄ oꝛ accipi iuxta acceptā negatiuā: nā ad hāc negatiuā. hō nō est ferrū. non deberet accipi bec affirmatiua. hō est substātia. vel hō ē corpus. in quibus conuenit cū ferro. sed deberet accipi. homo est corpus aiatū. in quo differt a ferro. sic enī accipiendo affirmatiuā semper p̄ pla est negatiua q̄ affirmatiua. Rursus sicut q̄ aial sit suba ē prior q̄ q̄ homo sit suba. q̄ hō ē suba p̄ hoc q̄ aial ē suba. sic affirmatiua est prior q̄ negatiua. nā nō remouet hō p̄ subām a q̄titate nisi q̄ prius intelligit eē in suba q̄ remoueri a q̄titate. videt. n. ph̄s extra suū p̄positū p̄cessisse qm̄ ex duabus affirmatiuis. v̄z. ex a. in e. ⁊ in d. i. ex suba in hoīe ⁊ in aiali p̄ media eiusdē coordinatōis p̄bavit paucitatem ⁊ prioritatem vt q̄ p̄ pauciora ⁊ p̄ priora est d. in a. idest suba i aiali q̄ in e. idest in hoīe. cū nō ipse nō deberet hoc p̄bare de duabus affirmatiuis s̄ de affirmatiua ⁊ negatiua. cū d̄ s̄ sit p̄ncipalis intentio. sed vt patuit oīo est s̄le de duabus affirmatis in eodē pdicamento q̄r vna ē mediatioꝛ alia ⁊ de affirmatiua ⁊ negatiua dū tamē accipiat affirmatiua vt oꝛ accipi iuxta acceptā negatiuā. p̄ pauciora ḡ vt dicebat p̄ma sup̄pō ⁊ per p̄ora ⁊ notiora vt dicebat sc̄da ē affirmatiua q̄ negatiua. potior ḡ ⁊ dignior ē ista q̄ illa. ¶ Deinde cū dicit (Utreq̄ qdē igit) adducit sc̄dam rōnē. differt autē bec sc̄da rō a p̄ma. q̄ p̄ma arguit de paucitate s̄z numerū. ⁊ arguit de paucitate nō s̄z vnū ⁊ eūdē fillogisimū. nā in vno ⁊ eodē fillo sp̄ est vnū mediū. bec aut arguit in vno ⁊ eodē fillo. ⁊ arguit de paucitate non s̄z numerū. s̄z enī numez in vno ⁊ eodē fillogisimo tot sunt in affirmatiuo quot in negatiuo. s̄z in vno ⁊ eodem fillo s̄z q̄litate ⁊ formā plura sunt i negatiuo q̄ in affirmatiuo. nā in affirmatiuo non sunt nisi p̄positōes affirmatiue tr̄n. in negatiuo vero est vna p̄positio affirmatiua ⁊ alia negatiua. id ait q̄ (vtrēq̄ qdē igit). s̄. Demonstratioes tā affirmatiua. s̄. q̄ negatiua demonstrant p̄ tres terminos ⁊ p̄ duas p̄positōes. s̄z bec qdē d̄mōstratio affirmatiua (accipit aliqd esse). i. accipit solū p̄positōes affirmatiuas (illa vero). s̄. negatiua demonstratio accipit (aliqd esse ⁊ non esse). i. accipit affirmatiuā ⁊ negatiuā (p̄ plura itaqz) su. fm̄ qualitatem ⁊ formam est negatiua q̄ affirmatiua (q̄re dignior est) bec q̄ illa. ¶ Deinde cū dicit (Amplius qm̄) adducit ad hoc idē tertiam rōnē sup̄tā ex eo q̄ affirmatiua nō solū est ex paucioribus ⁊ quantū ad numerū ⁊ quantū ad formā. v̄z. quantū ad numez in diuersis fillis ⁊ quantū ad q̄litem ⁊ formā in eodē fillo. s̄z in affirmatiua est potior q̄ est maioris efficacie. id ait (Amplius) su. affirmatiua est potior q̄ negatiua (qm̄ oīū est) i libro p̄oz (ipole est fieri fillogisimū ex vtrāq̄ p̄positionū p̄natiua) ex puris enī negatiuis nihil sequitur vt in p̄tibus p̄batur (s̄z) su. in p̄natiuo fillo (vnā qdē) su. p̄positionem (oꝛ eē hō). s̄. negatiuā (alterā vero qm̄ aliqd est). i. affirmatiuā. tunc ḡ sic forme rō. affirmatiuus fillus nō idiget p̄positione negatiua. fillus at negatiuus nō p̄t facere sine p̄positōe affirmatiua. ḡ efficacior est ad p̄cludēdū affirmatiua q̄ negatiua. nā affirmatiua nō solū h̄z efficacā i fillogisimo affirmatiuo s̄z etiā in negatiuo. ⁊ q̄ efficacior est affirmatiua idē dignior. ¶ Deinde cuz dicit (Amplius iuxta) adducit ad hoc idē quartā rōnē. Circa qdē tria facit. q̄ primo adducit hō rōnē. z. eam applicat in terminis. tertio ex bis q̄ dixerat concludit intentum secunda ibi (Sit enim in nullo) tertia ibi (Si ḡ notius)

Posteriorum

Dicitur quod (amplius iuxta hoc). i. iuxta propositiones negativas (oportet accipere hoc). i. propositiones (predicativas. augmentate enim quidem demonstratione necesse est fieri plures) predicativas. i. affirmativas (predicativas quidem ipse est fieri plures in uno fillo. vna enim est). i. privatiua in o fillo privatio. su. origitur. ¶ Notandum autem vi rationis huius in hoc consistere quod affirmatiua sit potior quam negatiua. quia si augmentet demonstratio negatiua. i. si per illogice[m] premisse filli negatiui. nam hoc est augmentare sillogismum vel demonstrationem. per illogizare premisse eius. si ergo fiat per illogice[m] in sillogismo privatiuo in per illogice[m] dum plures accipientur affirmatiue quam negatiue. nam ad per illogice[m] dum affirmatiua accipientur ambe affirmatiue. sed ad per illogice[m] dum negatiua accipietur altera affirmatiua altera negatiua. plures ergo erunt ibi affirmatiue quam negatiue. in ipso ergo sillogismo negatiuo habet maior efficaciam propter affirmatiua quam negatiua. propositio ergo dignior. et si dignior est propter affirmatiua quam negatiua dignior est demonstratio affirmatiua que accipit omnes propositiones dignas. i. omnes affirmatiuas que sit demonstratio negatiua que accipit aliquam propositionem negatiua[m] et ita minus dignas. ¶ Dubitaret forte aliquis. quia videtur quod ista ratio quarta contradicat rationi prima. nam in ratione prima dicebatur quod que est ex paucioribus est dignior. ergo dignior est negatiua quam affirmatiua. si ergo in per illogice[m] dum plures accipiuntur affirmatiue quam negatiue videtur quod sit dignior negatiua. Dicendum quod propositio regrens pauciora media dignior est. quia est magis imediata et propeior principio. et ad hoc vadit ratio prima. quia ceteris paribus semper affirmatiua est immediatior quam negatiua. sed in media accepta quales debent accipi propositiones utrumque affirmatiue vel negatiue ad se non vadit ratio prima. sed ad hoc vadit hec ratio quarta. vnde equo ce loquitur de pluralitate hec ratio et illa. ratio enim prima ex paucitate medio[rum] arguit dignitatem affirmatiue. hec autem supposito numero medio[rum] ex pluralitate propositionum affirmatiuarum arguit efficaciam propositionis affirmatiue et ita dignitatem eius. nam ad sillogice[m] dum duas premissas est in fillo negatiuo si accipiendum nisi duo media vna ad per illogice[m] dum maiore. et alio ad per illogice[m] dum minore. in tali. n. per illogice[m] dum occurrit plures affirmatiue quam negatiue. quod non est nisi affirmatiua est efficacior et propeior dignior. ¶ Uterius forte dubitaret aliquis. quia videtur hec ratio quarta non differre a ratione tertia. nam utrumque arguit ex eo quod magis pluralificari affirmatiua et ex eo quod hec est efficacior quam negatiua. Dicendum quod hec ratio quarta addit supra rationem tertiam nam ratio tertia simpliciter arguit affirmatiua[m] efficacior est quod habet virtutem et efficaciam tam in affirmatiuo quam in negatiuo sillogismo. negatiua autem solus habet efficaciam in negatiuo sillogismo. sed hec ratio quarta plus arguit. probat enim quod in ipso sillogismo negatiuo quantum ad aliquid habet maiorem efficaciam affirmatiua quam negatiua ut quantum ad per illogice[m] dum eius. si enim aliquid haberet potentiam in duabus rebus esset potentius quam illud quod haberet potentiam in vna illarum tantum. et adhuc autem si respectu illius vnius rei in quibus habet efficaciam. sed illud quod habet potentiam in duobus haberet et potentiam in illa eadem rei qua habet efficaciam aliud maiorem efficaciam quam illud. pro fillez modum arguit probat de propositione affirmatiua et negatiua. ¶ Deinde cum dicit. (Sit enim in nullo.) quod dixerat declaratur in terminis dicentes (Sit. n. in nullo est. a. in quibus est. b.) i. hec sit maior sillogismi negatiui nullum. b. est. a. (i. c. autem omni sit. b.) i. hec sit minor. omne. c. est. b. (si itez est opus augere utrasque propositiones). i. si necesse est per illogicare utrumque istarum premissarum (inueniendum est medium huius quidem

a. b.) i. inueniendum est medium competens quod per illogice[m] a. b. que fuit maior. v. nullum. b. est. a. (sit o. tale medium. i. si. b. c. sit. e.) i. ad per illogice[m] dum. b. c. minore sit. e. medium. et subdit quod (e. quidem igitur manifestum est predicatum esse.) quod. quod medium per quod sillogice[m] b. c. minor affirmatiua erit in utraque premissarum affirmatiuarum. quia non sillogice[m] affirmatiua nisi per affirmatiuas (sed. d.) quod. fuit medium ad per illogice[m] dum (a. b.) que fuit negatiua vna propter omne ut minore[m] faciet affirmatiua. formabitur. n. sic sillogismus ad per illogice[m] dum minore. omne. e. est. b. omne. c. est. e. ergo omne. c. est. b. propter quod in per illogice[m] dum maioris erunt omnia affirmatiua. maior autem per illogice[m] dum sic. nullus. o. est. a. omne. b. est. d. ergo nullum. b. est. a. ideo quantum ad hoc subdit quod (si. d. de. b. quidem predicatiuum.) i. minor ad per illogice[m] dum maiore erit affirmatiua. (a. d. autem.) i. maior illius sillogismi (tanquam privatiuum). i. erit negatiua. et subdit (ponat. d. quidem enim de o. b.) i. d. p. d. cabit de omni. b. ista est minor (sed. a. in nullo o. e. d.) i. remouebitur ab omni. d. ista est maior (sic igitur vna est privatiua propositio que est a. d.) quod. quod in per illogice[m] dum maiore et minore alicuius sillogismi negatiui non accipimus nisi vna premissam negatiua[m] et tres premissas affirmatiuas ergo non solum absolute et simpliciter. sed et in ipso sillogismo negatiuo quantum ad per illogice[m] dum eius efficacior est affirmatiua quam negatiua. et subdit quod (ide est motus est et in alijs sillogismis) nam quecumque sillogismus est negatiuum si volumus ipsius per illogicare non accipiemus nisi vna premissam negatiuas et tres premissas affirmatiuas. ideo subdit quod (si. n. medium quidem predicatiuum terminorum in utraque o. e. predicatiuum.) i. affirmatiuum. quod. quod o. accipere medium quod in utraque premissa terminum affirmatiue. et subdit quod (privatiuum) at cum sint termini. i. ad per illogice[m] dum propeior hinc terminos eorum ceteros negatiue (alterum terminorum necesse est esse privatiuum) et alterum su. affirmatiuum. ita quod medium cum vno termino faciet premissam negatiua[m] et cum alio affirmatiua (que in h. b.) su. per illogice[m] dum quod per illogice[m] dum tam maior quam minor filli negatiui (vna propter). i. vna premissa (erit hec huius). i. erit negatiua (alio vero) premissa (predicatiue). i. affirmatiue su. erit. ¶ Deinde cum dicit (Si ergo notius) ex his que dixerat concludit conclusionem intentam. nam filius negatiuus per illogice[m] dum per multas propositiones affirmatiuas. sed sillogismus affirmatiuus non per illogice[m] dum per aliquas negatiuas. credibilior ergo et notior et nobilior et efficacior est affirmatiua quam negatiua. ideo ait. (Si ergo notius et credibilior est per quod demonstrat. demonstrat autem privatiua per predicatiua. predicatiua autem per illa.) i. per negatiua (non demonstrat. propter ergo et notior et credibilior erit utrumque predicatiua quam negatiua (cum sit melior) siue dignior. i. efficacior. ¶ Notandum autem quod cum dicit quod privatiua demonstrat per predicatiua potest referri vel ad propositionem vel ad demonstrationem. ipsa enim demonstratio negatiua siue ipse filius negatiuus siue debeatur demonstrari siue per illogice[m] dum premissa eius o. quod accipiat multas propositiones affirmatiuas. sed sillogismus affirmatiuus in per illogice[m] dum tione sua non accipit aliquam negatiua[m]. Vel potest quod dictum est referri ad ipsas propositiones. nam sillogismus negatiuus accipit duas premissas. vna affirmatiua. alia negatiua. affirmatiua autem non demonstrabit siue non per illogice[m] dum per aliquam negatiua[m]. negatiua autem demonstrabit et sillogice[m] dum per affirmatiua. potior ergo et efficacior est affirmatiua. ¶ Deinde cum dicit. (Amplius si principium) adducit quantum ad rationem dicentes. (Amplius si principium sillogismi est propter vna imediata. et est autem in demonstratiua affirmatiua. in privatiua autem negatiua.) quod. quod si principium demonstrationis demonstratiue. i. affirmatiue est principium propositio

ylis affirmatiua imediata. in puatiua autē demonstratōe est hō pncipiū ppō negatiua. qz ergo sic est (z ylis ppō affirmatiua ē potior negatiua). i. qz negatiua (z notior) notior qdē est affirmatiua (qz negatiua nota est p affirmatiua. z pōr est affirmatiua) su. qz negatiua (sicut pns enī ē eē qz nō eē. qre potius est pncipiū demonstratiue) .i. affirmatiue demonstratiōis (qz negatiue dignioribus aut pncipus vti dignior). q. d. q. q. vti dignioribus pncipus est dignior. z qz hō est affirmatiua. ideo ipsa dignior. ¶ Dubitaret forte aliqs qz videtur hec rō eē ea dē cum pcedentibus. v3. q. negatiua est minus nota qz affirmatiua. qz pbatur p affirmatiua. hoc etiā dicebant rōnes supiores. Dicēdum qz ista pōritas vel pōt accipi fm ordinē sillogisticū vel f3 apprehensionē intellectus. vtrōqz autē mō affirmatiua pcedit negatiua z est notior ipsa. nā semp in nō facere itelligitur facere. z oīno in negatione dictio. i. affirmatio vt dicitur in elenchis. nō enī possumus itelligere obliquū nisi p rectū. nec negationē nisi p affirmationē. est ergo intentio pbi qz fm apprehensionē itelleūs nostri ylis affirmatiua imediata que est pncipiū demonstratiōis affirmatiue est pōr z notior qz ppō imediata negatiua que est pncipiū demonstratiōis negatiue. z quantuz ad hoc vadit hec rō quita. Rursus si ista nostra apprehensio explicet p fillz apparebit qz negatiua pbabitur per affirmatiua z nō ecōuerso. ergo affirmatiua pōr z notior. z quātū ad hoc vadit qd supius dicebat. quō autē rōnes aūdicte differant manifestū est p iā dicta. ¶ Ulterius dubitaret forte aliqs quō esse sit prius qz nō eē. Dicendū qz iuxta regulā pbi datā i nono metaphisice de actu z potentia. possumus similt dicere de eē z de nō eē. nā i eodē gnabili z corruptibili potētia pcedit actū. vt pns fuit for. in potentia qz eēt i actu. simplr tamen actus pcedit potētia. nā cū potentia nō re ducat in actū nisi p actū si actus non pcederet simplr potētia entia possent eē si nihil actu eēt. qd ē absurdū dicere. sic dicemus de eē z de nō esse. nā i eodē gnabili z corruptibili nō esse pcedit eē simplr tū eē pcedit non eē ¶ Deide cū dicit (Adhuc pncipalior) adducit sexta z vltimā rōnez dicens (Adhuc pncipalior est) su. affirmatiua qz negatiua. quod p3. nā (sine enī demonstratiua). i. sine affirmatiua (nō est puatiua) f3 ecōuerso pōt eē. depēdet ergo puatiua ab affirmatiua non ecōuerso. est ergo affirmatiua pncipalior z per pns potior. ¶ Dubitaret forte aliqs. qz vī qz hec rō sexta. sit eadē cū rōne tertia. nā i rōne tertia dicebat qz fillus puatiuus accipit ppositiōnē affirmatiua. z hic dicitur qz non est puatiua sine affirmatiua. idē ergo dicit hic z ibi. Dicēdū qz aliud est eē efficacius z aliud est eē pncipalius. nā efficacius ē qd plus agit. pncipalius autē est sine quo aliud non agit. z vtrūqz bz ppositio affirmatiua. nā plus agit qz negatiua z sine ea nihil facit negatiua. quare si aliquo mō sūt eadē verba i hac ratione sexta z i tertia. nō tamen sunt ppter idē iducta. nā tertia ratio innitit huic excellentie qz affirmatiua plus facit z est efficacior z eius actio ad plura se extendit. hec autē vltima ratio magis innitit huic excellentie qz affirmatiua est pncipalior. qz sine ea negatiua nihil potest facere.

¶ Quod quidez cathegorica.

¶ Post qz pbs pbauit qz demfatio ylis sit potior particulari. z qz affirmatiua sit potior negatiua. In pte ista vt dicebat declarat qz oñsua sit potior ducēte ad ipole. Demfatio autē oñsua duplex est. qdā affirmatiua qdāz negatiua. ideo duo facit. qz pmo oñdit qz de-

mōstratio oñsua negatiua sit potior ducēte ad ipole. z ex hoc concludit qz affirmatiua sit potior ducēte ad ipole. nā si affirmatiua oñsua est potior negatiua oñsua. negatiua autē oñsua est potior ducēte ad ipole pns est qz z ipsa affirmatiua sit potior ducēte ad ipole. scda ibi circa finē lectōis (Quare hac qdē) Circa pnum tria facit. qz pmo pponit qd itendit. z pmittit qdā necaria ad ppositū. 3. ex his q dixerat cludit intentū. scda ibi (Oportet autē scire) tertia ibi (Si igit ex notioribus) Dicit ergo (qz qdem cathegorica puatiua). i. demfatio oñsua puatiua (sit dignior ducēte ad ipole manifestū est) su. ex dicēdis. ¶ Notādū autē quodā exponere sic textū hūc vt hicitēdit pbs pbare qz demfatio affirmatiua oñsua sit dignior ducēte ad ipole. vñ sic exponūt lram qz qdē demfatio cathegorica. i. affirmatiua sit dignior puatiua. q. d. q. cū sit ita qz demfatio cathegorica. i. affirmatiua sit dignior puatiua ex hoc manifestū est ad ipole ducēte su. qz sit dignior affirmatiua. f3 circa finē lectōis hoc idē dī. vnde videt eē qdam iutulis receptio. ipse etiā textus sequēs magis psonat expōnī pme. ¶ Notādum etiā qz lra quā exponit Auer. comē. plane oñdit qz hec lra. v3. cathegorica puatiua d3 exponi pro ostēsiua puatiua. nā vbi nos hēmus cathegorica puatiua. lra quā exponit Auer. bz fillus rectus negatiuus. constat autē qz demfatio recta est demfatio oñsua. ad iposibile aut nō est demfatio recta. f3 curua z reflexa. nam semp in omni tali demfatiōe ex opposito pconis sit reflexio ad oñdēdū oppositū alicuius pmissaz. qz si dicatur qz nostra trāslatio bz cathegorica. z alia trāslatio bz affirmatiua dici debet qz hoc fuit culpa trāslatoris. nā pbs demfationē demfatiua aliqñ appellat cathegorica siue affirmatiua. aliqñ oñsua. trāslator cū deberet trāfferre oñsua trāslulit cathegorica. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtz sit vera hec pna qz pones circa finē lectōis. vel fm quodā posita est nūc. v3. qz si demfatio affirmatiua sit potior negatiua qz sit potior ducēte ad impole. Dicēdū qz hec pna vera est duplr. pmo qdem qz oīs demfatio ad ipole aliquo mō est demonstratio negatiua vel ipsā pponēdo vel ipsam ex datis ab aduersario assumēdo. vt si vellē pbare qz nullū. b. est. a. demfatione ducēte ad ipole vterer pponē negatiua ipsam pponēdo. si vero vellē pbare p talē demfationem pstrariā pponis assumptē. v3. omne. b. est. a. vterer ppositione negatiua data ab aduersario. v3. nullū. b. est. a. demonstratio ergo ad impole nunqz est immunis a negatione. si ergo demfatio affirmatiua est potior negatiua z ducēs ad ipole nō est oīno immunis a negatiōe pns est qz affirmatiua sit potior sic ducēte. z hoc idē p3 ex dicēdis. pbabit. n. i lectōe pnti qz demfatio oñsua puatiua sit potior ducēte ad impole. si ergo dicitis affirmatiua est potior negatiua z ex dicēdis negatiua est potior ducēte pns est qz affirmatiua sit potior ducēte. qz quicquid est potius vel dignius digniori est dignius minus digno. ¶ Deide cū dicit. (Oportet autē scire) pmittit qdā necaria ad ppositū. Circa qd duo facit. qz pmo facit qd dictū est. z circa ea que dixerat mo uet quandā canillationez z soluit. ibi (Nō enī si igit) Circa pnum quatuor facit f3 qz qtuor necessaria ad ppositū pmittit. nā pmo declarat quō habeat fieri demonstratio ostēsiua negatiua. z quō habeat fieri ducens ad ipole. 3. dat dīaz iter vtrāqz demfationē. 4. ex differentia data oñdit demfationē oñsua pcedere ex pōribus z notioribus. secūda ibi (Qd vero ad iposibile) tertia ibi (termini qdem igit) quarta ibi (Nō autē

Posteriorum

prior) Dicit ergo (Oportet autē scire que sit dila ipsaz) .q.d. q̄ p̄mo p̄posuit banc veritatez q̄ dem̄stratio cathegorica. i. oñsiua p̄uatiua sit dignior ducente ad impole quod vt appareat o3 scire q̄ sit d̄ria ip̄a iter p̄uatiuam oñsiuā 7 ducentem ad ipole. et p̄mo describit qualiter habeat fieri ostensiuā p̄uatiua dicens (sit igitur. a. in nullo. b.) hec est maior. nullū. b. est. a. (in. c. autēz omni b.) hec est minor. omne. c. est. b. (necesse est ergo i nullo c. eē. a.) hec est cōclusio. nullū. c. est. a. 7 subdit q̄ (sic qui dē igit̄ acceptis) su. p̄missis (erit demōstratio p̄uatiua 7 demonstratiua). i. ostensiuā (qm̄. a. in. c. nō erit). q. d. q̄ hoc mō ordinādo sil̄m̄ cludif p̄ demōstrationē ostensiuā negatiuā. nullū. c. est. a. ¶ Deinde cū dicit (Que vō ad impole) oñdit quōd hēat fieri dem̄stratio ad ip̄osibile dicēs (Que vero ad ipole sic se h̄z vt si opus est demonstare) su. p̄ demōstrationē ad ipole (q̄. a. in. b. non sit accipiēdū i affirmatiuā a. i. b. eē) ista erit maior. oē. b. est. a. (7. b. i. c.) ista est minor. omne. b. est. c. (quare accidit a. i. c. esse. h̄ aut sit notū 7 certū q̄ ip̄osibile est esse) semper enī demōstratio ad ipole cōcludit cōclusionem manifeste falsā. ex cōclusionē manifeste falsa p̄bat oppo/ sitū p̄missē eē v̄z. vtputa si magis est notūz q̄ albedo nō sit nigredo q̄ nō sit color 7 gregatiuus si vellet p̄bare q̄ albedo nō sit color cōgregatiuus vel cōuersio. i. q̄ color 7 gregatiuus non sit albedo q̄reref ab aduersario vtz. b. sit. a. vel nō. i. color 7 gregatiuus sit albedo vel non. qd̄ si p̄cederet h̄ref itētū. qd̄ si negaret diceret da oppositū. accipiet ergo opposita. v3. color 7 gregatiuus est albedo. accipiet ergo alius terminus. c. i. nigredo 7 arguet sic. omne. b. est. a. i. ois color 7 gregatiuus est albedo. omne. c. ē. b. i. ois nigredo ē color 7 gregatiuus. ergo omne. c. est. a. i. ois nigredo est albedo. hoc aut est falsūz 7 ipole. ergo 7 illud ex quo sequitur. v3. q̄. b. sit. a. i. color 7 gregatiuus sit albedo. ¶ Dubitaret forte aliq̄. vtz semp̄ sil̄m̄ ad ipole debeat h̄ref cōclonē manifeste falsā. Dicēdū q̄ sicut nō p̄cedēt v̄z o3 illud v̄z declarare p̄ aliqd̄ verius. p̄pter qd̄ p̄missē debēt eē veriores cōclonē. sic si aliq̄ p̄cedat falsū o3 q̄ ipugnet ducentdo ip̄z ad aliqd̄ falsius. 7 q̄ i demōstratione ad impole semp̄ ex falsitate cōclusionis p̄bat eē falsitas i aliqua p̄missaz o3 semp̄ i omni tali demōstratōe q̄ conclusio falsior sit q̄ p̄missa. ideo dicit i textu q̄. a. eē in. c. i. q̄ cōclusum sit notū 7 certum esse ipole. ¶ Deinde cum dicit. (Termini qd̄) dat differētiā 7 ueniētiā inter v̄trāq̄ demōstrationē. d. q̄ (termini qd̄ igit̄ sil̄m̄ ordinantur). i. demōstratio oñsiua 7 ad ipole i hoc ueniūt q̄ v̄tro/ biq̄ termini ordinantur sil̄m̄. i. ordinantur debite fm̄ modū 7 figuraz sillogistica. 7 subdit q̄ (differt i quo qualis sit notior p̄uatiua p̄positio vtz igit̄ que. a. b. nō iest). i. vtz maior negat̄ (aut nō est. a. in. c.). i. conclusio. q. d. q̄ i hoc differt sil̄m̄ oñsiuus a sillogismo ad ip̄osibile. qz i vno accipit notior q̄. a. nō sit i. b. i. p̄missa. i. alio accipit q̄. a. nō sit i. c. i. cōclusio. ideo ait (cū igit̄ cōclusio notior est qm̄ nō est sit demōstratio q̄ est ad ip̄osibile. cū aut i sillogismo) sup. sit notior. i. cū sit notior p̄missa q̄ est (in sillogismo demōstratiua). i. ostēsiua est. f. demōstratio. ¶ Notādum aut q̄ vt patere pōt ex terminis p̄signatis. vtputa si magis sit notū q̄ nigredo nō sit albedo q̄ q̄ color cōgregatiuus non sit albedo. sigs vellet p̄bare q̄ color cōgregatiuus non sit albedo posset hoc p̄bare oñsiue 7 ad ipole. sed p̄bādo ostensiuē acciperet p̄missam notiorē i veritate. p̄bādo ad ip̄osibile cōcluderet cōclusionē notiorē i falsitate. Argueret enī ostensiuē sic. nullū. b. est. a. i. nulla nigredo est albedo. omne. c. est

b. i. ois color cōgregatiuus est nigredo. ergo nullū. c. est a. i. nullus color cōgregatiuus est albedo. hec qd̄ p̄cedit ex notiozibus. qz vt supponebat notius est. b. nō eē a. i. nigredinē non eē albedinem q̄. c. non eē. a. i. colorēz congregatiuum non esse albedinēz. demōstratio aut ad ipole ecōtrario faceret. ex. c. enī nō esse. a. i. ex cōclusiōe p̄baret. b. nō esse. i. p̄missā. q̄tū ergo ad p̄missas p̄cedit demōstratio ad ipole ex minus notis. in dem̄stratiōe enī ad ip̄osibile est aliqua p̄missaz minus nota in falsitate 7 opposita eius minus nota in veritate. cōclusio aut se h̄z econuerso. ¶ Deinde cū dicit (Natura aut) Ex diff̄ferentia data oñdit demōstrationē ostensiuā eē ex p̄obus 7 notiozibus. nā si demōstratio oñsiua accipit notiozē p̄missā cōcludit notiozē cōclusionē oñsiua est ex notiozibus. non aut illa q̄ est ad ipole. 7 ex hoc sequitur q̄ oñsiua teneat ordinē naturalē. est enī nāle q̄ p̄missē sint notiores cōclusionē. ad ipole aut teneat ordinē quasi contra naturā. iō ait q̄ (nā aut p̄oz qd̄ est q̄. a. in. b. nō sit q̄. a. i. c.) nō eē. q̄ si dicat. q̄ nāliter p̄missa d̄z eē notioz cōclonē. 7 hoc facit demōstratio oñsiua q̄. f. accipit. a. nō eē i. b. i. p̄missā notiozē q̄. a. nō eē i. c. i. cōclusionē. vnde subdit q̄ (p̄ora aut) 7 notioza (sunt cōclusiōe ex q̄bus est cōclō) su. ostensiuā. 7 subdit q̄ (est autē q̄ sit. a. qd̄ in. c. non eē conclusio. a. autem in b.) scilicet non esse (ex quibus est cōclusio). i. ex p̄missa. tunc ergo est sup̄plenda ratio q̄ cū ostēsiū sit supra q̄ demōstratio oñsiua negatiua accipit b. nō eē a. notius q̄. c. nō eē. a. p̄z q̄ talis demōstratio notioz accipit p̄missas 7 ex notiozibus. ¶ Deinde cū dicit (Nō enī) remouet circa p̄acta quādā cauillationē. Circa quod duo facit. qz primo ponit cauillationē. 2. eā remouet. ibi (sed hoc qd̄) Posset enī q̄s cauillare circa p̄tacta. d. q̄ cū in demōstratiōe ad ip̄osibile ex falsitate cōclusionis arguat falsitas alicuius p̄missaz. vel ex non eē cōclusionē arguat nō eē p̄missā q̄ talis dem̄stratio p̄cedit ex p̄obus 7 ex notiozibus. nā facto sillogismo i regressū qm̄ ex nō eē cōclusionē p̄tingit nō eē p̄missā i tali regressu diceret aduersarius ip̄z nō eē cōclusionē se h̄z sicut p̄missa 7 ipsa iterēptio p̄missē se h̄z vt cōclusio 7 qz vt dcm̄ ē i tali sillo iterēptio cōclonē ē notioz q̄ iterem p̄tio p̄missē. iō i ip̄o regressu p̄missa ē notioz. hanc ergo cauillationē remouēs ait q̄ (nō. n. si p̄tigit aliqd̄ remoueri). i. iterimi vt h̄z alia trāslatio. hec aut q̄ iterimē. f. (ē cōclō. illa aut sūt) su. p̄missē (ex q̄bus est) su. talis iterem p̄tio. tūc ergo est sup̄plēda rō q̄ cū ex iterēptioe cōclusionis iterimā p̄missā iterēptio cōclonē se h̄bit sicut p̄missa. i. hoc ergo stat tota cauillatio q̄ qz ex iterēptioe cōclusionis arguat iterem p̄tio p̄missē. videt̄ ex hoc q̄ possumus dicere q̄ interem p̄tio p̄missē sit conclusio. 7 interem p̄tio cōclusionis sit p̄missa. 7 videt̄ ex hoc etiam q̄ possumus vltierius arguere q̄ demōstratio ad ip̄osibile accipiat notiozēs p̄missas. ¶ Deinde cū dicit (Sed hoc qd̄) remouet hāc cauillationē. d. (sed hoc qd̄) sup. est illud (ex quo ē sillogismus qd̄ vtq̄ sic se h̄z qm̄ aut totū ad p̄rem. aut se h̄z sicut ps ad totū. sed q̄ sunt. a. c. 7. a. b. p̄positōes). i. cōclusio 7 p̄missa siue iterēptio cōclusionis 7 iterēptio p̄missē (nō at sic se h̄nt adinuicē) sup̄plēdū est ergo h̄z dcm̄ q̄ qz i regressu cū ex iterēptioe cōclusionis iterimā p̄missa non reseruat forma sillogistica. iō si possumus dicere ex hoc q̄ demōstratio ad ipole sit sillogismus ex notiozibus. ¶ Dubitaret forte aliq̄ quō illō ex quo est sillogismus se h̄z sicut ps ad totū. aut sicut totū ad partē. Dicendū q̄ illud ex quo est sillogismus p̄prie est medius. terminus. medius aut terminus se h̄z ad extremitates vel sic

ps ad totū. vel sicut totū ad pte. nam in secunda figura medius terminus i vtraq; ppōne sic se h3 sicut totum ad pte qz in vtraq; pdicat. in tertia aut in vtraq; ppositiōe se h3 sicut ps ad totū qz in vtraq; subicit. in pma vero medius terminus se h3 in maiori sicut ps ad totū quia ibi subicitur. in minori aut sicut totū ad partem qz ibi pdicat. est ergo intentio pbi dicere q illud ex quo est fillus. i. ex quo iferf aliqd sillogistice o3 q se habeat sicut totū ad partē. vel sicut pars ad totū. i. op3 q sit o3 dinatū debite fm modum 7 figurā sillogistica. hoc aut mō nō se hnt. a. c. 7. a. b. i. c. d. 7 pmissa i demōstratione ad ipole. cū. n. i. tali demōstratione ex iterēptōe. a. c. i. con clusionis regredimur ad iterimēdū. a. b. i. pmissa. i. tali enim regressu nō seruat illa pportio totius ad partem vel ecōuerso. i. nō reseruat ibi debitus ordo sillogisti cus. sic eni regredi nō est sillogicare. 7 qz nō reseruat debitus ordo sillogisticus. nō possumus dicere q i tali regressu ipsa cōclusio vel iteremptio eius sic se hēat sic pmissa. 7 id qd iterimif se habeat sicut cōclusio. nec pos sumus vltius ex hoc dicere q talis demōstratio ppter h3 regressū pcedat ex pōribus vel ex notioribus. ¶ De inde cū dicit (Si igitur ex notioribus) postq; pbs decla raut quō habeat fieri demōstratio ostēnsua puatiua et quō h3 fieri demōstratio ad ipole 7 dedit differētiam iter vtraq; demōstrationē 7 ex differētia data o3 pces sum i demōstratōe ostēnsua eē naturalē 7 eē ex pōribus 7 ex notioribus. ¶ In ista parte ex oibus his dictis ifert cō clusionē intentā. v3. q demōstratio ostēnsua puatiua sit potior. qz pcedit ex pōribus 7 notioribus q; ducens ad ipole que pcedit ex posterioribus. ideo ait (Si igit ex notioribus 7 credibilioribus dignior est). i. demōstratio (sunt aut vtraq;) demōstratōes (credibiles ex non eē) .i. vtraq; demōstratio tā ostēnsua puatiua q; ducens ad ipof sibile facit fidē p non eē aliter tamen 7 aliter. ideo sub/ dit q (hec qdē). i. ostēnsua puatiua (ex pōri). i. facit fides ex nō eē pōri. i. ex pmissa negatiua pōri (illa vero que ē ad ipole ex posteriori). i. facit fidē 7 est credibile ex nō eē posteriori. i. ex iterēptōe cōclusionis. 7 qz sic est (vtraq; puatiua demōstratio). i. ostēnsua (erit simplr potior ea). i. q; illa q est ad ipole. ¶ Dubitaret forte aliqs. qz videtur q vtraq; demōstratio tam ostēnsua negatiua q; ducens ad ipole sit ex nō eē pōri. nam ostēnsua ē ex nō eē pōri. qz ibi pmissa negatiua ex qua iferf cōclusio negatiua est notior 7 p pns dignior 7 pōr cognitōe. qz de tali pōri tate hic loquimur. sic etiā 7 i demōstratōe ad ipole credibili tas ē ex nō eē pōri nō ex nō eē posteriori vt dicit auctor i lra. nā credibilitas i tali demōstratōe est ex non eē cōclō nis. s3 stat i tali demōstratōe nō eē cōclōne est notius. 7 si est notius est pns. ergo credibilitas ibi est ex nō eē pōri Dicēdū q duplr est pns q; tū ad pns spectat. v3. fm ve ritate 7 fm ordinē sillogisticū. s3 veritate enim si bona sit demōstratio ad ipole semp ex pōri nō eē pbatur nō eē posteriori. vt ex nō eē cōclōnis qd debet eē magis notus 7 pns cognitōe pbatur nō esse alicuius pmissaz. quod debet esse minus 7 posteriori cognitōe s3 demōstratio ad ipossibile pcedat hoc mō ex pōri nō esse. tñ fm ordi nem sillogisticū pcedit ex posteriori. qz ex nō esse cōclusio nis q fm ordinem sillogisticū est posterior pbatur aliq; pmissaz nō esse q fm talē ordinē est pōr. 7 hoc differt a de mōstratōe ostēnsua. qz puertit ordinem sillogisticū. nec tenet ordinē nālem. nā. n. silli hoc regrit q pmissa sint notiores cōclōne nō ecōuerso. ¶ Alterius forte dubita ret aliqs. qz videtur fallū q vtraq; v3 tā demōstratio puatiua ostēnsua q; ducens ad ipossibile qlibet sit

credibilis ex nō esse. de negatiua enim ostēnsua verū est qz nō eē qd accipit in pmissis. i. ex negatiōe alicuius pmissaz fit fides q nō fit cōclusio. vel fides de cōclōne negatiua. imo aliqn sit fides ex affirmatiua. nāz sic cū de/ bet per impossibile probari negatiua vera cōcluditur affirmatiua falsa. 7 tunc ex nō eē fit fides. qz oppositū cō clusionis est nō esse. s3 si debeat pbari affirmatiua vera p ipole o3 q cōcludat negatiua falsa. tunc ergo nō fiet fi des ex negatione sed ex affirmatione. nāz in sillogismo ad ipole sp sit fides ex opposito cōclusionis. oppositū at cōclusionis negatiue est affirmatio. fiet ergo tē fides ex affirmatione 7 ex eē. nō ex nō eē. Dicēdū q sillogismus ad ipossibile sp facit fidē ex nō eē. qz sp facit fidē iterimē do cōclusionē. iterimere aut cōclusionē est cōclusionē nō eē. istud tñ nō eē aliquādo equipollet affirmationi. qz si cōclusio sit negatiua facit fidē ex nō eē cōclusionē quod equipollet affirmatiōi qz nō eē negatiōe est eē affirma tiōne. p3 ergo quō demōstratio ad ipossibile sp facit fidē ex nō eē. Vel possumus alr soluere q rō pbi q ostēnsua sit potior ducente ad ipossibile nō fundat sup eē. s3 fun dat sup hoc q ostēnsua accipit pmissas pōres 7 notiores. ad ipossibile accipit cōclusiones notiores. in tali eni sillo gismo semp cōclō debet esse notior in falsitate. 7 opposi tū eius ex quo pbatur oppositū alicuius ex pmissis o3 esse notius i veritate. hoc aut o3 esse cōclō in oi demōstratio ne ad ipossibile. ppter qd ois demōstratio ad ipossibile h3 quendā defectū. qz ibi est pcessus quodā mō contra naturā sillogismi demōstratiui. cuius natura est accipere pmissas notiores. q q pbs ait q vtraq; demōstratōes tam ostēnsua puatiua q; ducens ad ipole sunt credibiliores 7 faciūt fidē ex nō eē. pōt dici q vt patuit nūq; demōstratio ducēs ad ipole ē immunis a negatiōe. 7 qz nūq; ē immunis a negōne dī sp facere fidē ex nō eē. ¶ Deinde cū dicit. (Qua re hac qdē) qz pbatur est q negatiua ostēnsua est potior ea q est ad ipossibile. ideo ex hoc. vt dicebatur. cōcludit q affirmatiua sit potior. id ait (Quare pdicatiua). i. af firmatiua (hac). i. negatiua (dignior) sup. est. 7 qz sic est (manifestū est q) pdicatiua cum sit dignior q; negatiua (q est 7 potior). i. dignior (ea). i. q; illa (q est ad ipole) di gnitas. n. digniore vt sup dicebat ē dignius minus digno.

¶ Scientia autem certior 7c.

¶ In toto aut isto libro posterior traditur ars quō cōtingat scire p demōstrationes. vnde oia q dicunt tā in primo q; in secundo ad hoc referenda sunt. fm at hoc totus iste liber pms diuidebatur in pres duas. qz in pma agebatur de demōstratione fm se. in secūda vō de demōstratōe put vna demōstratio cōparatur ad aliam. 7 sic duplr possumus loq de demōstratione. sic dupliciter possumus loqui de ipso scire. nā de ipso scire possumus loqui simpliciter put accipitur simpliciter. v3. q scire est causā cognoscere. et quoniā illius est causa 7 q non cōtingit aliter se habere. 7 sic loq vel sic considerare de scire ptinet ad pma partem huius libri pmi. vbi agitur de demōstratōe fm se. Secundo mō possumus loq de scire cōparatiue videlicet put vnū scire cōparatur ad aliud scire vel put vniuersaliter scire cōparatur ad opi nari 7 ad alios habitus cognitionis. sic ergo possumus hāc partē ad pcedentē continuare videlicet q postq; pbs determinauit de scire simpliciter 7 de demōstra tione fm se. 7 etiam determinauit de demōstratione cōparatiue cōparādo vnā demōstrationem ad aliā. In parte ista determinat de scire cōparatiue comparādo vnū scire ad aliū scire 7 cōparādo ad opinari 7 ad alios

Posteriorum

habitus cognitiuos. duo ergo facit. qz primo cōparat vñū scire ad aliud. z. cōparat scire ad opinari z ad alios habitus cognitiuos. ibi (scibile autēz z scientia differunt ab opinari). Circa p̄mū duo facit. qz p̄mo p̄parat scire ad scire ostendens q̄ scientia sit certior z que minus certa. scūdo p̄parat ipsū scire siue ipsā sciam ad suū subm z ad sua p̄ncipia a q̄bus h̄z diuersitates z vnitatem. ibi (vna autē scientia est) Circa p̄mū tria facit s̄z qz tripl̄r ostēdit vñā sciaz eē alia certiorē. scōa ibi (z que nō est de subiecto) tertia ibi (z q̄ est ex minoribus) Dicit ergo qz (scientia autē est certior z p̄or q̄ est eadē ipsius qz z p̄pter qd. s̄z nō ipsius qz extra eā que est p̄pter qd.) q. d. qz scia illa que simul vna z eadē ex̄ns p̄siderat qz z p̄pter qd ē p̄or z certior. s̄z nō est potior z certior illa q̄ est ipsius qz extra z separatim a p̄pter qd. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō scia aliqua sit ipsius qz tñ aliqua ipsius qz z p̄pter qd. Dicēdū qz scire qz est tripl̄r. vel p̄ causā remotā. vel p̄ effectum remotū. vel p̄ effectum quēcūqz. Scire autē p̄pter qd est scire p̄ causā p̄uertibile z adequatā. ille autē q̄ nouit causā p̄uertibile z adequatā sciēs. p̄pter qd de facili p̄t scire ip̄m qz. ideo talis dicit scire vtrunqz. s̄z sciens p̄ causā remotā sciens sic qz nō de facili scit. p̄pter qd. i. causā p̄ximā z adequatā. talis autē dicit scire qz. separatiz a p̄pter qd. sciēs etiā p̄ effectū siue p̄ximū siue remotū nō statim scit p̄pter qd. licz forte admiret̄ vt sciat. nā ex ammirari ceperunt p̄bi philosophari. vt dicit in primo metaphisice. sic ergo facile est exponere l̄ram p̄bi. nā sciētia acq̄sita p̄ causā adequatā dicētē p̄pter qd est multo certior z p̄or q̄ acq̄sita p̄ causā remotā z p̄ effectus q̄ sūt dem̄stratōes qz. Alio modo p̄t expo ni littera p̄bi z forte magis p̄m intentionem p̄bi vt dicatur scientia cōsiderans simul propter quid z quia est scientia subalternans. scientia autem cōsiderans quia extra separatim a p̄pter quid dicatur sciētia subalternata. qd nō sic intelligēdum est qz scientia subalternās p̄sideret oīa qz. de q̄bus p̄siderat p̄pter qd. nā vt supra dicebat̄ multotiens aliq̄e scie. p̄pter altitudinē scientes ipsū p̄pter qd nesciunt ipsū qz. non de oibus ergo de q̄bus sciunt p̄pter qd sciunt qz sed e conuerso de oibus de q̄bus sciunt qz sciunt p̄pter qd. de nullo enī p̄siderat geometra qz de quo nesciat p̄pter qd nisi sit p̄ se notum vt valde p̄ximū ei quod est p̄ se notū. scia ergo subalternās z si p̄m qz huius cōsiderat p̄pter qd sepatū a qz. nun q̄ tamen cōsiderat qz separatū a p̄pter qd. nā scientia subalternans s̄z qz huius de nullo scit qz de quo nesciat p̄pter qd. s̄z scientia subalternata cōsiderat qz separatū a p̄pter qd. vt p̄spectiuus s̄z qz huius de multis scit qz. de q̄bus nescit p̄pter quid. s̄z supponit illa a geometra tanq̄ a superiori artifice. diximus autē qz scia subalternās p̄m qz huius nihil supponit de quo nesciat reddere causā nisi illud sit p̄ se notū vel p̄p̄quū. nam geometra supponit qz s̄z de puncto ad punctū rectā lineā ducere. p̄bat̄ tñ hoc ī sexto p̄bificoz. vbi ostendit qz iter q̄libet duo p̄ucta cadit linea media. s̄z hoc n̄ accipit geometra vt subalternās. sed vt depēdēs ab alia scia. scia ergo vt subalternans z vt nō dependens de nullo cōsiderat qz de quo nō cōsiderat p̄pter qd. ¶ Vel possumus dicere qz hoc est valde p̄pinquū ei quod est q̄si p̄ se notū. z ideo despicit geometra sup hoc demōstrationem adducere. possumus etiā z tertio r̄ndere qz de paucis vel de vno aliquo particulari nō est curandū. quādo ergo dicit qz illa scia est minus certa q̄ p̄siderat qz separatū a p̄pter qd intelligēdum est q̄nī pluribus z ī multis ita se h̄z. sed quādo ī aliqua vna p̄positōe ita se habet nō est multū

curandum. Est ergo intentio philosophi qz scia subalternans est certior eo qz nō p̄siderat qz separatū a p̄pter qd. i. nō p̄siderat qz. qd nesciat resolvere in p̄p̄qd. z ī causam. scia autē subalternata est minus certa. qz cōsiderat qz separatū a p̄pter qd. i. cōsiderat qz. qd p̄m qz huius nescit resolvere in p̄pter qd. ¶ Deinde cum dicit. (Et que nō est de subiecto) ponit scōam cōparationem vel dat scōm documentū ad cognoscēdū scientiam certiorē dicens (Et que nō est de subiecto) si. sensibili. i. sciētia que est magis abstracta z minus materialis est si. p̄or z certior illa. i. q̄ illa (que est de subiecto). i. sensibili. i. q̄ illa que est minus abstracta que est magis de subiecto sensibili (vt arismetica que ē de numero simpliciter est certior. qz est magi abstracta q̄s (armonica) i. q̄ musica que est de numero p̄tracto ad aliqd sensibile z relato ad sonū. ¶ Dubitaret forte aliqs. qz videtur istud documētū eē idē cū p̄mo. nā arismetica z armonica sic se habēt qz vna est subalternās. alia subalternata. vna dicit p̄pter qd. z alia qz. Dicēdū qz hoc z^m documētū est aliud a p̄mo. p̄mū. n. documētū inicit̄ huic veritati qz causa est certior effectū. nam effectus nō est notus simpliciter nisi p̄ causam. z p̄pter qd vñū qd̄qz z illud magis. erit ergo causa simpliciter notior z certior effectū. z qz scia dices p̄pter qd p̄siderat cām. dices qz p̄siderat effectū. cōns est qz scia p̄pter qd certior sit scia qz. Doc autē z^m documētum inicit̄ huic veritati qz forma p̄ se loquēdo est notior q̄ materia. nā materia non cognoscit nisi p̄ analogiā ad formā. z qz scia magis abstracta est scia magis formalis. minus abstracta est magis mālis. cōns est qz scia que est minus de subiecto sensibili tanquā magis abstracta z formalior sit certior q̄ scia magis de subiecto sensibili q̄ est mālior. differunt ergo hec duo documēta formalr. p̄nt tñ eē in codē subiecto. vt illa eadēz scia q̄ est de subiecto magis sensibili z est magis mālis p̄t p̄siderare qz z esse subalternata. z illa que est de minus subiecto sensibili. z q̄ est magis formalis p̄t cōsiderare p̄pter qd z eē subalternās. z p̄t p̄tergere qz hoc scōm documētū non concurrat cuz p̄mo. nā cū tres sint mōi cēntialis p̄bie p̄hycus mathematicus z diuinus. mathematica que est de subo magi abstracto. vtputa geometria q̄ est certior q̄ nālis scia q̄ est de subo magis sensibili. nec tñ propter hoc naturalis p̄bia subalternat̄ geometrie. ista ergo duo documēta nō sunt vñū z idē. ¶ Deinde cū dicit (Et que est ex minoribus) dat tertiū documētū dices (Et) scia (q̄ est ex minoribus) est sup. certior (ea q̄ est ex appositōe vt geometria). i. q̄ geometria (arismetica) sup. est certior. z exponit se qd appellat ex minoribus. d. (dico autē) ex minoribus q̄ nō est (ex appositōe) vel vt h̄nt aliq̄ textus (dico autē ex additōe). i. expono quid appello ex additōe (vt vnitās est suba sine positione. p̄ctus autē est suba posita. hoc autē est ex appositōe). v. z. p̄siderare de re magis p̄tracta. punctus ergo q̄ dicit positionē in p̄tinuo se h̄z p̄ additōnē ad vnitātē que est sine tali pōne. geometria ergo que est de puncto est ex appositōe z ex additione qz aliqd addit punctus supra vnitātē. arismetica que est de vnitātē est ex minoribus. qz est de vnitātē que nō h̄z talē positōez. iō arismetica est certior q̄ geometria. ¶ Dubitaret forte aliqs. qz videt̄ hoc documētū eē idē cū secundo. nā illa scia que est ex additōe est mālior illa que est ex minoribus formalior z abstractior. z in hoc p̄sistebat virtus secūdi documēti. Dicēdū qz hoc documētū tertiū non est oīo idem cuz secundo. habet tñ magnā p̄formitatē cū illo. nā vtrunqz documētū ī hoc

afficit q̄ scia que est de magis formali est certior q̄ que est de magis materiali. Sed magi formale et magi materialis possunt considerari dupliciter. vlt p̄parationē ad māz sensibile de qua considerat naturalis. vel ad materiā intelligibilem siue imaginabile de qua considerat mathematicus. Scdm̄ ergo documentū ab hoc tertio differt. q̄ illud qd̄ cōcernit māz sensibile vt illa scia dicitur certior que abstrahit a materia sensibili. illa minus certa que est de subo magi sensibili. sed hoc documentus tertiu vt cōmuniter ponit sumit p̄ cōparationē ad materiā intelligibile siue imaginabile. dicemus enim q̄ in cōsiderādo materiā intelligibile siue imaginabile sunt gradus. nulla enī scia mathematica oīno abstrahit a materia intelligibili siue imaginabili p̄pter qd̄ nō potest arithmeticus considerare de substantiis separatis. nec spectaret ad ipsum cōsiderare de eaz numero. attamē iter ipsa mathematica quedam sunt magis materialia qd̄ minus. vt punctus est materialior vnitatis. nam punctus dicit qd̄ sitūationē inter partes. vel dicit quadā sitūationem relatam ad aliquid habens partes. et quia positio sumit respectu partiu punctus q̄ i suo intellectu talē sitūationē includit et talē relationē ad partes dicit esse suba posita vel positioez habens. vnitatis aut caret tali positioe. nō q̄ reperiat vnitatis q̄ est p̄ncipiū numeri sine cōtinuo. sed q̄ intellectus vnitatis p̄cedit omnem intellectū cōtinui et oēs intellectū partiu. et ideo vniū f̄z q̄ vniū semp est idiuisibile. nec est hoc p̄ter rationem q̄ aliquid nō habeat esse nisi i aliquibus. et tñ sit intellectus eius p̄ter omnē intellectū taliū. vt genus nō h̄z esse nisi i sp̄ibus. et tamen intellectus generis p̄cedit omnez intellectū partiu. sicut intellectus vnitatis p̄cedit omnē intellectū partiu. licet vniū qd̄ est p̄ncipiū numeri nō habeat esse nisi in cōtinuo et i habete partes. vniū ergo qd̄ est p̄ncipiū numeri licet nō sit omnino qd̄ abstractū a materia intelligibili vel a materia imaginabili a qua materia sunt abstracte substantie separate q̄ sunt omnino entia p̄ter materiā intelligibile. vt declarari h̄z i octauo metaphisice. attamē h̄z materiā intelligibile vel imaginabilem magis circūcernit punctus et cōtinuū q̄ vnitatis. eo q̄ sitūatio et positio est de intellectu puncti et cōtinui. q̄ non est de intellectu vnitatis. p̄pter qd̄ patere pōt quō differt hoc documentū tertiu a scdo. et qualr veritatem habeat istud tertiu documentū. ¶ Alterius forte dubitaret aliquis quō vnitatis sit substantia sine positioe. Dicendum q̄ vno modo pōt saluari vt sit locutio fm̄ modū platoniciū q̄ nō distixit iter vniū qd̄ est p̄ncipiū numeri et qd̄ cōuertit cū ente. et q̄ vniū qd̄ ouertit cū ente est idē essentialiter cū ente. et dicit substantiā cuiuslibet rei. p̄hs qui nō curat de exēplis aliquando i suis exēplis loquitur fm̄ modū alioz p̄hoz. et iō dixit q̄ vnitatis erat substantia. qd̄ aut postea addidit q̄ erat sine positioe. hoc addit q̄ fm̄ veritatē intellectus vniū loquēdo etiam de vno qd̄ est p̄ncipiū numeri nō includit intellectum sitūatōis nec positiois sicut intellectus puncti. ¶ Vel possumus dicere q̄ vnitatis est substantia nō cuiuscūq̄ s̄z substantia numeri. q̄ ex vnitatis substantiā cōponit numerus. Substantia enim vno modo dicit essentia cuiuslibet rei. vt patet ex quinto metaphisice. et q̄ numerus ex vnitatis essentialiter cōponit erit vnitatis substantia numerorū. ¶ Isto etiā modo fm̄ platonicos punctus est substantia cōtinuorū. q̄ punctus motus fm̄ platonē facit lineā. linea superficies. superficies corpus. fm̄ hoc ergo cōtinuum erit essentialiter ex punctis et punctus erit substantia cōtinuorū sicut vnitatis numerorū. ergo tā punctus q̄ vnitatis

est qd̄ substantia. s̄z punctus est substantia positionem habens q̄ i suo intellectu includit sitūationē vel positionem. vnitatis aut est substantia nō habens i suo intellectu sitūationē nec positionem. Possumus aut et r̄ndere vt illud dicat substantia alicuius sine quo aliquid nō remanet. vel illud dicat substantia alicuius qd̄ igreditur substantiā eius diffinitionē. et hoc modo punctus est substantia cōtinui q̄ sine puncto vel i actu vel i potētia nō h̄z esse cōtinuu. sicut etiā punctus est substantia lineae. q̄ igreditur substantiā eius diffinitionē eius. q̄ aut istis modis vnitatis sit substantia numeroz q̄ sine vnitatis nō h̄z esse numerus. et q̄ vnitatis igreditur substantiā eius diffinitionem numeri nulli ē dubiu. p̄pter qd̄ p̄z quō tam punctus q̄ vnitatis dicitur substantia quō aut punctus sit positionem habens. vnitatis vero sit non habens declaratum est per iā dicta ¶ Deinde cū dicit (Una aut scia) cōparat ipsam scientiā ad suū subm̄ et ad sua p̄ncipia a quibus h̄z vnitatis et diuersitatis. duo ergo facit auctoz. q̄ p̄mo ostendit ex quibus subis h̄nt esse scie et p̄ q̄ p̄ncipia. et ostendit ex quibus subis et p̄ que p̄ncipia non h̄nt esse scie. ibi (sed eius qd̄ est a fortuna) Circa p̄mū duo facit fm̄ q̄ duo sortiuuntur ex subiectis et ex p̄ncipis vnitatis. s̄z diuersitatis. primo ergo ostendit quō scia ex subo et p̄ncipis sortitur vnitatis. et quō diuersitatis. ibi (altera aut) Dicit ergo q̄ scia aut est vna q̄ est vniū generis. s̄z subiecti (quecūq̄ p̄ponit ex p̄mis) .i. ex eisde p̄mis p̄ncipis (p̄tes autē et passiones horū). .i. tā subiecti q̄ partiu (sunt per se). q̄. d. q̄ scia isto mō habet vnitatis ex subiecto et ex p̄ncipis qd̄. s̄z in se debet h̄re q̄ tuoz. primo q̄ subiectū suū sit vniū generis. et quantum ad hoc ait q̄ scia est vna que est vniū generis. secundo q̄ circa illud genus subiecti negocietur f̄z eadē p̄ncipia p̄ma. et regitur ad vnitatis scie q̄ circa idē genus subiecti sic negocietur p̄ eadē p̄ncipia p̄ma q̄ consideret p̄ se p̄tes illius subiecti. et vltimo q̄ consideret horū. s̄z tā subiecti q̄ partiu per se passiones. cū ergo in s̄ra dicitur (p̄tes aut et passiones horū sunt per se) illud p̄ se ōz referri ad partes et ad passiones. ¶ Dubitaret forte aliquis quō sit esse sciaz vniū generis subiecti. Dicendum q̄ esse sciam vniū generis subiecti est esse vniū generis subiectibilis p̄ quod solū excluditur equocatio. nā genus subiectibile ē in plus q̄ genus p̄dicabile. nā analogia entis ipedit genus p̄dicabile. ens. n. qd̄ est analogū ad. x. predicamēta non est genus ad illa. talis tñ analogia nō ipedit genus subiectibile. est enim de toto ente vna scia vt metaphisica que est entis i eo q̄ ens vt declarari h̄z in quarto. ¶ Alterius forte dubitaret aliquis. cū posite sint q̄truo conditiones ad vnitatis scie videlicet vnitatis generis subiectibilis. identitatis p̄moz p̄ncipioz. q̄ habeat per se p̄tes. et p̄ se passiones. quid p̄ quantilibet conditionem excludit. Dicendum q̄ ex eo q̄ scia debet esse vniū generis subiecti vt p̄z p̄ iā dicta excluditur equocatio. de equiuoco aut fm̄ q̄ equiuocū non est vna scia. Ex scda aut additōe excluditur diuersitas cōsideratōis. nā de eodē subiecto possunt cōsiderari diuerse scie diuersimode. illud. n. idē corpus quod considerat naturalis considerat et mathematicus. sed naturalis considerat h̄z corpus f̄z q̄ est quale. fm̄ q̄ est actiuū. fm̄ q̄ est passiuū. fm̄ q̄ trāsmutat. vel fm̄ q̄ trāsmutatur. ideo p̄ncipia que assumet p̄hs naturalis vt cōmuniter ponit ex motu sumuntur. dicitur etiā naturalis considerans sic de corpore nō abstrahit a materia sensibili q̄ corpus est sensibile p̄ qualitatis loquēdo de sensibus exterioribus sicut est imaginabile per q̄tūtatē. mathematicus vero considerabit de illo eodē corpore nō vt quale nec actiuū

Posteriorum

nec passuum sed ut est quantum. ideo principia sua assu-
met ex quantitate. Et si dicatur quod de quantitate considerat
naturalis. Dicitur ergo quod de quantitate considerat naturalis
ut est qualitati diuicta. mathematicus vero ut est a qua-
litate abstracta. quoniam ergo de eodem consideret naturalis
et mathematicus. tamen quod non eodem modo considerat. ideo
hec scientia et illa non videntur eisdem principijs primis.
sed naturalis ut dicebat magis inititur principijs superius
ex motu. mathematicus ex quanto. ex quo appetit quod hic
prima principia non intelliguntur extra genus cuiusmodi sunt
omnia communia. sicut est de quolibet affirmatio. sed intelliguntur
prima principia que sunt prima secundum propria considerationem
scientie. uti ergo sic eisdem primis principijs hoc est nego-
ciari secundum eadem considerationem. Ex tertia autem conditioe quod
partes debent esse per se ostendit quod non est simpliciter eadem
scilicet subalternata cum subalternata. non enim dicere pos-
sumus quod linea simpliciter de qua est geometria sit per se to-
tus ad lineam visuale de qua est prospectiva. forte per se diui-
ditur linea in lineam rectam et curuam non autem per se diuidi-
tur in visuale et non visuale. ita quod visuale et non visuale non
sunt per se partes lineae. Ex quarta autem conditione ex eo quod
additur quod debent esse per se passionibus excludit ab vni-
tate scilicet consideratio per accidens. non enim spectat ad vnam et
eamdem scientiam considerare nisi ea que sunt per se. verumtamen quod
ea que per accidens sunt vni scientie possunt esse per se alij scilicet
ea que sunt per accidens vni sensui possunt esse per se alij. si-
cut sapor quod per accidens comparat ad visum per se com-
paratur ad gustum licet vna et eadem scientia que con-
siderat aliquod subiectum per se non possit considerare ea que re-
spiciunt illud subiectum per accidens non est inconueniens
illa per accidens posse esse per se de consideratione alterius scilicet.
ut multa sunt per accidens corpori mathematico. de quibus
non potest se intrinsece geometria. que sunt per se corpori naturali
de quibus potest se intrinsece physica. **U**lterius forte
dubitaret aliquis cum assignate sint quattuor conditiones ad
hoc quod sit scientia vna que illarum conditionum sit formalior et
potior. Dicendum quod secunda qua dicitur quod debent esse eadem
prima principia. vel quod esse eadem consideratio est formalior
et potior. Nam tota ratio quare scientia est vna est. quod considerat
de omnibus sed considerationem vnam. vel quod idem est quod considerat
de omnibus secundum eadem principia prima supra secundum propria conside-
rationem. cum enim hec conditio habet esse in aliqua scientia vna
quod ibi sint omnes tres conditiones. nam secundum vnam et eadem
considerationem non possunt considerari que non sunt eiusdem
generis subiectibilis. talia enim non possunt reduci in eadem
principia prima propria. Rursus que non sunt per se partes
eiusdem subiecti vel non sunt per se passionibus subiecti vel prius
subiecti cadere sub eadem consideratione est impossibile. et talia
contineri sub eisdem primis principijs loquendo de principijs
primis proprijs. Et ut melius pateat intentio philosophi dicitur
quod secunda conditio secundum quod formalis est scientia vna. im-
aginabimur enim quod quicquid considerat geometria considerat in
eo quod quantum vel in eo quod est principium quantitatis. et habet
considerationem accipiet quodam principia prima que erunt
propria geometrie sub quibus militabunt omnia de quibus conside-
rat geometria. et ex hoc erit vnitatis in tota scientia geometrie.
accipiet enim geometria tanquam principia propria diffiniti-
one puncti linee superficie et anguli et figure et ceterorum
taliu ex quorum conditione et ex quibus principijs dependent
omnia que sunt in geometria. ex hoc ergo siue ex hac con-
ditione secunda habet formalis et principalis vnitatem
scientia. Alie autem tres conditiones nobis insinuant ad que
potest se extendere scientie vnitatis. Sic ergo exponemus
textum philosophi quod si scientia procedat habet considerationem. vel quod

idem est si procedat secundum eadem principia et prima in quo consistit se-
cunda conditio tanta ex hoc fortiter identitate quod vna et e-
adem scientia ex his considerare poterit de omnibus his que sunt eius-
dem generis subiectibilis que sunt conditio prima. non enim erit
alia scientia de ente mobili secundum quod ens et de ente immobili. sed
postquam est ibi consideratio vna. quod quicquid considerat considerat
in eo quod ens de toto ente tanquam de vno genere subiectibilis pote-
rit esse scientia vna. Rursus si scientia procedat secundum eadem conside-
rationem non solum poterit esse vna et eadem de toto subiecto sed et
de omnibus per se partibus subiecti tam subiectiuis quam
essentialibus ut si ysocheles vel ysopeuros vel quod idem
est triangulus habens duo equalia latera et habens omnia
equalia non sunt per se partes subiectiue trianguli. quod sunt
per se species eius erunt de consideratione vnius et eiusdem scientie.
Nulla ergo vna et eadem scientia considerat de toto genere
subiectibili que fuit conditio prima illa eadem vna existens con-
siderabit de omnibus per se partibus illius subiecti que
fuit conditio tertia quod totum ideo preterit quod de omnibus ta-
libus considerat secundum eadem principia propria prima. vel quod idem
est de omnibus talibus considerat secundum considerationem vnam.
si enim corpus mobile ad formam et mobile ad situm sunt
per se partes corporis mobilis non erit alia scientia que considerat
de toto corpore mobili et de talibus per se partibus. et quod
dictum est de partibus subiectiuis intelligendum est de par-
tibus essentialibus ut si materia et forma sunt per se par-
tes essentialis corporis mobilis non erit alia scientia conside-
rans de corpore mobili. et considerans de materia et forma
que sunt per se partes essentialis eius. Et quod dictum est de per
se partibus in quo consistebat conditio tertia intelligendum est
de per se passionibus in quo consistit quarta conditio. vna
enim et eadem scientia que considerat de eodem et de per se parti-
bus subiecti considerare poterit de omnibus per se passioni-
bus tam subiecti quam partium. quare autem cum tanta diuersitate
quanta est in omnibus his que sunt in omni genere subiectibili et
que est in omnibus partibus eius et in omnibus per se passionibus
potest stare vnitatis scientie totum sumit ex secunda conditioe quod de
omnibus considerat secundum eadem considerationem et secundum eadem pro-
pria principia prima. scientia ergo tanta fortiter virtute ex proprijs
principijs primis ex quibus consurgit vnitatis consideratio. quod
secundum talia principia vna existens considerare poterit de to-
to genere subiectibili de omnibus per se partibus eius. et de
omnibus per se passionibus. **D**einde cum dicit. (Altera
autem scientia) ostendit quod scientia habeat ex suis principijs diuersi-
tatem. Circa quod duo facit. quod primo facit quod dictum est. et quod
dixerat probat per signum. ibi (huius autem est signum) Dicit
ergo quod (altera autem scientia est ab altera quarumcumque principia
nec ex eisdem nec ex alteris sunt) quod dicitur quod tunc est scientia altera
quam sic habet altera principia quod habet principia altera nec sunt ex
eisdem principijs nec sunt altera ex alteris. id est nec sunt ex se-
iuncte. **D**ubitaret forte aliquis quod cum vnitatis scientie sit ex
vnitatis subiecti erit ergo alteritas ex alteritate. non habet
ergo fecit philosophus volens determinare de alteritate scientie quod
nihil tetigit de subiecto. sed solum de principijs. Dicendum quod
secundum quosdam vnitatis scientie est ex vnitatis generis subiectibi-
lis. ideo volens philosophus determinare de vnitatis scientie ait quod
scientia est vna que est vnius generis. scilicet subiectibilis. sed ut
dicunt alteritas scientie est ex alteritate principiorum. ideo vo-
lens determinare de alteritate ait quod scientie sunt altere
quarum principia sunt altera. sed hoc non est rationabile di-
ctum. semper enim res ex eisdem generat et corrumpit ex eisdem
scilicet. opposito modo factis ut declarari habet in secundo ethico-
rum. quare si vnitatis scientie causatur ex vnitatis subiecti. et
alteritas ex alteritate subiecti. non est enim rationabile
quod ex vnitatis vnius causetur vnitatis. et ex alteritate alte

rius alteritas. Propter quod dicere possumus q̄ Zue-
rois ac si responderet huic questionī supplet hāc litterā
dicens q̄ scientie sunt diuerse quarum principia p̄ma
sunt diuerſa ⁊ subiecta ipsarum diuerſa. Vel possumus
alr r̄ndere ad q̄stionē q̄ scia est vna q̄ cōsiderat de vno
ḡne iubyibili f̄m vna cōsiderationē vel f̄m eadez p̄n-
cipia p̄ma p̄zia. cōsiderare aut̄ de eodem ḡne subyci-
bili hoc est materiale in vnitare scie. s̄z cōsiderare f̄m
eandē cōsiderationē ⁊ f̄m eadē p̄propria p̄ncipia p̄ma
hoc ē formale. vt ergo p̄hus ostēderet hoc ē formale
illud aut̄ m̄ale. ⁊ hoc ē potius ⁊ p̄ncipalius illo totam
v̄m alteritatis scie tribuit alteritati p̄ncipioz. ¶ U-
terius forte dubitare aligs quō scie sunt altere quan-
do sic se habēt altera p̄ncipia q̄ nec sunt ex eisdē nec ex
alteris. Dicēdum q̄ h̄s p̄ncipia accipiēda sunt p̄ma
non qualrcunq̄. s̄z p̄ma in scia. p̄t ergo vna scia h̄re
altera p̄ncipia si illa altera sint ex eisdē vel si illa al-
tera sint ex alteris. i. ex se iuicē. ¶ Metaphysica. n. p̄fide-
rat de ente ⁊ de sub̄a nec s̄nt oīno eadē p̄ncipia s̄p̄ra ex
ente ⁊ ex sub̄a attr̄ q̄ p̄ncipia s̄p̄ra ex sub̄a f̄m cōsidera-
tōez metaphisicā reducūt̄ i p̄ncipia s̄p̄ra ex ente. vel
qd̄ idē est q̄ apud metaphisicū cōsideratio sub̄e reducīt̄ i
cōsiderationē entis. q̄ nō cōsiderat de sub̄a nisi vt i ea
saluat̄ cōsideratio entis sic cōsiderare de substantia ⁊ de
ente nō facit alteritatē simplr̄ i cōsideratōe. q̄ altera cō-
sideratio est eo altera. sic etiā eadē metaphisica q̄ cōsi-
derat de ente cōsiderat de oibus p̄dicamētis q̄ sunt p̄ se
partes entis. s̄z ergo sit alia cōsideratio vnius p̄dicamē-
tia cōsideratōe alterius. be t̄n cōsideratōes due altere
nō faciūt̄ alteritatē i metaphisica. q̄ iste due cōsidera-
tiones altere sunt ex eisdē. nā non cōsiderat metaphisicū
de p̄dicamētis q̄ sunt altera ad iuicē nisi f̄m cōside-
rationē vna ⁊ eadē vt f̄m cōsiderationē entis. ⁊ vt talia
pateat p̄ exēplū dicemus q̄ p̄ncipia subst̄tie sensibilibz
sunt subst̄tia vt sunt materia ⁊ forma p̄ncipia accidē-
tis nō sunt subst̄tia s̄z sunt accētia. p̄ncipia aut̄ totius
entis causati nō sunt accētia nec materia et forma. sed
actus ⁊ potētia. totū. n. ens causatū tanq̄ in sua p̄ncipia
eētialia reducīt̄ i actū ⁊ potētia. eadē ergo methaphy-
sica cōsiderat de accēte ⁊ de eius p̄ncipys. de subst̄tia
sensibili ⁊ de eius p̄ncipys. de ente ⁊ de eius p̄ncipys. ⁊
t̄n p̄ncipia subst̄tie ⁊ p̄ncipia accētis nō sunt eadē. at-
tamē f̄m cōsiderationē metaphisicā h̄s p̄ncipia sunt ex
eisdē ⁊ p̄pter eadem. s̄z p̄pter p̄ncipia entis. b̄n enim vi-
det metaphisicus ⁊ ad eū spectat cōsiderare q̄ p̄ncipi-
a subst̄tie sunt alia a p̄ncipys accētis. s̄z ipse nō cōsi-
derat de subst̄tia ⁊ de accēte ⁊ de eoz p̄ncipys nec de
diuerſitate ipoz nisi ex hoc p̄fectius cognoscat naturā
entis. sic etiā vt dicebat̄ p̄ncipia subst̄tie sensibilibz nō
sunt eadē cū p̄ncipys totius entis. sunt t̄n ex alterutris
q̄ p̄ncipia subst̄tie reducūt̄ metaphisicus i p̄ncipia
entis vt materiā ⁊ formā i actū ⁊ potētia. ⁊ qd̄ dictū est
de subst̄tia respectu entis itelligēdū est de accidente.
¶ Deide cū dicit. (Huius aut̄ est signū) qd̄ dixerat ma-
nifestat p̄ signum. Circa qd̄ tria facit. q̄ p̄mo adducit si-
gnū. 2. illud signū p̄bat p̄ aliud signū. 3. qd̄ dixerat q̄
ex alteritate p̄ncipioz h̄s eē alteritas i scia. ne ex hoc
aligs crederet q̄ nullo modo p̄ altera p̄ncipia nec p̄ al-
tera media posset cōcludi vna ⁊ eadem cōclusio ostēdit
quō hoc fieri possit. sc̄da ibi (signum aut̄) tertia ibi (plu-
res aut̄) dicit ergo (Huius aut̄ signū est) q̄ ex alterita-
te p̄ncipioz habeat eē alteritas scie (cū veniāt in ide-
mōstrabilia) i. ad idemonstrabilia (oz ipsa) idemonstra-
bilia (eē in eodē genere) i. p̄tinere ad idē genus subyci-

bile (cū his q̄ demōstrātur). q. d. q̄ ea q̄ demōstrātur ⁊
que sunt demōstratōis cōclusio p̄tinēt ad idem genus
subycibile cū ipsis idemonstrabilibus p̄ que demōstran-
tur. vtputa si p̄bctur bec passio. v̄z. posse collocare triā
gulū eglatez de hoc subiecto vt de qualibet linea da-
ta p̄ h̄ p̄ncipiū idemfabile. q̄ sup̄ quolibet cētro circu-
lū q̄tūuis spaciū potes occupādo describere. oīa ista p̄-
tinēt ad genus p̄tinui. de q̄ tanq̄ de sub̄o ē geometria.
¶ Notandū aut̄ q̄ si demōstrata sunt in eodē genere cū
idemōstrabilibus ergo a destructione p̄ntis si idemfā-
bilia vel si p̄ncipia sunt diuerſa genere. ita q̄ sic sint alte-
ra q̄ nec sint ex eisdē nec ex alterutris erūt ⁊ demōstrata
altera genere. nō ergo p̄rinebunt ad idē genus subiecti.
⁊ p̄sequens non esse de eis aliqua scia. ergo q̄ demon-
strata sunt in eodē genere cū idemonstrabilibus. signum
est q̄ diuerſitas idemonstrabiliū siue p̄ncipioz facit di-
uerſitatē in genere demōstratoz siue in scia. ¶ Nōndū
ētiq̄ sic arguere vt arguit p̄hs demōstrata sunt i eodē ḡne
cū idemonstrabilibus. ergo a destructione p̄sequentis di-
uerſitas p̄ncipioz idemonstrabiliū facit diuerſitatez in
genere demōstratoz ⁊ in scia ⁊ arguere a posteriori ⁊ per
p̄ns est arguere p̄ signū. ¶ Deinde cū dicit (Signū aut̄)
p̄bat huius signū p̄ aliud signū. ⁊ habet cōiter talis l̄ra
(signū aut̄ huius. q̄ cū idemonstrabilia p̄ seipsa s̄nt i eodē
genere. ⁊ p̄ma) ⁊ est l̄ra falsa. vt p̄z per alia trāslatōez
vbi sic dicit (signū aut̄ est ⁊ huius cū que demōstrāt̄ per
ipsa in eodē genere sint ⁊ p̄genita) vnde sic d̄z dicere l̄ra
n̄ra (signū aut̄ huius cū demōstrabilia per ipsa in eodēz
genere sint ⁊ p̄ma) ⁊ est itelcūs littere q̄ signū aut̄
huius est q̄ idemonstrabilia sint in eodē genere cum his
que demōstrant̄. cū demōstrabilia p̄ ipsa. s̄z idemfabilia
p̄ncipia ⁊ p̄ma demōstrata per talia demōstrabilia sint
in eodē genere. ¶ Notandū aut̄ q̄ si per aliqua p̄ncipia
idemōstrabilia demōstrarent̄ aliqua. ⁊ per illa demon-
strata demōstrarent̄ alia p̄ma talibus demōstrabili-
bus illa p̄ma erunt in eodē genere cū illis demōstrabili-
bus. ergo cū p̄ma. i. cū demōstrabilia ifinita sint in eo-
dē genere cū sup̄ioribus demōstrabilibus p̄ que demō-
strant̄ signū est q̄ ipsa demōstrabilia sup̄iora sint in eo-
dē genere cū idemonstrabilibus per q̄ demōstrāt̄. est enī
sic arguere a posteriori. ⁊ iō est arguere p̄ signū. ¶ Dein-
de cū dicit (Plures aut̄) ostēdit quō eadē possit cōcludi
per diuerſa p̄ncipia vel per diuerſa media. Circa qd̄ tria
facit. q̄ p̄mo ostēdit q̄ hoc possit fieri per diuerſa p̄n-
cipia eiusdē ord̄is. 2. q̄ possit p̄ diuerſa p̄ncipia p̄raria
⁊ non eiusdē ord̄is. 3. q̄ exēplificauerat de p̄ma figu-
ra. ait q̄ debemus quō fiat intendere per alias figuras
sc̄da ibi (s̄z ex altero) tertia ibi (itēdere aut̄) dicit ergo
q̄ (eiusdē) i. cōclusionis (posse est esse p̄les demōstratōes)
p̄plura. s̄z media (nō solū ex eodē ḡne accipiēdo mediū
nō cōtinuū) s̄z su. ex alio ord̄ine. q. d. q̄ eiusdē conclusio-
nis p̄nt eē p̄les demōstratōes accipiēdo media nō cōti-
nua ex eodē ord̄ine. ⁊ etiā accipiēdo talia media ex alio
ḡne. ⁊ exēplificat de medys nō cōtinuis eiusdē ord̄inis
dicēs (vt eoz que sunt. a. b.) i. istoz duoz extremoz
que sunt. a. ⁊ b. media su. p̄nt eē (.c. d. ⁊ i.) vel vt habēt
aliqui textus (.c. ⁊ d. ⁊ z.) ⁊ sic fiet demōstratio eiusdē
cōclusionis p̄ tria media. qd̄ textus vident̄ exēplifica-
re de quatuoz medys. ponūt enī loco medioz. c. ⁊ d. i. z.
¶ Notandū aut̄ q̄ vt pateat i terminis sp̄alibus q̄ hic
dicitur. Sciendū est q̄ triangulus diuidit̄ in duas sp̄es
v̄z. in equilatez ⁊ nō i eglatez. omnis. n. triāgulus vel
habet latera equalia vel nō equalia. Rurſus triāgulus
non equilaterus non ē sp̄es sp̄alissima s̄z subalterna vel

149

Posteriorum

est gentis subalternū. h3 eim sub se duas spēs. v3. egcrurim. scalenonē. Nā nō h3e equalia latera pōt eē duplī. vel q3 h3 duo equalia z tertiu iequale. z tūc dicit equicruris vel ysocheles. vel q3 h3 oia iequalia z tunc dicit gradatus vel scalenon. fm hoc ergo dicemus q3 habere tres cōperit huic egcruri descripto i puluere p equicrurē. equicruri aut p triāgulum nō eglatez. triāgulo aut nō eglatero p triāgulū simplī. triāgulo aut simpliciter nō competit aliud subiectū s3 p aliā causam. vt p h3e angulum extrinsecum. ergo. a. de. b. i. h3e tres de egcruri descripto i puluere poterit probari p quatuor media. v3. p. d. c. i. 3. i. p h3e angulū extrinsecum. p triāgulum simpliciter. p triangulum non eglaterum. z per equicrurē. nam omne habēs angulum extrinsecum ois triangulus omnis non equilaterus omnis equicruris habet tres. hic equicruris descriptus ē omnia ista. g̃ rē ¶ Dubitaret forte aliquis quō ista media sunt eiusdē ordinis non continua. Dicēdum q3 ista media accepta sunt eiusdē ordinis que sunt ex se inuicēz predicabilia q3 de equicruri predicatur non equilaterus. de non eglatero triangulus. z de omnibus istis predicatur habere angulum. sunt aut ista media non continua. quia hec est demonstratio particularis nunq̃ aut in demonstratione particulari medium est continuum vtriq̃ extremitati. s3 solum hoc pōt eē in demonstratōe potissima z inuicēz. vt si a subiecto puta. a. fluit imediate hec passio. b. z mediate fluat passio. c. c. non imediate se hēbit ad. a. z multo magis non se habebit imediate ad ea que sunt sub. a. sed. b. imediate se habebit ad vtrūq̃ extremorum ad. c. z ad. a. non autēz ad ea que sunt sub. a. ergo si habere tres fluit a triangulo mediante habere angulum extrinsecum habere tres non se habet imediate ad triangulum. nec ad ea que sunt sub triangulo sic etiam nec habere angulum extrinsecum se h3 imediate ad ea que sunt sub triangulo. si ergo habere tres probetur de hoc equicruri descripto mediū acceptum non erit continuum vtriq̃ extremoz. i. non se habebit imediate ad vtrūq̃. habebit. n. se imediate ad minozē extremitatē non ad maiorē. nā equicruris imediate se habet ad hunc equicrurē. non autēz ad habere tres. Si vero accipietur pro medio habere angulū extrinsecuz. tunc mediū acceptum haberet se imediate ad minozē extremitatē. s. ad habere tres. sed non ad maiorē vt ad hunc equicrurē. s3 si accipietur pro medio triangulus simpliciter vel triangulus non equilaterus tunc medium acceptū non eēt p̃tinuū nec imediatū alicui extremitatū. p3 ergo quō ad vnā z eādē p̃clusionē p̃currūt multa media. vt puta quatuor. z etiā plura possēt cōcurrere si acciperet aliqua figura supra triāgulū. z acciperetur aliqua eius passio propria. quia tunc inter illaz passionē z hunc trianguluz cadere possent multa talia media. nec obstat quod in hoc libro dicitur. q3 augentur demōstrationes non per media. quia intelligendus est de medijs potissimis z eque potissimis. media enim accepta non sunt omnia potissima nec eque potissima. qualiter autē ista plura media sunt eiusdē ordinis non continua est per habita declaratum. ¶ Deinde cū dicit (Sed ex altero) ostendit quomodo hoc possit fieri per media nō eiusdē ordinis sed contraria non de se inuicē p̃dicantia. vnuz enim z idē vt a. de. b. i. transmutari de letari pōt ostendi per media contraria videlicet per. d. z. i. i. per moueri z gescere. nam moueri z quiescere sunt p̃traria. z tamen per vtrūq̃ istozum potest ostendi q3 letans vel q3 delectans transmutat. nāz omne delectans z potissime lo-

quēdo d̃ delectatione sensibili mouetur z quiescit. z oē mouēs z omne quiescēs vt patebit transmutatur. dno ergo facit. quia primo quod possit sic per contraria media idem concludi describit in terminis. secūdo ex descriptione facta i terminis concludit conclusionem intentaz. ibi (quare per altera) Dicit ergo (sed ex altero) quasi dicat non solum ex eodem ordine s3 ex alio ordine poterunt plura ad eandem conclusionem media accipi (vt sit. a.) idest maior extremitas (transmutari i quo a. d.). i. medius terminus (sit moueri. s3. b.). i. minor extremitas sit (letari. z iterum i.). idest aliud medium sit (quiescere) z subdit quomodo possit. a. de. b. i. transmutari de delectari vt de letari per medium. d. i. per moueri dicens. (veruz igitur est z. d.). i. moueri predicari (de b.). i. de letari vel de delectari. nam delectans mouetur. z vt ē. a. i. transmutari p̃dicari. de. d. i. d̃ moueri. nō mouens transmutat. idco subdit (letās enī mouet) ecce minor (z q̃ mouet transmutat) ecce maior. formet ergo sic fillus. oē q̃ mouet transmutat. oē letans mouetur. ergo oē letās transmutat. hic ergo transmutari de letari p̃bat per hoc mediū moueri. Iterū aut hoc idēz potest p̃bari p̃ mediū p̃trariū vt p̃ gescere. idco ait q3 (itez. z a.). i. transmutari verū est predicari (de. i.). i. de gescere omne enim gescēs vt patebit transmutat (z. i.). i. gescēs (verū ē p̃dicari de. b.). i. de letari. z ideo subdit (omnis enim letans quiescit) ecce minor (z gescēs transmutat) ecce maior. sequit ergo cōclusio p hoc medium quod ē quiescere q3 omne letās transmutatur. quod prius fuit p̃clusum per medium p̃trarium videlicet per moueri. ¶ Dubitaret forte aliquis quomō omne letās vt oē delectans quiescit z mouetur. Dicendum q3 quiescens alī quando dicit id quod dicitur per p̃uauationem motus simpliciter. aliquādo dicit illud quod acquisitum est in motu. omne enim transmutans partim habet de eo ad quod vadit. et partim restat sibi acquirendum. si enim totum acquisiisset non transmutaretur quia esset in fine motus. si nihil acquisiisset non transmutaretur. qz nondum ichoasset motum. g̃ partim acquisiuit. z partim restat sibi acquirendum. ratione acquisiti dicitur quiescere. qz q̃tuz ad hoc h3 intentū. rōne acgrēdi d̃ moueri qz q̃tū ad hoc ē i potentia. transmutās g̃ pōt dici gescere z moueri loq̃ndo d̃ talibus vt locuti sumus. sic et gescēs z mouens loq̃ndo sic de gete z de motu transmutatur. ¶ Rursum oē delectās z potissime loq̃ndo de delectatōe sensibili. quia non potest haberi plene z perfecte. quiescit z mouetur. quiescit ratione eius quod h3. mouet qz nō plene habz sed anhelat aliquid habēdum. letans ergo transmutatur quia quiescit habendo aliquid imperfecte. z quia mouetur ad vterius habēdum. g̃ p̃ quietē z motum p̃babit que sunt duo contraria q3 letans vel q3 delectans transmutatur. Sed aduertendum q3 si delectatio eēt intellectualis z simpliciter z maxime si eēt summe intellectualis sicut est in ipso deo nullo modo haberet rationē motus. q3 ergo delectatio habeat rōez quietis z motus. hoc est quia nō ē simplex. nō est autēz inconueniens q3 ad rem nō simplicem concurrant duo opposita immo est necessarium. nam actus et potentia opponuntur z ad quodlibz nō simplex p̃currunt actus z potentia. sunt enim actus z potentia de comparatōe cuiuslibz nō simplicis. ¶ Aduertēdum autē q3 quando concurrunt contraria ad probandum idē de eodēz op3 illa cōtraria eidē inē vt motus z quies ē in delectatōe nisi. n. hec duo incēt non possēt p̃ hec duo de delectari affirmatiue aliquid concludi. ¶ Aduertēdū ē q3 quā-

do sic p media contraria pbatur eē de eodem non con-
currunt plura media potissima vel eque potissima ad
eandē conclusionē. nam lz transmutans quiescat z mo-
ueatur. potius tamen mouetur q̄ quiescat. z lz delectās
quiescat z moueatur. tamen vt delectatur potius gescit
q̄ moueatur. delectans q̄ vt delectans ē nō dicitur trā-
smutari. iō p media potissima nō pōt transmutari de le-
tari vt de delectari. ¶ Deinde cuz diē (Quare p altera)
ex his q̄ dixerat concludit intentum. d. (Quare p alte-
ra media non ex eodem ordine fit sillogismus) sup. ad
pbandum maiorem extremitatem de minozi. z subdit
(quare) .i. quare quia si sic est q̄ talia media non sunt d
eodem ordine. iō. f. (est) .i. contingit (neutrum medioz
de neutro dici) .i. pdicari. z subdit q̄ quando contingit
q̄ p contraria media pbatur aliquid de aliquo (necessē
enim est tunc vtraque eadem media inesse alicui) nisi
enim quies z motus inessent delectationi non posset p
hec duo media aliquid affirmatiue concludi de delecta-
tione. sed quia quies z motus sunt in omni delecta-
tione sensibili. z quia quies z motus sunt quodāmodo
in omni transmutatione. ideo per quietem et motum
probarur transmutans de delectari. vel de letari.

¶ Notandum autem q̄ ideo dicit q̄ hec duo contraria
necessē est inesse eidem si debeat per talia contraria vt
talia opposita pbari aliquid de eodez vt det itelligere
q̄ nunq̄ p altera media vt p contraria pbat idē d eodē in
eadem scientia nisi illa duo cōtraria ptineant ad idem
genus subycibile. ¶ Deinde cum dicit. (Intēdere autē)
quia sillogismos factos ad concludenduz eandē cōclu-
sionē p media cōtraria i pma figura ordinauerat. quia
non solum eadem conclusio affirmatiua lz etiam cōclu-
sio negatiua posset pbari p sic altera media. z ēt qz non
solum conclusio vltis lz ēt particularis posset sic cōcludi
p altera media. iō ait q̄ nō solum i pma figura. z etiaz p
alias debemus hoc intēdere z aduertere. iō ait q̄ (intē-
dere autē est) .i. cōtingit (p alias figuras) .i. p scōz z terciā
(quot modis contingit fieri sillogismū) p plura media
sup. altera eiusdē. f. cōclōnis siue ad eandē cōclusionem.

Ed eius quod est a fortuna

¶ Postq̄ pbus ostendit ex qbus z p que habet
eē scia. quia ostendit ex quibus z p que habz eē scia vna
z scia altera. In parte ista dclarat ex quibus z p que nō
habet eē scia. Circa quod duo facit. quia primo ostēdit
ex quibus vel de quibus nō habz eē scia. z declarat p q̄
principia nō habz eē scia. ibi (eadē autē principia) Circa
primū duo facit. nam ea ex quibus nō ē scia vel nō pnt
eē subiectum scie q̄tuz ad pns spectat sunt duo videlz
fortuita z sensibilia particularia. primo ergo ostēdit q̄
de fortuitis nō est scia. z q̄ de sensibilibus particulari-
bus scia eē non pōt. ibi (neq̄ p sensus) Circa primū duo
facit. qz pmo ostēdit q̄ de fortuitis non pōt eē scia q̄trum
ad pmissas. z q̄ nō pōt eē scia quo ad conclusiones. ibi
(z si quidē) Dicit ḡ (Sed eius qd est a fortuna nō ē scia
p demonstrationē) quia sup. nec pmissē nec cōclūsiōes
i demonstratione possunt eē fortuite. nullo ḡ modo eo-
rum q̄ sunt a fortuna erit scia p demonstrationē. q̄ autē
i demonstratione nō sunt fortuita dclarat dicens. quia
(neq̄. n. sicut necessariū ē neq̄ sicut vt freq̄nter quod ē
a fortuna. lz quod sit extra hoc) .q. d. q̄ hec fortuita nec
sunt necaria nec freq̄nter lz sunt extra hec. i. extra neca-
rium z freq̄nter. z subdit q̄ (lz demonstratio ē alterius
hōp) .i. p altera istorum videlz vt p necessaria vel p fre-
q̄nter. z subdit q̄ (omnis. n. sillogismus) videlz demon-

stratiuus est (aut p necessaria ppositiones. aut p eas q̄
sunt tanq̄ freq̄nter). pbatur est q̄ fortuita nō ptinet
ad sciam habitam p demonstrationē tanq̄ pmissas. qz
demonstratio ē vt p ppositiones necias. vt per eas que
sunt frequenter. fortuita autem sunt neutrum istoruz.
¶ Deinde cū dicit (Et siquidē) ostēdit q̄ fortuita nō pti-
nent ad sciam habitā p demonstrationē tanq̄ cōclōnes
dicēs (Et qdem si pponēs) .i. si pmissē (sunt necie z con-
clusio est necia. si vero) pmissē (sunt sicut frequenter z
cōclusio erit hō) videlz sicut frequēter. cōclusio ḡ demō-
stratiōis vel erit necia vel frequēter cū pmissē in demō-
stratiōe semp sint tales (quare) qz sic est (si id quod est a
fortuna neq̄ est sicut frequenter. neq̄ sicut necium z nō
vtriq̄ erit demonstratio ipsius). k. fortuiti tanq̄ cōclōnis
¶ Dubitaret forte aliq̄. qz videt falsum q̄ scia nō pos-
sit esse eorum que sunt a fortuna. nam ppter quod vnu
quodq̄ z illud magis. si ergo tota causa quare ipsozum
que sunt a fortuna non est scia hoc est ppter ipsam for-
tunam. ergo multo magis de ipsa fortuna non eēt scia.
sed hoc est falsum. nam de ipsa fortuna est scia cum in z
pphysicorum determinet de fortuna z casu. ergo multo
magis de ipis fortuitis erit sciētia. Dicēdum q̄ sicut cō-
tingit in naturalibus entibus q̄ qucdaz sunt entia per
se. quedam per accidens. ita contingit in causis z in effe-
ctibus q̄ quedam sunt entia que sunt per se cause q̄daz
per accidens. quidā effectus per se. quidā per accidens
In entibus autem ḡnāliter hoc contingit q̄ quodlibet
ens simplex est ens per se. nam quodlibet ens simplex
est in aliquo predicamēto. predicamenta autē sunt per
se partes entis. z ens per se diuidit in decēs predicamē-
ta vt declarari habet in quito metaphyze. albedo ergo
est ens per se. quia est qualitas que est per se pars entis.
z musica est ens per se. quia est qualitas que ē p se pars
entis. sic etiā z homo est ens per se. quia est substantia q̄
est per se pars entis. et hoc mō discurrendo per omnia
simplicia quodlibet est ens per se. non q̄ per se existat.
quia hoc est proprium solius substantie. sed quia est per
se in predicamento z quodlibet predicamentū est per
se pars entis. sed lz sic fit in simplicibus in compositis
tamen reperiuntur multa per accidens. nam homo al-
bus est ens per accidens eo q̄ homo non sit p se subie-
ctum albi. lz accidit homini eē albū. z multo magis al-
bum musicum ē ens per accidēs. quia vnum in talibus
nō pdicatur de alio nisi quia ambo accident tertio. Qd
ergo dictum est ḡnāliter in entibus intelligēdū ē in cau-
sis z causatis. quilibz enim effectū simplex habet per se
causam. z q̄libz simplex causa habet p se effectū. vno ta-
men causarum z vno effectuum pōt eē p accidens. naz
q̄ iste vadat ad forum habet per se causam. videlicet
vt recipiat argentum. et recipere argentum habet per
se effectum. videlicet q̄ iste vadat ad forum. sic etiam
q̄ lapis descendat habet per se causam videlicet gra-
uans vel formam grauis. et grauis vel forma grauis
habet per se effectum. videl: cet q̄ graue deorsum ten-
dat. sic est autem in omnibus simplicibus. z secundum
hoc pōt itelligi quod dicitur platonē dicere in thimeo.
q̄ nihil est cuius ortum non legitima causa precesserit.
In vniōne autem causarum z effectuum multa sunt p
accidens. nam lz lapidem descendere fit per se. z homi-
nem ire ad forum sit per se. tamen ista duo simul coniu-
gi q̄ homo vadat ad forum quando lapis descendit. z q̄
lapis descendens frangat caput illius qui vadit ad fo-
rum est per accidens. fractio ergo capitis est effectus
per accidens. quia hoc contingit ex coniunctione due

Posteriozum

rū effectuz vel tonarum causarum. nā q̄ iste vadat ad
 forz simul sit cū dīcensu lapidis est p̄ accūs sicut etiā q̄
 recipe argētum tunc sit causa q̄ homo vadat ad forz
 quando grauans v̄ forma grauis ē causa q̄ lapis descē
 dat. ista coniunctio ē p̄ accidēs. ⁊ quia eorum q̄ sunt per
 accidens non ē scia. id nec talium nec p̄ talia ē scientia.
 Quod ḡ dicitur q̄ d̄ ipsa fortuna ē scia. ḡ ⁊ de fortuitis
 dici d̄ q̄ de ipsi fortuitis vt sunt fortuita v̄ de ipa for
 tuna vt ē p̄ accūs non est scia. s̄ vt in talibus reperitur ali
 quid p̄ se p̄t de eis esse scientia. nam fortuna per se ⁊ de
 se est causa p̄ accidens. non accid̄ ḡ fortune eē causa p̄
 accidēs ⁊ fortuita vt fortuita p̄ se referunt i cās p̄ accūs
 determinare ḡ sic d̄ fortuna vt ē causa in his q̄ sūt raro
 ⁊ q̄ sunt p̄ accūs. ⁊ determinare d̄ fortuitis vt referunt
 in cās p̄ accūs ⁊ vt sunt raro est d̄ determinare vt in eis re
 pitur aliquid p̄ se. s̄m quem modum talia cadere sub
 scia nō negat p̄hs. ¶ Uterius forte dubitaret aliq̄. q̄
 videt hoc eē falsū q̄ scia sit eoz que sunt frequēter. nā
 s̄m boeciū i arismetria sua ē eorum q̄ imutabilē subāz
 forziuntur. non ergo erit scia nisi necessariorum. p̄terea
 philosophus dicit circa principium huius libri q̄ scire
 simpliciter non sophisticō modo quod ē p̄ accūs ē cām
 cognoscere ⁊ quoniam illius ē causa ⁊ q̄ impossibile est
 aliter se habere. nō ergo erit scia nisi necessarior ⁊ ma
 xime scia aggenerata p̄ demonstrationēz p̄ quam agge
 neratur scire simpliciter. Dicendum q̄ causa aliquādo
 p̄t impediri vt in naturalibus. ⁊ tunc facit effectum vt
 frequēter. vt frequēter enim est q̄ ex semine oliue ge
 neratur oliua. p̄t tamen contingere q̄ ex corruptione
 aliqua circa semen vel ex aliqua alia causa impediēte
 q̄ ex semine oliue non generatur oliua. In talibus ḡ ex
 posteriozibus possumus arguere ex necessitate q̄ntum
 ad eē vt s̄m naturalēz cursum si oliua ē. ergo semē fuit.
 s̄ ex prioribus q̄ntum ad causam nō possumus argue
 re q̄ntum ad eē s̄ solum q̄ntum ad aptitudinē. possumus
 enim arguere q̄ talis causa sit apta nata nisi impediāt
 facere talē effectum. p̄pter quod p̄z q̄ in his q̄ sunt fre
 quēter possumus facere demonstratiōez put reperitur
 in eis necessitas vel a posteriori s̄m esse. vel a priori s̄m
 aptitudinē. q̄ si dicat q̄ ē de fortuitis hoc modo ē scia
 dici d̄ q̄ in fortuitis reperitur necitas p̄ accūs. i fortuitis
 ḡ ē p̄ se accūs ⁊ ē accūs p̄ se. ⁊ id de talibus nō dicitur eē
 scia. in his autē q̄ sunt p̄ se ē necessitas p̄ se. si autē ibi nō sit
 necessitas hoc p̄ accūs ē ratione alicuius impediētī.
 ipsa. n. quātum ē d̄ se necaria sunt nisi impediātur. id de
 talibus dicitur eē scia ⁊ non d̄ fortuitis. Resumamus ḡ
 quod a p̄cipio diximus ⁊ dicamus q̄ semp p̄ causas p̄
 se ē scia s̄ aliquando causa p̄ se p̄t impediri vt in natu
 ralibus. ⁊ id de talibus dicitur eē scia q̄ntum ad ea q̄ sūt
 frequēter. aliquando causa p̄ se nō p̄t impediri vt i ma
 thematicis. ⁊ tūc dicitur eē scia q̄ntum ad ea q̄ sūt semp.
 ¶ Vel possumus dicere ⁊ clarius q̄ aliud ē h̄re sciaz de re
 bus factis. aliud de modo fiēdi. de ipso. n. modo fiēdi q̄
 aliqua fiunt p̄ se aliqua p̄ accūs fiūt possumus h̄re sciaz
 tam de fortuitis q̄ de non fortuitis. scimus. n. aliq̄ eue
 nire p̄ accūs ⁊ fieri a casu ⁊ a fortuna. q̄ scimus eē p̄ ac
 cidēs aliq̄ d̄ cursum causarū. nā p̄ accūs ē q̄ ista d̄ cur
 runt. quia descēdit lapis quādo sorz vadit ad forz causa
 recipiendi argētum ex quo descēlu frangitur caput. do
 cēdo. n. hoc damus sciam de modo fiēdi rez. s̄ de ipsa
 re facta ex inopinato cōcursu causarū vt de ipa fractiōe
 capitū euntis ad forzum p̄ descēsum lapidis possumus
 h̄re sciam. q̄ possumus p̄ sensus accipe sic eē s̄z nō sciaz.
 q̄ i infinitis alijs modis possz hoc contingere. q̄ frāge

retz sorz caput p̄ descensu lapidis q̄ eundo ad forz. de
 q̄buscunq̄ ḡ habemus sciam opz illa s̄m q̄ huius non
 contingat aliter se h̄re. s̄z quantum ad ipsas res factas
 vel quantum ad ipsas res causatas possumus h̄re d̄ his
 q̄ sunt semp. ⁊ d̄ his q̄ sunt frequenter. quia contingit ta
 lia h̄re causam p̄ se. d̄ his ḡ q̄ sunt frequenter quantum
 ad ipsas res causatas non solum quantum ad modum
 causandi. vt quomodo ex semine oliue generatur oliua
 possumus h̄re sciam. put contingit cōsiderare talia talz
 q̄ non p̄tingit alr se h̄re. s̄z de his rebus fortuitis q̄ s̄m
 q̄ huius non habent causam p̄ se non ē de eis per se scia
 quantum ad ipsas res factas vel quantum ad ipsas res
 causatas vt p̄t eē p̄ habita māifestum. ¶ Uterius for
 te dubitarz aliquis. q̄ vt q̄ dictum p̄hi non concludat
 ait. n. p̄hs q̄ semp ex p̄positionibus necarijs sequitur
 p̄clusio necaria. ex his q̄ sunt frequēter p̄clusio vt frequē
 ter. ⁊ ex hoc vult h̄re q̄ demōstratio nō arguit nisi i cau
 sis necarijs vel in frequēter p̄clones ad sciam p̄tinen
 tes vel erunt necie vt frequēter. ḡ vt velle q̄ ex ordi
 ne sillogistico semp ista p̄comitētur. v̄z. necitas p̄clonis
 ⁊ p̄missarum. s̄z hoc ē falsum. quia sicut ex falsis potest
 sequi verum. ita ex non necessarijs conclusio necaria.
 Dicendū q̄ si bñ cōsideret dictū p̄hi necitatē h̄z quod
 d̄. nā ex necitate p̄clonis nō arguit necitatē p̄missaz
 nec ex frequētia p̄clonis arguit frequētiā p̄missaz. sed
 eōtrario ex necessitate ⁊ frequētia p̄missaz arguit ne
 cessitatē ⁊ frequētiā p̄clonis. nā s̄z nō valeat. si p̄clusio
 est ḡ p̄missa sunt. q̄ nō valet. cōns est. ḡ aīs ē. tñ optime
 valet. si p̄missa sunt cōclusio est. q̄ si aīs est ⁊ cōns ē. ⁊ si
 valet si p̄missa sūt. ḡ p̄clo est. valet p̄ se loquēdo q̄ q̄les
 sunt p̄missa talis est p̄clo. si ḡ p̄missa sunt necessarie
 p̄clo erit necessaria. ⁊ si frequenter cōclusio frequēter.
 ⁊ q̄ demōstrator nō arguit nisi in causis p̄ se que vel sunt
 necessarie vel frequēter. cōclo demōstratiōis nūq̄ erit for
 tuita. s̄z vel erit necessaria vel frequēter. ¶ Deinde cū
 dicit (Nec p̄ se s̄z) oñdit q̄ nō contingit scire per sen
 sum. vel quod idē ē q̄ d̄ sensibilibus particularibus nō
 ē scia. Circa quod duo facit. q̄ p̄mo facit quod dictuz ē
 aḡ: ex hoc remouet errorē quozūdā dicentiu q̄ sentire
 aliq̄ ē scire illd. ibi. (s̄z manifestū ē.) Circa p̄mū duo fa
 cit. q̄ oñdit q̄ v̄le nō cadit sub sensu s̄z particulare. ibi
 (qm̄ igitē demōstratiōes.) Dic ḡ (nec p̄ sensū). i. p̄tingit
 scire. qd̄ declarat dicens (si. n. sensus ē talis q̄ ē huius)
 .i. si sensus est v̄lis (⁊ nō huius alicuius). i. p̄icularis. (s̄z
 tñ) vel s̄z tñ necē ē (sentire hoc aliq̄). i. particulare (⁊
 vbi). i. hic (⁊ nūc). q. d. q̄ s̄z sensus sit v̄lis. tñ sentire ē p̄
 ticulare. vel contingit tantū sentire particulare q̄ hic ⁊
 nūc. ⁊ subdit q̄ (v̄le autē in oibus ē) su. (⁊ impossibile ē sen
 tire) su. v̄le (nō. n.) su. vniuersale ē (hic nec nūc. nō vtiq̄
 esset v̄le) su. si esset hic ⁊ nunc (quod. n. est semp ⁊ vbiq̄
 v̄le eē dicimus). ¶ Notādū autē q̄ huius l̄re sensus est
 talis q̄ huius ⁊ nō huius alicuius aliter exponitur si s̄
 sus est particularis ⁊ nō vniuersalis. s̄z nō p̄t fieri talis
 expositio sine violentia l̄re. nā vt p̄z in l̄ra māifeste dat
 differentiā iter sensum ⁊ sentire dicens q̄ si sensus est
 talis q̄ est huius. s. v̄lis. ⁊ nō huius alicuius. i. particu
 laris. sentire tñ nō cōtingit nisi hoc aliquid particulare
 vnde ⁊ in fine secundi huius hoc idēz habetur. d̄ enīz
 ibi q̄ sentire qdem est singulare. s̄z sensus est vniuersal
 ¶ Notādū etiā dictū p̄hi in hoc p̄sistere q̄ quātūcūq̄
 sensus sit vniuersalis. tñ q̄ non sentimus nisi p̄icularē
 quod est hic ⁊ nunc. non vniuersale quod est semper ⁊
 vbiq̄ sentire non est scire. ⁊ impossibile est scire per
 sensum. Qualiter autem sit hoc intelligendum est q̄

sensus sit vltis. sentire aut particularis i sine huius videt
 i quonibus vltime sectionis dicit vbi de hoc est specialis
 materia. sufficit tñ pñ q actus sentiendi siue sentire
 nunq terminet ad vlt ad hoc q p sensum non sit scia. z
 ad hoc q sentire nō sit scire. ¶ Dubitaret forte aliquis
 qz vides hoc falsum q vlt sit semp z vbiqz. qz si vlt eēt
 vbiqz tñ simul eēt hō z oliua z tñc omnia corpora eēt
 simul. i. omni. n. loco eēt quolibz spēs cuiuslibz corpori.
 p̄trea videmus ad sensum falsuz. naz i aliquibus p̄tibus
 nō sunt oliua. ḡ vlt oliua nō ē vbiqz. quia nō pōt eē tale
 vlt nisi vbi ē suum particulare. Dicēdum q p̄m quosdā
 vlt eē semp z vbiqz nō ē intelligēdum affirmatiue. quia
 tunc vbiqz eēt oliua. s̄ intelligēdum ē negatiue z p̄ ab/
 stractionē vt dicatur vlt eē semp z vbiqz. quia ē abstra/
 ctum ab omni loco z ab omni tempore. z ideo q̄stum est
 de se nullus ei repugnat locus z nullū tempus. Postu/
 mus tñ aliter dicere. nō enī loq̄tur hic p̄hūs de vlti sim/
 plici. s̄ de vlti cōposito. i. de vlti quod demonstrat. nō. n.
 loq̄tur de subiecto vt est aliquid vniuersale in se. nec de
 passione vt est quoddam vniuersale in se. s̄ de subiecto
 i comparatōe ad passionē. vt est vlt sub ipsa. vt si demō/
 strat q luna eclipsat p̄ interponē terre hec demonstra/
 tio nō erit hic z nūc. s̄ erit vbiqz z semp. est. n. hec demō/
 stratio q vbiqz. i. in quacunqz parte celi eclipsat luna
 eclipsat p̄ interpositionē terre. z ex hoc vult h̄re p̄hūs
 q sentire nō sit scire. nam si eēmus supra lunā quando
 luna eclipsat z videremus q terra se interponeret opti/
 me iudicaret vltis q luna nunc i illa parte celi eclipsat
 p̄ interpositionē terre. s̄ vt p̄ i alia pte celi vlt i alio tēpore
 posset eclipsari aliter q̄ p̄ interponē terre nō posset iudi/
 care sensus. homo ḡ p̄ sensū si videret q luna eclipsaret
 hic z nunc vt si eēt supra lunā quando eclipsat cogitaret
 p̄ intellectū vtrum luna in alio tempore vel in alia parte
 celi posset aliter eclipsari q̄ p̄ interpositionē. z qz cogite/
 ret qz nō iudicaret p̄ intellectū q̄ interpositio est vltis cā
 eclipsis. z qz scire nō ē nisi p̄ vniuersalē cām. z put aliqd
 est vlt subiectum sic passioni vlt dico p̄ relationem ad
 cām. nō enī absolute loq̄ndo luna eclipsat semp z vbiqz
 s̄ eclipsat semp z vbiqz p̄ relationē ad cām. nā vbiqz
 sit luna dum tñ ibi interponat terra eclipsat z semper
 quando interponit eclipsat. sic aut cognoscere non spe/
 ctat ad sensum s̄ ad itellctm. patet ḡ de quovlti loq̄t p̄hūs
 quod ē semp z vbiqz. ¶ Deide cum dicit. (Quonia igit
 ex his q̄ dixerat cōcludit intētum dicēs. (Quonia igit
 demōstrationes sunt vltis). i. p̄ vltis causas. vel sūt vltis
 quia sunt de subiectis put p̄ relationē ad causā vlt sunt
 sub suis passionibus. quia ḡ demōstrationes sunt p̄ ta/
 les causas z de talibus subiectis (has autē) sic vltis cās
 vel hec vniuersalia subiecta (nō est). i. nō p̄tigit (scire)
 z quia sic est (manifestū ē q̄ necqz est scire p̄ sensum.)
 ¶ Notandum aut q̄ causa hic z nunc si nō ē causa sim/
 p̄l̄r non ē causa p̄ se. s̄ p̄ accidēs nisi enī interpositio terre
 eēt vlt causa eclipsis nō eēt p̄ se causa. quia ḡ tale vlt nō
 p̄cipit sensus non ē scire p̄ sensum. ¶ Deinde cum dicit.
 (Sed manifestū) remouet errozē quozūdāz dicentiuz
 q̄ idē est scire quod sentire. p̄o p̄ter qd̄ sciēdum q̄ sen/
 tire nō ē ipsum scire. attamē sensus dupl̄r deseruit sciē/
 tie. p̄mo quia p̄ sensuz deuenimus i sciam. vñ sensus est
 causatiuus scie. z qz quando videmus aliqua p̄ sensuz
 facilius cogitamus cām z facilius acquirimus sciētiaz.
 vt si eēmus supra lunā z videremus q̄ terra se interpo/
 nit. licz ipm videre nō eēt ipm scire. qz non videremus
 nisi hic z nunc. attamen videndo q̄ terra se interponit
 facilius cogitarem p̄ itellctm q̄ interpositio terre quā

sensus videt particulariter est cā eclipsis. sensus ergo ē
 causatiuus scientie z ēt innatiuus. Tria ḡ facit p̄hūs. qz
 p̄mo ostēdit q̄ sentire nō ē scire. z declarat quomodo
 sensus ē causatiuus scie. z quomō ē innatiuus. scda ibi.
 (s̄ ex cōsideratōe) tertia ibi. (sūt tñ qdā) Circa p̄mū tria
 facit. quia p̄mo remouet p̄dictuz errozē. z assignat cāz
 dicti. tertia quod dixerat declarat in terminis. scda ibi.
 (sentire qdem enī.) tertia ibi. (vñ z si in luna.) Dicit ḡ
 (Sed manifestū est quonia et si eēt). i. si p̄tingeret (sen/
 tire triangulū q̄ haberet angulos eq̄les duobus rectis
 q̄reremus vtiqz demōstrationē) de triāgulo (z nō scire/
 mus). i. p̄pter hoc nō haberemus sciaz de triangulo. qz
 sentire nō est idē quod scire. (sicut quidā fatenī) ¶ No/
 tādū aut quosdā posuisse q̄ intellectus idēz ē qd̄ sensus
 p̄pter quod oportebat eos fateri z cōcedere q̄ sentire
 eēt idem quod scire. quod p̄hūs negat z dicit eē falsum.
 ¶ Notādū etiā q̄ si ad oculū videremus q̄ angulus ex/
 triscus i triāgulo valet duos intriscos sibi oppositos.
 p̄pter quod videremus q̄ anguli triāguli valent duos
 rectos nō cognosceremus hoc nisi particulariter. vider/
 remus. n. ad sensuz q̄ in hoc triāgulo sic sit. s̄ statim in/
 quireremus p̄ intellectū vtrū vlt sic eēt. h̄ est ḡ qd̄ p̄hūs
 ait. q̄ cū hoc videremus adhuc q̄reremus demōstratiōez
 .i. cū p̄ sensum cognosceremus in hoc triāgulo sic eēt p̄ti/
 culariter adhuc q̄reremus demōstrationē. i. adhuc q̄re/
 remus vltm. qz ingreremus p̄ intellectū vtrū in oī triā/
 gulo sic se habeat vlt. ¶ Deinde cū dicit (Sentire qdēz
 enī) assignat cāz dicti dicēs q̄ (sentire qdēz enī est necē
 singulr. scia at est in cognoscendo vlt) q. d. bñ dictū ē q̄
 sentire nō est scire. qz sentire est singulare. scire at ē vlt.
 z bñ dictū est q̄ si videremus triāgulū h̄re duos rectos
 adhuc q̄reremus demōstratiōez. nā sentire est singl̄r. i.
 p̄ sensuz. nō h̄remus notitiā de h̄ triāgulo p̄ticulariter.
 s̄ cū scia sit vltis adhuc q̄reremus demōstrationē et sciam
 vt h̄remus huius notitiā de triāgulo vlt. ¶ Deinde cuz
 dicit. (Unde si in luna) quod dixerat declarat i termis
 dicēs (Unde z si in luna eēmus). i. si eēmus supra lunā
 qñ eclipsat (videremus obiectā terrā z nō vtiqz sentire
 mus cām defectus). i. eclipsis. su. vltm (sentiremus. n.)
 .i. coḡsceremus p̄ sensuz (qm̄ luna deficeret). i. eclipsa/
 ret (nūc. s̄ nō) cognosceremus p̄ sensuz (oio p̄pter qd̄)
 .i. vltm cām (nō. n. sensus nūc). i. q̄ est hic z nūc (vniuer/
 salis eēt). i. erat vniuersalis vt h̄z alia translatio. q. d. q̄
 sensus nō erat. i. nō dicebat eē vniuersalis. ḡ si eēmus
 supra lunā nō cognosceremus lunā eclipsari nisi parti/
 culariter. ideo nō h̄remus sciam qz nesciremus h̄ vni/
 uersalr. illud ḡ videre nō est scire. ¶ Deide cū dicit (S̄
 ex cōsideratiōe) ostēdit quō sensus est cātius scie. Circa
 quod tria facit. qz p̄mo facit quod dictū est. z cōparat
 cognem scientificā ad cognēs alias. z ex his que dixē/
 rat cōcludit intētū. videt q̄ sentire nō est scire nisi acci/
 piat sentire equoce. scda ibi. (vlt at) tertia ibi. (manife/
 stū est) Dicit ḡ (S̄ ex cōsideratōe in h̄ multoties acci/
 dente). i. p̄tigitē. i. qñ multoties p̄tigit nos cōsiderare in
 hoc. i. circa particulare postea sumus venantes illud. i.
 vlt. z sic (vltis h̄emus demōstratiōez. ex singularibus enīz
 pluribus vniuersale manifestū ē) hoc ergo mō causatur
 scia ex sēsu. vt qñ video nūc q̄ reubarbaz purgat cole/
 ram z postea video q̄ hoc aliud reubarbarū purgat co/
 lerā multoties sic expiēdo p̄ sēsu sic ex multis singulari/
 bus deuenio in vniuersale. z habeo scientiam q̄ omne
 reubarbaz purgat coleram. p̄positiones ergo vltis per
 quas habetur scientia z demōstratio z que sunt p̄nci/
 pium artis. z scientie sunt accepte ex mult̄ sc̄sibilibus.

Posteriorum

¶ Deinde cum dicit. (Ule aut honorabile.) comparat cognitionem scientificam ad alias cognitiones. Propter quod sciendum quatuor esse cognitiones. sensitivam. scientificam que est per causam. et cognitionem non perfectam. et intellectivam que est primorum principiorum. Cognitionis scientificam que est per causas universales honorabilior est cognitione sensitiva. et etiam honorabilior est quacumque alia cognitione que non est per causas non tamen est honorabilior quam cognitio principiorum. ideo ait. (Ule aut honorabile est. quonia ostendit causam). q. d. quod cognitio scientifica universalis est honorabilis. q. d. est ostensiva universalis cause. (que de his ylis). i. cognitio sic universalis vel cognitio habita de his universalis. id est de his universalibus. ponitur genitivus pro ablativo (honorabilior est sensibus). i. cognitione sensitiva (et) su. h. cognitio ylis scientifica honorabilior est (cognitione) sup. non habita per causam (quorumcumque causa est). i. honorabilior est quam sit cognitio quorumcumque alia habita non per causam sed per ea quorumcumque est causa. i. per effectus (sed ex primis). i. de primis (alia ratio est). q. d. non est scia honorabilior quam cognitio primorum principiorum. id est de talibus est alia ratio. ¶ Notandum autem quod scia que est per causas est honorabilior cognitio cognitione quacumque habita per non causam. dum tamen cognitio illa sit talium quorum sit causa. sed enim cognitio principiorum non sit per causas. non tamen propter hoc talis cognitio est minus honorabilis quam scia. id est per se signanter loquitur scientiam esse honorabiliorum cognitione quorumcumque est causa. i. cognitione quorumcumque causatorum quorumcumque enim cognitio habeat de causatis. duz tamen illa cognitio non sit habita per causam non est ita honorabilis sic scia. de primis que principium est alia ratio. q. d. talia non sunt causa talium non est causa. aliquid autem hic tactus est incidentaliter de comparatione cognitionis scientificae ad cognitiones alias sed de hoc plenius infra dicitur. ¶ Deinde cum dicit. (Manifestum est igitur) ex his que dixerat concludit intentum videlicet quod sentire non sit scire nisi accipiatur sentire equivoce. d. (Manifestum est igitur quod ipse est sentiendo scire aliquid demonstratorum). i. aliquid demonstrabile siue aliquid demonstrabile. ut habet alia translatio (nisi) accipiatur sentire equivoce. et nisi (aliquid dicitur hoc esse sentire habere sciam per demonstrationem) multoties. n. sic loquimur quod quando aliquid manifeste per intellectum cognoscimus dicimus nos illud sentire et tangere. sic quando accipiendo sentire putat id est quod manifeste causam demonstrationem cognoscere id est erit sentire quod scire. ¶ Deinde cum dicit. (Sunt tamen quedam) declarat quomodo sensus sit inveniendus ad scias. et quomodo ex defectu sensus multoties impedimur ad scias. Circa quod tria facit. q. d. primo facit quod dictum est. q. d. dixerat declarat in terminis. q. d. quod quod assumpserat declarat vel assignat causas dicti sui. secunda ibi. (ut si vitrum) tertia ibi (et propter id) dicit ergo quod (sunt quedam in propositis) vel ut hinc alia infra. i. pleurmatibus. i. i. dubitationibus. i. in his in quibus dubitamus. vel in his que nobis proponunt. vel que nobis se offerunt dubitabiliter. quedam. n. de talibus redacta sunt ad defectum sensus. ut ideo dubitamus de eis. q. d. deficit ibi sensus et non possumus illa apprehendere per sensum. unde subdit quod (quidam enim si videremus non utique quereremus non tanquam scientes in videndo). i. non quod ipsum videre sit scire (sed tanquam ex eo quod videmus). i. ex visu (habetes yles). i. devenientes in yles causam. sensus igitur inveniendus nos ad scias non quod sentire sit scire. sed quod per sensum devenimus in yles causam. ¶ Deinde cum dicit. (Ut si vitrum) quod dixerat manifestat in terminis dicens (Ut si videremus vitrum perforatum. et) su. videremus (lumen transiens per vitrum. manifestum utique erit et propter quid). i. manifesta est utique causa que lumen per vitrum transit esse. n. causa perforatio vitri. ¶ Notandum autem quod non curat per se de

exemplo. loquitur. n. more illorum dicentium lumen esse corpus Unde cum querebat ab istis quomodo lumen transit per vitrum. dicebant vitrum esse porosum et perforatum sed illa foramina propter sui parvitate latent visu nostrum. et per illa foramina ut dicebant pertransibat lumen. more igitur istorum loquitur. quod si sic esset et nos haberemus ita subtiliter visum quod videremus illa foramina non quereremus causam que lumen per vitrum transit. q. d. manifeste videremus causam perforationem vitri. i. utaret igitur tunc sensus visus ad cognitionem cause. ipsum tamen videre non est scire. q. d. per visum cognosceremus causam in hoc vitroparticulariter sed cognoscentes in hoc vitropervisum causam particulariter de levi cogitarem per intellectum sic esse in omni vitrop. et ex hoc enim habentes universale. i. scientes visum ¶ Deinde cum dicit. (Et propter illud.) assignat causam dicti sui quare. s. sic videndo ipsum videre non est scire. d. q. d. propter illud) sup. sic videndo ipsum videre non est scire (quod) per quod (videmus seorsum et vitris) Uel ut hinc alia translatio et melius in unoquoque (intelligere autem simul est quoniam in omnibus sic est). q. d. quod per sensum non videmus omnia particularia simul sed seorsum in unoquoque ut videmus in hoc vitrop quod sic transit lumen. et postea seorsum. i. separati in alio vitrop videmus quod sic transit lumen sed per intellectum et sciam cognoscimus de omni vitrop simul quod per ipsum transit lumen. non igitur videre et visum nullum sentire est id est quod scire.

e Adem autem esse principia

oium. ¶ Postquam per se ostendit de quibus non est scia tanquam de subiectis. q. d. non est de fortuitis nec de particularibus sensibilibus. In ista parte declarat per quod non est sufficienter scia tanquam per principia. q. d. non possunt sciri oia per eadem principia. non sunt enim oium verorum eadem principia neque etiam sunt eadem principia oium falsorum. et multo magis non sunt eadem principia oium verorum et falsorum simul. duo autem facit sciam quod dupliciter probat intentum. nam per probat per rationes magis coeas et logicas. et per magis proprias ibi. (si vero aliter) Circa primum tria facit. q. d. primo ostendit quod non sunt eadem principia oium verorum et falsorum simul. 2. quod non sunt principia eadem oium falsorum. 3. quod non sunt eadem oium verorum. scda ibi (Postea neque false) tertia ibi (Neque verorum enim) Circa primum duo facit. q. d. primo ostendit quod non sunt eadem principia oium verorum et falsorum sciam quod verum concludit propter quid. 2. ostendit hoc idem putat verum concludit quoniam ibi (et si namque) dicit quod quod (eadem autem esse principia oium sillogismorum est impossibile. primum quidem est hoc impossibile (speculativum logicum) cuius ratio est. q. d. hi quidem sunt filii veri. alii autem falsi tunc suppleta est ratio. verorum filiorum sunt principia vera. falsorum autem sunt principia falsa. principia vera et falsa non sunt eadem. ergo non sunt eadem principia oium tam verorum quam falsorum. ¶ Notandum autem quod loquedo propter quod nunquam ex falsis loquitur nisi falsum. si enim ex falsis sequitur verum hoc non est propter quod sed quia. ista ratio concludit quod loquedo propter quod oium sillogismorum tam verorum quam falsorum non sunt eadem principia. sed sequens ratio declarabit quod quod litterarumque fiant sillogismi dum tamen sint ordinati in modo et figura non erunt oium tam verorum quam falsorum eadem principia. nam si sillogizet verum ex falsis si postea per sillogizet primum false de necessitate per sillogizabunt ex falsis. ¶ Notandum autem intentionem huius capituli in hoc consistere quod non oium sunt eadem principia. sicut ergo ostensum est supra de quibusdam subiectis non est scia. q. d. non est de fortuitis nec de particularibus. sic in hoc capitulo declarat per quod principia non est scia. q. d. per eadem principia non potest oium rerum accipi scia. ¶ Deinde cum dicit. (Et si namque) ostendit quod non solum si sillogizet propter quid sed qualitercumque sillogizet non erunt eadem principia

Liber

Primus

veroz & falsoz. d. (et si nancq; sit). i. contingat (verum sillogizare ex falsis s; B sit semel). q. d. q; si ex falsis sillogizet. vez; solū. hoc erit semel. v; in primo sillogismo q; nō erit talis cōclo quales sunt pmissis. s; postea in p; silis p; sillogizent pmissis oz q; p; sillogizent ex falsis q; nō sequitur sillogismū nisi ex falsis. r itez; si debeant alie pmissis p; sillogizari cū sint false p; sillogizabunt ex falsis. semper ergo i aly sillogismis quales erunt pmissis talis erit cōclusio. id ait (yt si. a. de. c. vez; sit). vt si hec ē vera. omne. c. est. a. (mediū aut. b. falsum. nō eiz. a. in. b. est nec. b. i. c). i. tale accipiat mediū falsum q; nec. a. sit i eo. vt q; ista sit falsa. omne b. est. a. ytputa omnis lapis ē animal. nec. b. mediū acceptus sit in. c. ytputa q; minor sit falsa. omne. c. est. b. i. omnis hō est lapis. conclusio tñ erit vera. v; omne. c. ē. a. i. omnis hō est animal. sic ergo est semel. i. in hoc pmo sillogismo. q; nō sūt tale pmissis q̄lis est cōclo. (s; si accipiant media hoz). i. taliū pmissis cum sint iste pmissis false. ppōnes accepte ad pbandū eas (erunt false. eo q; omnis cōclo falsa ex falsis est) s; cōclusio falsa ex falsis est (vera aut est ex veris. altere aut sunt). ppōnes (vere & false) ḡ su. altera sunt picipia sillogismoz veroz & falsoz. ¶ Notandū aut vim rōis i hoc cōclūsiōe q; loquēdo ppter qd semp tales sunt pmissis q̄lis est cōclusio & cōclusio. vt si pmissis sunt false & cōclusio. si vere & cōclusio etiā loquendo qm̄ semel contingit vel pōt cōtingere q; nō sunt tales pmissis q̄lis est cōclo vt i primo sillo vbi ex falsis cōcludit verū. s; postea in aly sillogismis si pmissis cū sint false semp ppōnes accepte ad cōcludendū eas erūt false. in oibus ḡ aly sillogismis tales erūt pmissis q̄lis cōclo. formet ḡ ex hoc talis rō. semp vel q̄si semp & vt plerūq; tales sunt pmissis qualis est cōclusio. ḡ sillogismoz voz vt plerūq; sunt pmissis vere falsoz false. nō eedē sunt pmissis vere & false. ḡ nō oium tam veroz q; falsoz erūt eadē picipia. aliq; ḡ forte sillogismus verus. i. hñs conclusiōe verā habebit pmissas falsas. i. oibus tñ postea sillogismis erunt false conclusiōes & false pmissis. ¶ Dubitaret forte aliq; q; nō videt hoc vez; q; solū semel sit cōclusio dissimilis a pmissis. nam pōt sillogizari verū ex altera. ppōne vera & altera falsa. nā ois albedo est color. hec ē vera. ois nigredo est albedo. hec ē falsa. ḡ ois nigredo est color. est cōclo vera. ḡ si debeant pmissis sillogizari pmissis cū sit altera vā & altera falsa nō erit necessariū semp accipe pmissas falsas. nec erit necariū semp accipe veras. nam cū altera pmissarum sit vera poterit sillogizari ex veris & ex falsis. nō ḡ pmissis erunt similes cōclusiōi. Dicendū q; si pmissis sunt vere de necessitate cōcludit cōclōne verā. s; si pmissis sunt false nō de necessitate cōcludunt cōclōne falsā. q; si semp cōcluderent falsā statim haberet itentū q; non sunt eadē picipia sillogismoz veroz & falsoz. ad obuiandū ḡ huic diuersitati dicit pbs semel hoc cōtingere q; pmissis nō sūt similes conclusiōi. imaginat tñ q; debeant accipi ambe pmissis false. q; si accipet vna vera altera falsa statim eēt dissimilitudo i picipiis sillogiz. q; nō eēt ambe pmissis false. sicut in sillogismo simplr vero sunt ambe pmissis vere. ppter qd supponit pbs q; debeat vel ambe pmissis accipi vere vel ambe false. quo supposito i solo primo sillogismo pōt hoc cōtingere q; cōclo sit dissimilis a pmissis. i. oibus aly sillogismis si pmissis false. & erit cōclusio similis semp pmissis. ¶ Vel possumus ad hanc veritatez claritas declarare. vult enī pbs ostendere q; nō oius sillogismoz sunt eadē picipia. Aduersarius ḡ cōtradicens huic ve-

ritati semp deberet accipe pmissas i sillogismo similes vel ambas. i. veras vel ambas falsas. q; si i vno & eodez sillogismo accipet vnam pmissam veram & alteram falsas statim contra seipsum ageret. quia concluderent contra eum. nam si in vno & eodem sillogismo non sunt eadem picipia. s; aliud est picipiū verū & aliud falsū multo magis i oibus sillogismis nō erūt eadē picipia. ¶ Deinde cum dicit. (Postea neq; false) ostendit q; oium falsoz nō sūt eadē picipia dicēs (Postea neq; false). s. cōclōnes (sunt ex eisdē) su. picipiis. q. d. q; ostēdimus nō eē eadē picipia oius tā voz q; falsoz. volumus nūc postea ostendere oium falsoz nō eē picipia eadē. id ait q; (est enī). i. p̄git (falsas). s. cōclōnes (ad iuicē d̄ias eē. & p̄git tales cōclōnes (eē impossibiles simul). i. eē icōpossibiles (vt iusticiā eē iniusticiā aut timorem. & hominem eē equū aut bouē. & egle eē maius aut minus ex positū). i. ex pmissis datis (sic ē). i. sic p̄git cōcludere. q. d. q; si oius falsoz erunt eadē picipia tunc ex eisdem picipiis positis. vel ex eisdē picipiis datis cōcludet q; iusticia sit iniusticia & q; iniusticia sit timor q; sunt false & icōpossibiles & q; hō sit equus. & q; homo sit bos. et q; egle sit maius. & q; egle sit minus. q; ḡ oia ista sunt falsa & icōpossibilia q; taliū nō p̄nt eē eadē picipia. oius falsoz nō erūt eadē picipia. ¶ Notādū at q; si cōclōnes sunt d̄ie & incōpossibiles q; picipia ex qbus sequit̄ & maxime si sequit̄ ex eis ppter qd o; eē falsa & icōpossibilia. s; q; sunt icōpossibilia nō sunt eadē. ḡ taliū oius nō sunt picipia eadē. ¶ Deinde cū dicit (Neq; enī veroz) ostendit q; oius veroz nō sunt eadē picipia. circa quod sex facit fm q; sex rōnes adducit ad ppositū. secūda ibi (Nec ē est ar) tertia ibi (S; neq; cōius) q̄ta ibi (Amplius picipia) q̄ta ibi (Adhuc cōclōnes) sexta ibi (Amplius picipia qdē) Dicit ḡ q; (Neq; n. oius veroz sunt eadē picipia. altera enī) su. sunt picipia (multoz ḡne). i. d̄itū ḡne (nec) su. talia (picipia cōueniunt adiuices. q. d. q; ex quo picipiata sunt multa. i. d̄ia ḡne oz q; picipia sint altera & nō cōueniāt. vt picipia i ḡne discretoz nō cōueniūt cū picipiis i ḡne cōtinuo. id exemplificās ait (vt vnitates nō cōueniūt punctis). i. cū punctis. nā (he enī) siue (he gdem). i. vnitates (nō hñt pōne. illa autē). i. puncta (hñt) su. pōnem. ¶ Deinde cū dicit (Nec ē est ar) adducit ad B secūda rōnez sumptā ex p̄sillogizatione ipsa. vel ex ipsa multiplicatiōe sillogismoz. vt si fiat aliq; sillū ytputa q; sillogizet hō esse corpus si debeat multiplicari sillogismi fm hāc mām termini accepti vel accipiuntur interius i medio. & hoc duplr. vel sursum versus corpus ytputa si accipere p medio animatus corpus. vel deorsū versus hoies. ytputa si accipere p medio aial vel accipent tales termini exterius. vt si fiat acceptio supra corpus vel infra hoiem si aliqd esset infra ipsum. ex hoc ḡ pōt argui q; nō solū oium veroz nō sūt eadē picipia. sed etiam omniū affirmatiuo; veroz nō sūt eadē picipia. id ait (necesse est aut) sup. illa vera q; de se inuicem cōcludunt affirmatiue. aut (conuenire in medio) & hoc dupliciter (aut in sursum aut i deorsū. aut ergo hos). i. terminos oz (habere interius) vt eos q; accipiunt sursum vel deorsū (illos aut terminoz exterius) quasi dicat q; hoc mō multiplicat̄ veri affirmatiui vel accipiendo in medio vel accipiendo exterius supra maiorem extremitatez. vel intra minoz. tunc ergo sup. plenda est ratio. q; cum non omnia sic se habeant nec omnia se habeant fm istam lineā nō oium erunt eadē picipia. ¶ Dubitaret forte aliq; q; videt q; sit inutile accipere supra maiorez extremitatē. & inutile infra minozē

Posteriorum

quia ex hoc non concluditur maior extremitas de subo
Dicendum qd accipit in medio siue accipiat sursum versus ma
loze extremitate. siue verso versus versus minor est vtile ad con
cludendum maiore extremitate de minori versus. accipit autem infra
est vtile ad concludendum maiore extremitate de minori parti
culari. vt si sit hec conclusio concludenda. homo est corpus. si ac
cipiatur infra hominem est vtile ad concludendum corpus de
hoie particulariter. vtputa si accipiat ethiops. vtz enim
est oem ethiops est corpus et oem ethiops est hoies. ex h
g sequet quedam hominem est corpus. vel vtile est sic accipit
infra ad concludendum maiore extremitate de illo infra acce
pto assumendo p medio minore extremitate poterimus
concludere corpus versus ethiops p hoc medium homo accipit
aut supra nullo modo est vtile ad concludendum maiore extre
mitate de minori. p subam enim non concludit corpus de ho
mienec versus ne particulariter. est tamen vtile sic accipit ad con
cludendum illud acceptus de minori extremitate faciendo
medium de maiori. vt si accipiatur suba que est supra corpus
poterit concludi versus suba de hoie p hoc medium corpus
¶ Uterius forte dubitaret aliquis. vtz hic modus acci
piendi vtilis sit in p se passioibus. Dicendum qd sic. vtputa
si ab eode subiecto fluere passionibus que eent p se passio
nes eius et conuertibiles cum ipso. si g demonstraret octa
ua p quarta non est demonstratio p immediata. hoc g modo
reducere ad immediata. vel accipiendo infra octaua et qua
rta. et hoc dupl. imo si volumus dicere hoc tripl. qz vel
accipiet oino in medio iter octaua et quarta. vtputa passio
sexta que est in medio oino tantum distans ab octaua quarta a qua
rta. vel accipiet magis versus octaua vt septima. vel mag
versus quarta vt quinta. termini g accepti vel passionibus
accepte vel erunt iterius modis quibus diximus. vt erunt
exterius et hoc dupl. qz vel erunt supra passionem quarta
vtputa passio prima vel secunda. vel infra passionem octaua. vt
puta nona vel decima. ea g que sunt se. sic se hnt fm talem
analogiam reducunt in eade principia. et qz non oia sunt ordinata
sic non oium erunt eade principia. ¶ Deinde cur oicit. (Sed
neqz coium.) adducit tertia rationem sumpta ex eo qd princi
pia coia non sufficiunt sine propriis. et qz in alijs et alijs generi
bus sunt principia propria alia et alia. id non oium talium sunt
eade principia. id aut qd (sz neqz coius principiorum). i. de nu
mero coium principiorum (pnt ee aliq) sup. principia. (ex q
bus demferent oia) sup. sufficienter. et exponit se dicēs (o
co at coia). i. principia. (vt oē aut affirmare aut negare)
sz hoc principium de quolqz affirmatio vel negatio non suffic
sine propriis. id subdit qd (genera eorum que sunt altera sunt)
.q. d. qd eorum que sunt. i. entius sunt altera genera. i. diuersa
predicamenta. et qz sic est ois eorum est altera principia. id sub
dit (et alia quidem) sup. principia sunt (in quantitatibus alia vo
in qualitatibus solū) siue solū. i. aliq sunt principia solis qlita
tibus et propria qlitatibus. g qz aliq principia sunt qlitati
bus propria (cum quibus) principia propriis (demonstrant)
passiones (p coia.) si g non sufficiunt coia sine propriis. et h
propria in alijs predicamentis sunt alia et alia non erunt ois
eade principia. ¶ Notandum qd alia translatio non hz so
lū. tamen satis potest exponi p solū propria. nam principia que sunt so
lū in qlitatibus sunt propria qlitatibus. (Amplius principia
non multū.) hie vt dicebat adducit rationem quartam sumptam
ex eo qd principia non sunt multo pauciora conclusionibus. id aut
(Amplius principia non sunt multū vel multo minor). i.
pauciora (conclusionibus) et subdit qd (principia quidem
.n. proprie sunt. proprie aut sunt termini assumpti. aut sunt)
termini (immissi). q. d. qd ipse proprie conclusi in vno fillo sunt
principia in alio fillo que proprie sunt ex terminis aut assumpti ex
terius vt supra maiore. aut infra minore extremitate. aut

immissis. i. itus missis et accepti intraveratqz extremitate.
tūc g est suppleda ratio qd si principia sunt non multo pauci
ora conclusionibus cum non sint eede conclusiones ois filloz vorū
non sunt eade principia ois hz filloz. ¶ Dubitaret forte
aliquis quo principia non sunt multo pauciora conclusionibus.
Dicendum qd hoc referendum est ad ipsos terminos. termini
enim g accipiuntur p principia et p medius non sunt multo
pauciores terminis ex quibus fiunt conclusiones. qd p si accipi
ant termini immissi iterius vtputa animatum corpus et alij
termini si alij sunt intermedij iter animal et corpus ac
cipiuntur etiam termini exterius vt supra maiorem extre
mitate. vt supra corpus accipiat suba vel etiam aliq alij ter
mini si alij sunt superiores. infra minore accipiet homo et etiam
alij termini si alij sunt. Constat aut qd oēs termini intermedij g
sunt iter terminū supremū et terminū infimū. vt iter suba
et hoies erunt principia et accipiet vt media. nam corpus erit
principium et erit medium ad probandum suba de oibus inferio
ribus. et animatum corpus erit principium et erit medium ad proban
dum tamen subam que corpus de oibus inferioribus. et animatum
principium et medium ad concludendum oia superiora de hoie. g i o
tali analogia si eent cetera tales termini quot sunt ibi termini
medij tot sunt ibi principia filloz p que concludet aliqd de
aliquo. terminus aut supremus non poterit accipi vt medium
ad concludendum aliqd de aliquo in tota hz analogia. sz ter
minus infimus vt homo poterit accipi vt medium ad concluden
dum aliqd non versus sz solū particulariter. g i o analogia quot
sunt ibi termini tot sunt ibi principia filloz excepto ter
mino supremo que est oio inutilis ad concludendum. ¶ Uiso i o ge
nologia et i ordine terminoz quot termini accipiuntur vt
principia filloz. restat videre quot termini in hz genologys
ingrediunt conclusionem. nam ad concludendum tanqz principia ex
cludunt duo termini extremi. vel solū excludit vnus ter
minus. i. infimus. nam infimus non excludit simplr cum per
ipm possit concludi particulariter licet non versus. Sic g dicen
dum est de terminis que ingrediunt vt medium vel vt principium
sed ab ingressu conclusionis i tota genologia nullus exclu
dit terminus. nam p animatum possunt oia superiora concludi de
hoie. ita qd oēs termini supra animatum et infra ingrediuntur co
clonem. ipsi et animatum conclusionem ingrediunt. qz p aliqd qd est infra
suba et animatum excludi potest suba de animatum. ipsi g animatum in hz ge
nologia conclusiones intrabit. si g in ois genologia solus vnus
terminus excludit simplr vt sit oio inutilis ad concluden
dum. ab ingressu aut conclusionis nullus excludit. principia sunt
non multo pauciora conclusionibus. i. in ois genologia termini
g accipiunt vt principia non sunt multo pauciores termi
nis que ingrediunt conclusiones. ydem. n. termini g concludunt
in vno fillo sunt postea principia in alio. et ex his termi
nis coficiunt proprie que sunt conclusiones in vno fillo. et postea
sunt principia et promissa in alio. nihil est g in infra pbi quod
vacet a proposito. nam qd ipse ait qd principia sunt non mul
to pauciora conclusionibus sz dicit qz i b stat tota virtus medij
nam si principia non sunt multo pauciora conclusionibus conclusiones
non sunt eede nec principia erunt eadez. Qd vō postea
subdit. qd principia sunt proprie et proprie sunt termini ab
sumpti aut immissi sz ait ad declarandum suū intentū. nam qd
principia non sunt multo pauciora conclusionibus ex b declarat
qz si accipiat termini ex vt supra maiorem extremitate
et infra minore. et accipiat termini immissi interius. intra
enim vt tanqz extremitate et hz termini fiant proprie
que proprie erunt principia in vno fillogismo et conclusio
in alio. si hoc fiat ex hoc vt patuit declarabit ista veritas
qz termini g sunt principia non sunt multo pauciores termi
nis que ingrediunt conclusionem. vba g nunc dicta ad duo de
seruiunt et ad declarandum qd principia non sunt multo